

חטיבה 130

40 שנה של מורשת קרב

2014 - 1974

העורך: סא"ל אבי וולף

הפקה: בן גל הפקות/הדס תרגומים והוצאה לאור - נובק דן
עיצוב גרפי: אורלי שמואל
הדפסה: גרפוליט בע"מ
נדפס בישראל 2014 - תשע"ד
מסת"ב 3-1-91037-965-978
תמונות ומסמכים המסומנים ב-א.צ. הזכויות שמורות לארכיון צה"ל
© כל הזכויות שמורות לחטיבה 130
אתר החטיבה: www.havzaka.com
ויקיפדיה: חטיבה 130

דף תוכן העניינים

6	פתח דבר
9	ברכת מפקד האוגדה
11	ברכת המח"ט
12-13	תאריכון חטיבה 130
15	מורשת החטיבה
16	סמל החטיבה
17	הקמת החטיבה
18-57	דברי המח"טים
24	החטיבה במלחמת לבנון הראשונה
63	גדוד 708
73	גדוד 711
87	גדוד 719
99	גדוד 710
107	מפח"ט
117	פלס"ר
123	פלחי"ק
125	חטיבה 217
139	יזכור
141	רשימת נופלי החטיבה

BERILL

48

פתח דבר

"צירוף של תווים יוצרים מנגינה, צירוף של זיכרונות יוצרים סיפור".

ספר זה מספר את סיפורה של חטיבה מפוארת זו, שצעדה במשעולי הקרבות שידעה מדינת ישראל במלחמות, במבצעים, בביטחון השוטף ובשמירה על גבולותיה של המדינה.

בעקבות יוזמתו של המח"ט רונן דיגמי, לכתיבת ספר אשר ירכז את דברי ימיה של החטיבה, מורשת הקרב וזיכרון הנופלים, ניגשנו בחיל ורעדה לעסוק במלאכת איסוף התכנים, המפות, המסמכים והתמונות, אשר מתעדות את קורות חייה של החטיבה, את פעילותם וגבורתם של לוחמיה ומפקדיה אשר נטלו חלק במשימות הביטחוניות שהוטלו עליה במסגרת צה"ל וכוחות הביטחון, עמדו בהן וזכו להערכה רבה.

תחילה ליקטנו תחקירים ומסמכים מארכיון צה"ל, המתעדים את סיפור הקמתה של החטיבה ביוני 1974, את הקשיים והנסיבות בתקופה שלאחר מלחמת יום הכיפורים, בגיוס ושיבוץ לוחמים בגדודים וביחידות החטיבה, הכשרתם למקצועות השריון ואימונם בטנקים חדשים בשטחי האימונים בצאלים ובמרחבי סיני.

בהמשך איתרנו את כתובותיהם של כל מפקדי החטיבה לדורותיה, מפקדים ולוחמים מהגדודים ויחידות החטיבה על מנת לקבל מידע ממקור ראשון על תקופת פיקודם ובכך להתגבר על קשיים בשל העובדה שמדובר בספר המרכז אירועים לאורך תקופה של 40 שנה.

פרק מיוחד בספר הקדשנו למורשת ולהנצחת זיכרון הנופלים של חטיבה 217 לדורותיה (שהוקמה ב 1962, בהמשך 520, ולאחר מלחמת יום הכיפורים 645 ובהמשך 277 שפורקה לאור הרה-ארגון בצה"ל בשנת 2004). אנו חטיבה 130, קיבלנו בגאווה רבה לשאת את השם "עוצבת הבזקה" ואת סמל "הסוס הדוהר".

מעצם אופיו של הספר, התקופה הארוכה המתועדת בו והאירועים הרבים שבהם נטלו חלק לוחמי החטיבה ומפקדיה לדורותיהם, אפשר שיהיה מי שיפגע ששמו או סיפורו לא סופר או הוזכר בספר זה ועל כך אני מוצא לנכון להתנצל מראש.

עשינו כמיטב יכולתנו לדייק ככל האפשר ולהקיף סיפורים אישיים, תיאורי אירועים מרכזיים וקרבות רבים. אולם יתכן וטעינו ועל כך סליחה מראש.

ברצוני להודות לכל מי שערך וטרח להשקתו ופרסומו של ספר זה, לקצינות השלישות אורית וליאת, לקצינות הקישור - פרי וסיוון, למש"קית הקישור - אלה ולחורש היקר על התמונות המדהימות.

בטוח אני שספר זה המרכז בתוכו את המורשת וההיסטוריה של חטיבה 130 לדורותיה, יהיה מקור לגאווה ויאפשר לכלל לוחמיה ומפקדיה בעבר ובהווה להיחשף לדברי ימיה של חטיבה מפוארת זו.

בהערכה והוקרה

סא"ל (מיל') **אבי וולף**

יו"ר מערכת ספר חטיבה 130

חיילי ומפקדי עוצבת הבזקה

פרסום ספר זה, העוסק במורשתה המפוארת של חטיבת "הבזקה", מתרחש במקביל לתהליך סגירתה.

גם כשלומדים את מורשתה של החטיבה, ניתן לראות כי לאורך השנים צה"ל ביצע תהליכים ארגוניים רבים הכוללים הקמה, סגירה ואיחוד של יחידות לוחמות רבות וכל זאת כחלק ממאמץ רציף להישאר מותאם ורלוונטי לאיומים המשתנים סביבנו.

עובדת ההחלטה על סגירת החטיבה כיום, עלולה להטעות ולטשטש את נחיצותה ותרומתה העצומה של החטיבה עד לרגע זה. חובתנו המוסרית כלפי נופלי חטיבת "הבזקה" ולוחמי החטיבה לאורך השנים, היא לדעת לעלות על נס את תרומתה של החטיבה לביטחונה ולחוסנה של המדינה.

מאז הקמת יסודותיה של חטיבת "עשת" 767 בשנת 1974, דרך גלגוליה השונים לאורך השנים ועד התצורה הנוכחית של חטיבת "הבזקה" 130 של היום, עלינו לזכור, להוקיר ולהצדיע לנופלים, ללוחמים והמפקדים אשר לקחו חלק בכל האתגרים המבצעיים שהוצבו בפניהם.

אנשי החטיבה לדורותיהם לקחו חלק במלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים, מלחמת לבנון הראשונה ומבצע חומת מגן. בין המלחמות והמבצעים עסקו כל השנים במוכנות ובאימונים למצבי חרום וכן בפעילויות בט"ש לאורך גבולותיה השונים של מדינת ישראל במשך פרק זמן משמעותי זה.

מפקדי ולוחמי חטיבת "הבזקה" לדורותיהם. במעמד מיוחד זה, אני מבקש להצדיע לכם על תרומתכם האדירה ומתחייב לפעול לשימור מורשתה המפוארת של החטיבה.

בהצדעה

אמיר אבולעפיה תא"ל

מפקד אוגדת "עידן"

"אנו גאים על מעשנו גם אם לא חוללנו
עלילות גבורה ולא שיאים,
ההליכה בשביל האפור של היצירה היום יומית
ונשיאת המעמסה הביטחונית לאורך הדרך הנה
התרומה הנצחית בחייה של אומה"

חלוצים אלמוניים - ישראל 1938

מפקדי ולוחמי החטיבה

זהו סיפורה של חטיבה מפוארת, אשר הוקמה בשנת 1974 בשם 'עוצבת עשת', השתתפה במלחמות ומבצעים ב-40 השנים האחרונות, נטלה חלק בביטחון השוטף ובשמירה על גבולותיה של המדינה. ספר מורשת זה, מגולל בדפיו שנים של עשייה, סיפורים, אירועים ובעיקר אנשים. אלו האנשים אשר גבורתם היוותה לנו דרך בה צעדנו עד הלום. כיום, לאחר ארבעה עשורים, אנו מקפלים הדגל ומחזירים את הפיקדון היקר של מורשת הלוחמים לצה"ל.

טרם העברת הנס וסגירת היחידה, ביקשתי את סא"ל במיל' אבי וולף, לכתוב את מורשת החטיבה ואנשיה כתרומה וחובה מוסרית לשנים רבות של עשייה והקרבה של אלפי לוחמים ועשרות משפחות הנופלים שמבקשים להוקיר ולזכור את קורות חייה של החטיבה ואנשיה. סא"ל וולף הנו לוחם ומפקד, המשרת בחטיבה מיום הקמתה ועד היום, ביצע את משימתו ברגישות ונחישות ועל כך תודתי הכנה.

בחרתי להעניק לכם, מפקדים ולוחמי החטיבה בעבר ובהווה את ספר מורשת זה, כאות הערכה לשירותכם הצבאי בסדיר ומילואים ולהודות על הזכות שנפלה בחלקי להיות.. "חלק מנשיאת העול הביטחוני וההליכה בשביל האפור של היצירה היום יומית".. לצדכם, ההליכה בשביל זה הנה זכות גדולה. בשם כל אנשי החטיבה, אני מצדיע לכם ועל פועלכם.

בידידות
אל"מ, רונן דגמי
מפקד עוצבת 'הבזקה'

אוקטובר 1973	מלחמת יום הכיפורים
פברואר 1974	מינוי המח"ט הראשון - אל"מ אריה וינברג
יוני 1974	פקודת ארגון להקמת חטיבה 130 (בשם "עשת 767")
יולי-אוגוסט 1974	אימוני הקמה גדודיים וחטיבתיים בבאלי"ש (צאלים)
ינואר 1975	אימון אוגדתי בסיני
1976	מינוי המח"ט השני - אל"מ יהודה גלר
1977/1979	תקופת אימונים ותעסוקות
1981	השקת טנקי מג"ח ג'
1982	מינוי המח"ט השלישי - אל"מ חיים כץ
6/6/1982	פורצת מלחמת לבנון הראשונה (שלום הגליל)
8/6/1982	החטיבה מגויסת ונלחמת בציר המזרחי בלבנון
6-7/1982	החטיבה בלבנון בקו הגבול "סולטן יעקב" - "ינטא". אל מול כוחות סוריים
1983	ארגון החטיבה לאחר המלחמה וחזרה לכשירות
1985	מינוי המח"ט הרביעי - אל"מ נח מעיין
1986	שינוי מספר החטיבה מ- 767 ל- 130
	תרגיל אש גייסי מלא - "רכב ברזל"
1987	פריצת האינתיפאדה הראשונה, תעסוקות מבצעיות
1988	מינוי המח"ט החמישי - אל"מ יעקב זעירא
1989	תקופת אימונים ותעסוקות
1991	מינוי המח"ט השישי - אל"מ איציק לב-ארי (ד"ל)
1991	מלחמת המפרץ - החטיבה בכוננות ואימונים ביהודה ושומרון
1992	הסבת הטנקים לטנקי מג"ח גל
1993	מינוי המח"ט השביעי - אל"מ יחיאל גוזל
1994	החטיבה מבצעת אימונים ותעסוקות בשמירה על גבולות המדינה
1995	מינוי המח"ט השמיני - אל"מ דידי בן יואש
1996	תקופת אימונים ותעסוקות
1997	מינוי המח"ט התשיעי - אל"מ אבי אשכנזי
1999-1998	החטיבה מתאמנת ומבצעת תעסוקות ברחבי הארץ

2001-2000 תחילת אירועי "גאות ושפל" (האינתיפאדה השנייה), תעסוקות ביהודה ושומרון
2001 מינוי המח"ט העשירי - אל"מ זאב שרוני
2002 החטיבה נלחמת ב"חומת מגן" בקלקיליה, שכם, טול-כרם, ג'נין ורמאללה
2003 החטיבה משתתפת במאמץ למיגור הטרור ביהודה ושומרון
2004 מינוי המח"ט העשירי - אל"מ יגאל סלוביק
2004 רה ארגון בצה"ל - החטיבה מקבלת את השם: "הבזקה" וסמל "הסוס הדוהר" ונושאת בגאווה את מורשת וזיכרון הנופלים של חט' 217
2005 מעבר ממחנה הקבע בחסה למחנה החדש בנחשונים
2005 ההתנתקות מישובי גוש קטיף - קציני החטיבה תורמים למאמץ הלאומי
2006 מינוי המח"ט האחד עשר - אל"מ רענן ברנר
2006 מלחמת לבנון השנייה - החטיבה בכוננות
	עבודה אינטנסיבית בימ"ח להעלאת המוכנות והכוננות לדרגה גבוהה
2007 בצוע תרג"דים באש ותרגיל חטיבתי במא"ט
2008 מינוי המח"ט השלושה עשר - אל"מ גיא חסון
	החטיבה משתתפת בתרגיל אוגדתי
2010 החטיבה מבצעת תרגיל חטיבתי
2011 החטיבה מטמיעה מערכת צי"ד ומבצעת הסבה ל"משואה"
2012 החטיבה משתתפת בתרגיל אוגדתי
2012 מינוי המח"ט הארבעה עשר - אל"מ רונן דגמי
2012 - 2013 הערכות ויציאה למבצע "עמוד ענן", חזרה לכשרות וכוננות
2013 אימון מרא"ם
2013 אימוני שת"פ לבה"דים ואימונים באש
2014 סגירת החטיבה

מורשת החטיבה

חטיבה 130

(לשעבר "עשת" 767,

לשעבר חטיבה 277,

לשעבר חטיבה 645,

לשעבר חטיבה 520,

לשעבר חטיבה 217)

"הקמת החטיבה"

אחד הלקחים המרכזיים של מלחמת יום הכיפורים, היה, ההבנה שיש להגדיל את כמות העוצבות המתמרנות בצה"ל. וזאת כדי לייצר לצבא יכולת לחימה בשתי חזיתות במקביל.

כתוצאה מכך הוחלט על הקמת אוגדה 880.

היעוד העיקרי של האוגדה נכון עד להיום, להוות עתודת מטכ"ל עם ידע מקצועי לפעולה בכל גזרה שתידרש. האוגדה שנבנתה כאוגדה משוריינת הכוללת שלוש חטיבות טנקים, המצוידות בטנקי פטון M-60 החדשים שהגיעו מארה"ב.

אחת מחטיבות האוגדה **שהוקמה יש מאין** ולא על בסיס יחידה שהייתה קיימת לפני המלחמה, הינה **חטיבה 767 - חטיבת "עשת"** הבנויה משלושה גדודי טנקים, פלוגת הנדסה, פלוגת סיור ומפח"ט.

ההחלטה על הקמת החטיבה הניעה מספר תהליכים במקביל בצבא:

1. ארגון מחנה וימ"ח לחטיבה - הוחלט שהחטיבה תמוקם ביחד עם מפקדת האוגדה במחנה "חסה".
2. ארגון כוח אדם לחטיבה - א. ארגון סגל פיקוד לחטיבה ולגדודים.
ב. כוח אדם סדיר להחזקת הימ"ח.
ג. ארגון הכוח הלוחם (טנקיסטים ולוחמי חרמ"ש).
3. לוח זמנים לאימונים עד הקמה והגעה לכשירות מבצעית.

עקב הלחץ בהקמת יחידות צבאיות במהירות האפשרית, הובאו לארץ ברכבות אוויריות כמויות רבות של ציוד צבאי מכל העולם, המפקדים והלוחמים ריכזו מאמץ הן בגיוס כ"א מזרועות שונות כמו - אנשי צוות קרקע מחיל האוויר ואנשי צוות ספינות חיל הים, חיילי טנקי שרמן וצנטריון, אנשי ישיבות ההסדר, חיילים כלליים ועוד, אשר נדרשו לבצע הסבות לטנקי פטון M-60 חדשים, באימוני צוות, מחלקה, פלוגה וגדוד. בהמשך נערכו תרגילים חטיבתיים ואוגדתיים בצאלים ובסיני על מנת להקנות להם ידע מקצועי ובמקביל להשתלט על העבודה הרבה בימ"ח.

הרצון של הלוחמים תוך גילוי מוטיבציה אדירה, היה הגורם להצלחה ולהשגת המטרה:

להפוך ליחידת טנקים בעלת כשירות מבצעית בטבלת היחידות של הצבא.

עם היות הגדודים והחטיבה מבצעית, הם נכנסו לסבב תעסוקות מבצעיות ואימונים אשר שיפרו את היכולת המבצעית והן לשמר את הכשירות המבצעית

1982 ▶

כוחותינו בלבנון (א.צ.).

המח"ט הראשון

אל"מ אריה איילון (וינברג)

1974 - 1976

הקמת חטיבה משוריינת 767

רקע

- בתום מלחמת "יום הכיפורים" הפיק צה"ל 2 לקחים עיקריים בתחום סדר הכוחות והם:
1. שיקום מהיר ומיידי של כל היחידות שנפגעו במלחמה.
 2. הקמת יחידות חדשות, אשר יתאימו להערכת המצב הצה"לית בכל הקשור לסדר הכוחות הנחוץ, כנגד כלל האיומים.
 3. במסגרת סדר הכוחות החדש, החליט צה"ל על הקמת אוגדה משוריינת ובתוכה חטיבה משוריינת 767, המורכבת מ-3 גדודי טנקים ויחידות חטיבתיות.
 4. בתום המלחמה, נקראנו אני ומפקד גייסות השריון לרמטכ"ל, אשר בתום הדיון החליט: להטיל עלי ולמנות אותי למח"ט 767.
 5. הובטח שצה"ל יעמיד לרשותי את כל האמצעים הנחוצים באופן שהחטיבה תהיה "מבצעית" לאחר אימוני הגדודים בתום שנת 1975.
 6. המינוי שלי למח"ט היה לאור הצלחתי להקים את גדוד 195 והפעלתו כגדוד מבצעי בתעלת סואץ.

תוכנית ההקמה

- כדי להקים יחידה צבאית בסדר גודל של חטיבה משוריינת, נחוצים האלמנטים הבאים:
1. משאבי אנוש, בדגש על שכבת הקצינים, אנשי הצוות ואימונם כגוף לוחם מבצעי.
 2. קבלת חימוש מתאים והקמת מחסני חרום משוכללים.
 3. הקמת מערכת קריאת מילואים חדישה המותאמת לדור החדש.

שלבי ההקמה

למרות ההבטחות של כל גורמי הגייס וצה"ל, אתה נשאר לבד עם כל האחריות וממתין שאכן כל גורם יהיה שותף להקמת החטיבה כמובטח.

בשלב הראשון הקמתי את המטה ובעזרתו יצאנו למלחמת ההקמה. הייתי מוכן לקבל קצינים מכל חייל ואכן קיבלתי קצינים צעירים ומוכשרים אשר מצאו את קידומם המהיר במסגרת חטיבה 767. קצינים אלה הוקסמו מהאתגר ועבדו ימים כלילות כדי לעמוד במשימה הקשה.

לסיכום

1. החטיבה הוקמה וסיימה אימון גדודי וחטיבתי כמתוכנן עד סוף שנת 1975.
2. מערכת "קריאת המילואים הממוחשבת" הוטלה על החטיבה כ-פיילוט צה"לי ואכן אנחנו הובלנו את הפיילוט לסיים מוצלח, אשר היווה מודל להקמת מערכות קריאה ממוחשבות לכל מערך המילואים בצה"ל. הסיפוק היה גדול וכל מי שתרם להקמת החטיבה היה גאה במעשיו. בהמשך הדרך, החטיבה עברה שינויים בשמות ובמספרים ועל פי הבנתי, סדרי ההקמה המוצלחים הם שבנו בסיס יציב, איתן ואיכותי ליחידה צבאית מפוארת אשר הוכיחה עצמה באתגרים שהוצבו לה מאז ועד היום הזה.

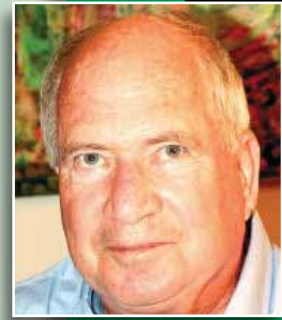
1974 - 1976

טנקי חטיבה 130 באימון בנגב

אימון גדודי בצאלים - הערכות להבקעה

המח"ט השני

אל"מ יהודה גלר

1976-1982

מיד עם העברת הפיקוד על החטיבה מאריה וינברג - אשר הקים את החטיבה ליהודה גלר המח"ט הנכנס, החל יהודה לעסוק בהעלאת הידע המקצועי והניסיון המבצעי אשר היה חסר לצוותים החדשים במסגרות החדשות שהוקמו לפני זמן קצר.

יהודה, בעל "עיטור העוז" ממלחמת יום הכיפורים, עבד ימים ולילות (שירת מאות ימי מילואים בשנה) באימון פרטני ומדויק לצוותים, מחלקות, פלוגות וגדודים בשטחי האימונים בצאלים וכן במסגרת תרגילים חטיבתיים ואוגדתיים בסיני ובאזורים אחרים.

תוצאות האימונים באו לידי ביטוי בתעסוקות המבצעיות - שגם בהם התאמנו הכוחות תוך כדי ביצוע פעולות הבט"ש בגזרות השונות כולל סיני ורצועת עזה.

את הפירות לעבודה הרבה שהשקיע יהודה באימון החטיבה, קצרה החטיבה מספר חודשים לאחר שהעביר את הפיקוד לחיים כץ - אשר הוביל את החטיבה ל"מלחמת לבנון הראשונה" עם ביצוע מרשים ועמידה במשימות שהוטלו עליה אל מול כוחות סורים מצד אחד ומחבלי ארגוני הטרור מצד שני.

ועל כך מגיעות ליהודה גלר זכויות רבות על תרומתו במורשת החטיבה.

יוני 1982 - כוחותינו עוברים את הגבול לתוך לבנון (א.צ.)

1976-1982

טנק באימון חטיבתי בצאלים

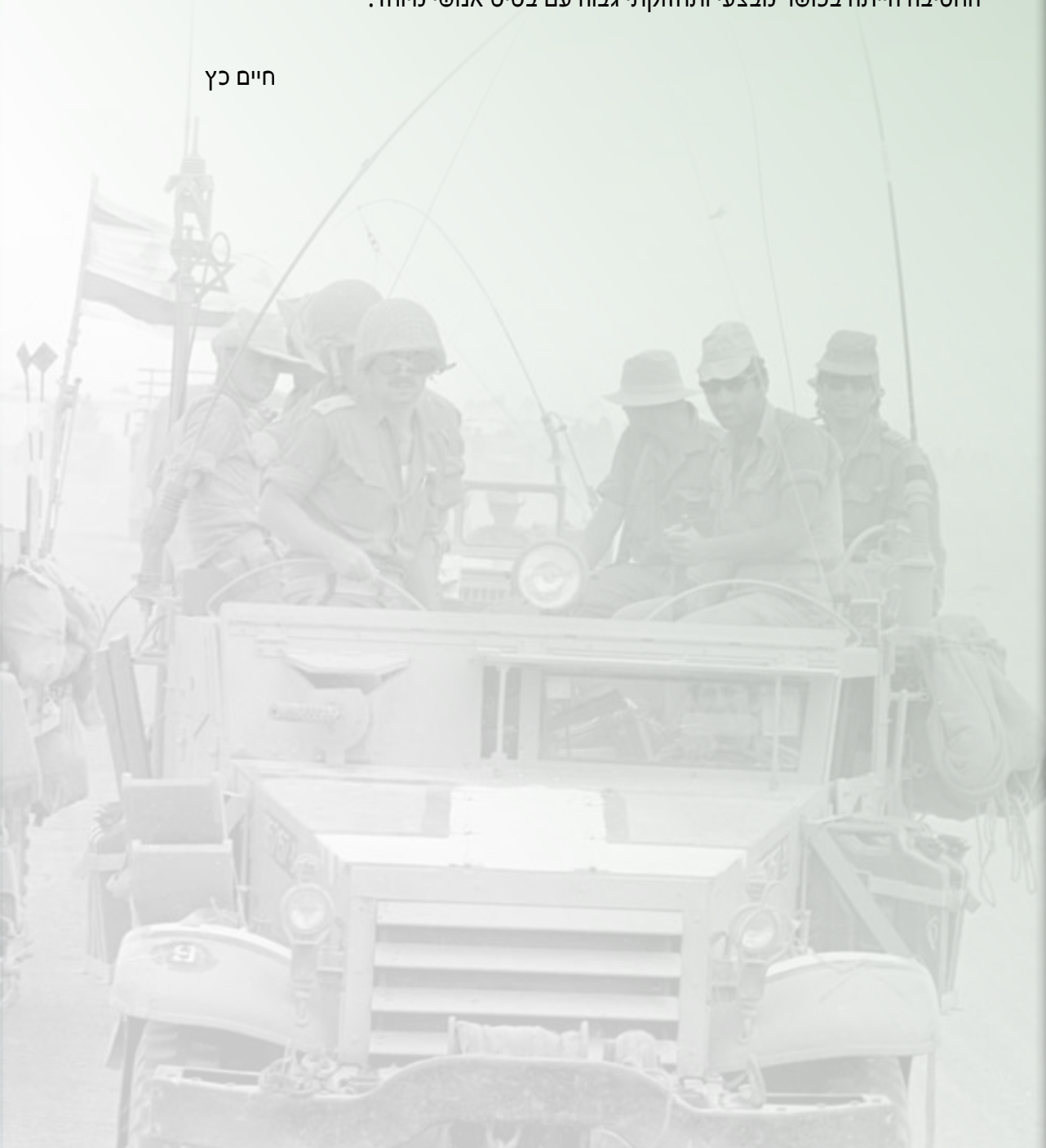
המח"ט השלישי

אל"מ חיים כץ

1982 - 1985

פיקדתי על חטיבה 767 מאוקטובר 1981 ועד אפריל 1985. קבלתי את החטיבה עם צוות מפקדים מקצועי ומוכשר ורמה גבוהה של חיילים. החטיבה בתקופתי ביצעה אימונים, תעסוקות מבצעיות והתגייסה במסגרת גיוס כל האוגדה למלחמת שלום הגליל (פירוט בפרק מלחמת שלום הגליל). הערכה רבה הייתה לי למפקדי וחיילי חטיבה 767 באופן ההתגייסות: לתעסוקה לאימונים ולמלחמת שלום הגליל. החטיבה הייתה בכושר מבצעי ותחזוקתי גבוה עם בסיס אנושי מיוחד.

חיים כץ

1982-1985

1982 - לבנון, פאתי סולטן יעקב. המח"ט חיים כץ מקבל הנחיות מהרמטכ"ל רפול ושר הביטחון אריק שרון

יוני 1982 - בקעת הלבנון בפאתי סולטאן יעקב - המח"ט מתדורך מפקדים בחמ"ל אג"מ

"מלחמת לבנון הראשונה"

(מבצע שלום הגליל)

ב-3 ביוני 1982 התבצע ניסיון התנקשות בשגריר ישראל בבריטניה שלמה ארגוב, על ידי מחבלים פלסטינים מארגונו של אבו נידאל. ממשלת ישראל החליטה לנצל את ההזדמנות כדי לשים קץ לכוח הפלסטיני בדרום לבנון. חיל האוויר הישראלי הפציץ תשעה מתקנים של אש"ף בלבנון ב-4 ביוני, חרף הסכם שביתת הנשק של יולי 1981 ואש"ף מצידו הגיב בהפגזה כבדה של כ-500 רקטות על יישובי צפון ישראל והשתמש בכוחות השריון הקטנים של הארגון לתקיפת הגבול על ישראל, דבר שהכשיר את פתיחת מלחמת לבנון.

ב-6 ביוני 1982 נכנסו כוחות גדולים של צה"ל לתוך לבנון, תוך שהם מתקדמים בארבעה צירים עיקריים: כביש החוף, גזרת ההר המרכזי (הר הלבנון), הגדה המזרחית ובקעת הלבנון. חטיבה 130 (בתקופת המלחמה נקראה חטיבת "עשת 767") התגייסה ב-8 ביוני 1982, יומיים לאחר פרוץ הקרבות והצטרפה למאמץ הצבאי להרוס את תשתיות הטרור של ארגוני החבלה בלבנון.

"מלחמת לבנון הראשונה"

1982

חטיבה 130 (בתקופת המלחמה נקראה חטיבת "עשת" 767) התגייסה ב-8 ביוני 1982, יומיים לאחר פרוץ הקרבות והצטרפה במסגרת עוצבת "עידן 340" (לשעבר אוגדה 880) למאמץ הצבאי בגזרת בקעת הלבנון להרוס את תשתיות הטרור של ארגוני החבלה בלבנון.

בתוך 24 שעות החטיבה הייתה ערוכה ומוכנה למשימה במחנות הקבע ב"חסה", כשגדוד 711 ביצע היסע על גבי מובילים וסמי-טריילרים ושאר כלי הרק"מ של יחידות החטיבה הוסעו על גבי קרונות רכבת מאשקלון לקריית מוצקין ומשם למשטח גיבור שמצפון לקריית שמונה. לאחר הערכות וציוות כוחות, נכנסה החטיבה בשער פאטמה בדרכה צפונה דרך מרג' עיין בגזרה המזרחית בעקבות יחידות עוצבת עידן. התנועה צפונה התעכבה עקב פיצוץ מכוון של הצירים ההרריים על ידי האויב, לכיוון הבקאע שבין חצביה לאגם קרעון, בציר הפיתולים אשר נקרא במפות הקוד של צה"ל - "ציר מיכה".

בבוקר ה-11 ביוני השתתפה החטיבה במאמץ הגייסי, ובסיוע לחלץ את גדוד 362 מאוגדה 90 שנקלע למארב נ"ט סורי ואכן הגדוד חולץ אך במחיר יקר של נפגעים רבים ושלושה נעדרים - זכריה באומל, יהודה כץ, וצבי פלדמן.

החטיבה קיבלה אחריות על הגזרה "במתחם טובלנו" שמדרום לסולטאן יעקוב, בואכה כביש בירות-דמשק, תוך שיפור עמדות בשטח וחילופי אש עם כוחות סוריים שהתמקמו ברכס הממשיך מג'בל ערבה צפונה - מסולטאן יעקוב א-פוקא (עילית) לבין הכפר סולטאן יעקוב א-תחתא (תחתית) ומזרחה. החטיבה שהתה באזור כ-50 יום, תוך ניהול קרב עם כוחות שריון סורים שכלל השמדת טנקים, חלקם חדישים ביותר מסוג T-72.

בלילה האחרון בגזרה, חדרה חולית מחבלים לכיוון המוצב בו שהו כוחות החטיבה תוך חפיפה עם יחידת שריון סדירה מאוגדה 252, לצורך קבלת אחריות על הגזרה. סמ"כ פלוגת הסיור - ספי בן יוסף, התרוצץ במוצב תוך מתן הנחיות לחיילים כיצד לפגוע במחבלים. אחד החיילים הסדירים סבר שבן יוסף הוא אחד המחבלים שחדר למוצב וירה בו צרור ארוך מהמא"ג המותקן על הטנק והרגו. למחרת בבוקר יצאה החטיבה מלבנון לאחר שבצעה את משימתה אך במחיר כבד.

◀ 11 יוני 1982
מפת הבקעה בגזרה המזרחית בלבנון - מיקום והערכות החטיבה אל מול הכוחות הסוריים

אבי וולף - ע. קל"ח במלחמת לבנון הראשונה כותב

הפרעה מוזרה בציר התנועה

בשעות הבוקר המוקדמות של יום שישי ה 11 יוני, תוך כדי תנועת מפקדת החטיבה צפונה על ציר "מיכה" בעקבות הגדודים. נוצרו עיכובים רבים הן מבורות יקוש בעיקולי הצירים ההרריים והן מתנועה רבה וכבדה של כוחות לוגיסטיים שנעו בעקבות החטיבות והגדודים הפורצים.

אך במקום אחד נוצר פקק תנועה ארוך שלא נראה מאחת מהסיבות הנ"ל. להיפך. הכביש היה תקין ונמצא בשטח מישורי כשמצדי הדרך שדות מעובדים שלאחרונה נקצרו וחבילות החציר שעדיין לא נאספו.

רק לאחר תנועה איטית ומעצבנת הגענו למקור העיכוב ונתגלתה לנו התמונה הבאה:

בשדה צהוב הסמוך לכביש, שבמרכזו נוצר כתם שחור של מספר עשרות מטרים עמד כלי נ"מ נגרר בעל שני קנים של 20 מ"מ המופנים לשמיים, כשבמושב הלוחם המפעיל את התותח יושב חייל סורי מפויח כולו ושחור כגחל. עדות לתגובת מטוסי חיל האוויר שכנראה כעסו עליו מאוד.

למרגלות הכלי עמדו שני נהגי מיכליות מים שעצרו את רכבם על מנת להצטלם למזכרת על היותם במקום!!!

יוני 1982 - המח"ט מתדרך את חברי הממשלה בתצפית על משולש טובלנו בפאתי סולטן יעקב שבלבנון

יוני 1982 - בקעת הלבנון - מפקדי החטיבה בתדרוך בחפ"ק

יוני 1982 - בקעת הלבנון - טנק סורי שנפל בידי כוחותינו ופונה מציר התנועה

יוני 1982 - בקעת הלבנון, ציר מיכה, טנקי החטיבה במדרונות הרכס השולט על ציר מיכה

סיכום מח"ט - אל"מ חיים כץ במלחמת לבנון הראשונה:

"מלחמת לבנון הראשונה"

1982

גון כספין - גזוד 719 כותב:

רכב מגויס

בלילות, השמירה בלבנון הייתה בזוגות כולל הקצינים שהשתתפו בשמירה. לילה אחד, תוך כדי שמירה, הבחנו צלי ואני בג'יפ מתקרב לעברינו באורות מלאים. כשהתקרב ג'יפ הטיווטה המפואר, עצרנו אותו וזיהינו בתוכו 2 מחבלים מופתעים שסברו שהגיעו לחניון לילה סורי. טעותם התבררה כשהם הורדו והועברו לקמ"ן הדובר ערבית אשר העביר אותם לחוקר השבויים האוגדתי. על השבויים ויתרנו, אך על הטיווטה החדשה שהספידומטר שלה הראה את המספר - 600 ק"מ בלבד לא ויתרנו כלל וכלל. הרכב שימש אותנו לצרכים שלנו בלבנון וירד איתנו לאחר 45 ימים למחנה חסה, שם הוא נאסף ע"י יחידת השלל של צה"ל.

יהודה ארזי - סמח"ט במלחמת לבנון הראשונה כותב:

במלחמת לבנון הראשונה, הייתה החטיבה אמורה להיערך ברמת הגולן, אך מצאה עצמה חוברת לאוגדה 90 בגזרה המזרחית של לבנון, "בילינו בלבנון כ- 45 יום תוך החזקת הקו מג'בל ערב ועד "א-טייחה". בלילה האחרון לפני הירידה מלבנון ובזמן ביצוע חפיפה עם הכוח הסדיר שהחליף אותנו, נפל קצין הפלס"ר - ספי בן יוסף ז"ל מאיילת השחר מאש כוחותינו.

יוני 1982 - טנקי החטיבה בתנועה בסמוך לסולטאן יעקב

1982 לבנון - הסמח"ט יהודה ארזי בהערכת מצב בחמ"ל אג"מ

סא"ל גדי קורן - רמ"ט החטיבה במלחמת לבנון הראשונה כותב:

ברצוני לספר על אנקדוטה ממלחמה זו:

ביום מסוים, כמה ימים לאחר הפסקת האש קיבלנו הודעה, שהממשלה בהדרכת שר- הביטחון יגיעו לביקור בגזרה, ושאלנו צריכים לארח את הביקור. מכוון שהמח"ט (חיים כץ) נעדר באותו יום, נפל בחלקי לארח את המשלחת הכבודה. הממשלה הגיעה בשני מסוקי יסעור ואנחנו הכנו 6 נ.ב. להובלת השרים לתצפית. מייד עם ההגעה רצו כל השרים יוצאי הצבא לשבת ליד הנהג והשרים, המבוגרים והלא מנוסים נאלצו לטפס מאחור. הגענו לתצפית והשרים שבאו עם חליפות כהות ירדו מהננים לבנים מה"פודרה".

הגענו לתצפית מעל גזרת סולטן-יעקב בה נקלע גדוד 362 מאוגדה 90, ימים מספר קודם לכן, למארב בו איבד הגדוד לוחמים וטנקים. (שלושה לוחמים עד היום נחשבים כנעדרים). בהיותנו בתצפית תדרך שר-הביטחון את חברי הממשלה על האזור וסיפר להם על תוצאות הקרב הקשה בסולטן-יעקב.

תוך כדי התדרוך הבחנו בטנקים סוריים שמנסים לגרור את הטנקים השרופים שנשארו בשטח. שר-הביטחון הורה לרמטכ"ל להעלות שני גדודים ולהשמיד את הטנקים הסוריים. רפול פנה אלי ונתן לי פקודה לבצע את הוראת השר. ביקשתי מהרמטכ"ל להעביר את הפקודה דרך הצינורות המקובלים (פיקוד, גייס, אוגדה) אך הוא אמר שאנחנו נבצע, והוא יעסוק בבירוקרטיה לאחר מכן.

► בקעת הלבנון - 1982
טנקי החטיבה בהכנות לתנועה

מפקדת כוחות צה"ל בבירות
אישור כניסה חד-פעמי למרחב בירות
מ.א. 2084635
ר.ג.ה. 110
ק.מ.ס. 7.7.82
1 נושא תעודה זו רשאי לעבור במחסומים ולפעול במרחב העיר.
2 יש לורא בשואת נשק ואבטחה כראות.
3 תוקף התעודה מ 7.7.92 עד 7.7.82
תעודה מס 065
ק.מ.ס. 224016/ק
מסכות
מאשרת
האישור אינו בר תוקף ללא חתימת יד המאשר

פינינו את שרי הממשלה ונתתי פקודת-התרעה לגדודים להכין את עצמם לירי. במקביל פניתי למפקדת האוגדה ודיווחתי להם על הוראת הרמטכ"ל. סגן מפקד האוגדה (אל"מ יהודה גלר) ששמע את הדיווח עצר את הפעולה ואמר לי שאם רפול רוצה להפר את הפסקת-האש, שיתכבד ויעביר את הפקודות בדרך המקובלת. בסופו של דבר הפקודה בוטלה והירי לא התבצע.

כחצי שנה לאחר מכן חזרתי מת"א למזרע ומולי מופיע רפול נוהג בטרקטור. רפול עצר אותי ואמר "גדי, אתה זוכר שבמלחמת לבנון נתתי לך פקודה לירות על טנקים סורים בגזרת סולטן יעקב? לא ראיתי שום דיווח שהייתה תקרית ירי בגזרה". אמרתי לו שהאוגדה עצרה את המהלך ואז הוא אמר "ידעתי שאתה לא תבצע את הפקודה כי אתה מאנשי "שלום-עכשיו". חייכתי ונפרדנו כידידים.

אישור כניסה לבירות
לקציני גד' 719

כותב קומרי:

מחבלים שועלים

בלבנון מצאנו כמויות גדולות של שימורים שהשאירו אחריהם המחבלים. כשהיינו בעמדות שמירה, פתחנו קופסא, טעמנו ובמידה ולא היה טעים או שהספיק לנו מעט, אתהיתרזרקנו לווואדי שלפנינו. לילה אחד, השומר בעמדה דיווח בבהלה על מחבלים אשר מתגנבים בזחילה על 4 בוואדי שלמרגלות המוצב. הכוח הוקפץ מיד, פצצות תאורה הועפו לאוויר - אך המראה המרהיב שהתגלה היה שקבוצת שועלים רעבים מחסלת בשקיקה את שאריות קופסות השימורים!!!

1982 - ציר מיכה - קו הגבול בפאתי סולטאן יעקב

וייס כותב:

ועוד לוקחים את כל זה הביתה?

תעסוקה במחסום שנת 1992.

עמדתי במחסום יחד עם שמעון אלקבץ ובן חיים שהיה במגדל למעלה. תפקידינו היה לבדוק את כל המבקשים להיכנס דרך המחסום לישראל. לקראת סיום המשמרת, ישב חייל מילואים שהתכוון להגיע לג'בלייה. לפתע אנו רואים ממרחק מה, אדם לבוש גלימה בדרכו למעבר להולכי רגל. אלקבץ חושד בו כבר מרגע שראה אותו בדרכו למעבר. אני הולך להביא את מכשיר הברקוד (מכשיר הבודק את תעודות הזהות). לפתע שולף המקומי גרזן ומכה בחוזקה בראשו של החייל הממתין. בן חיים למעלה צועק: "זהירות - מחבל". לא יכולנו לירות כי המחבל היה ממש מעל החייל, אך לאחר שניות מעטות החייל הדף את המחבל ואז מיד פתחנו - אלקבץ ואני אש מדויקת ופגענו במחבל ונטרלנו אותו. מאוחר יותר התברר כי המחבל חיכה להזדמנות לבצע פיגוע התאבדות. לאחר כשבועיים, המג"ד העניק לי תעודת הוקרה וצל"ש על פעולתי ושאלתי את עצמי: "מי יאמין לי בבית שקיבלתי תעודה עם צל"ש - שהרי אף פעם לא הבאתי תעודה טובה הביתה?"...

יוני 1982 - בפאתי סולטן יעקב בלבנון - חיילי המכח"ט בשיחת תדור

יונה וחצי (ז"ל) - קצין הרכב החטיבתי

בלבנון, בימים שלאחר הפסקת האש, החטיבה תפסה קו וביצעה פעולות בט"ש ושמירה מפני חדירות של מחבלים אשר ניסו לפגוע בכוחות וחיילי צה"ל בלבנון. החיילים קיטרו על כך שהמלחמה הסתיימה ואין מה לעשות במיוחד בערב. משחקי המונדיאל נפתחו וכל שהלוחמים רצו היה - לצפות בטקס פתיחת שידורי הגביע העולמי מספרד ומשחק הפתיחה.

מאחר והיה צמוד אלי הרכב הפרטי שלי מסוג "שברולט בלייזר יוקון" הגדול והטוב. ירדתי בצהרים מאזור סולטאן יעקב בנסיעה מהירה דרומה לקריית שמונה. נכנסתי לחנות הראשונה למוצרי חשמל, רכשתי 2 מכשירי טלוויזיה 21 אינץ' + אנטנות ניידות וחזרתי למפקדת החטיבה. התקבלתי במחיאות כפיים סוערות ע"י החיילים ומיד קצין הקשר החל בחיבור התקע לשקע הפק-פק וכשהופיעו התמונות מספרד - בבקעא הלבנונית נשמעו קריאות שמחה כאילו ישראל זכתה במונדיאל!!!

אבי וולף כותב:

לוחמה אלקטרונית - חסימה ברשת

לבנון, הלילה שבין יום חמישי לשישי - 11 יוני 82. לאחר נסיעה רצופה של מספר שעות ממעבר הגבול ליד מטולה ועד פאתי סולטאן יעקב שבבקעת הלבנון. לפתע נשמעו ברשת הקשר החטיבתית שיחות ופקודות בשפה ההודית ! לאחר בדיקה של ק. הקשר התברר שתדר החטיבה נמצא בשימוש של יחידה הודית מהאז"ם המשרתת באזור. התדר החטיבתי הוחלף והכול התנהל כשורה עד לאחר הצהרים - מספר שעות לאחר הפסקת האש. לפתע נשמעו ברשת רחשים מוזרים שהלכו וגברו עד אשר ניתן היה לזהות בברור שאלה הם נחירות כבדות של חייל עייף ורדום.

כל הניסיונות לגלות את מקור הרעש עלו בתוהו. כך חלפה חצי שעה ארוכה שלא ניתן היה להשתמש ברשת עד שנתגלה שאחד הקשרים בנמג"ש 28 (שלישות/רפואה) נרדם בנגמ"ש כלחצן היציאה לשידור בכובע השריון שלראשו נמצא במצב שידור והמיקרופון שצמוד לפיו משדר את חלומותיו על פי קצב נשימותיו הכבדות.

המח"ט הרביעי

אל"מ נח מעיין

1985 - 1988

להיות מח"ט של חטיבת מילואים זה שונה ולא יוקרתי כמו בחטיבה סדירה, אבל ההבדל העיקרי הוא במי הוא הבוחן.

בחטיבת מילואים המבחן הוא כלפי מטה - מג"דים, מטה חטיבה ולא דווקא כלפי מעלה. המינוי של הרמטכ"ל לא מחייב את הכפופים לי בחטיבה, הם רוצים (ובצדק) לדעת ולראות שיש להם על מי לסמוך בשעת מבחן.

במקרה שלי, רק לאחר סדרת אימונים שסופם היה בתרגיל חטיבתי (די מורכב) ניגש אלי אחד המג"דים - שאול שגיב, אמר "המח"ט" והצדיע לי.

לפניו ואחריו הצדיעו לי אלפי פעמים, אבל זאת ההצדעה היחידה שאני זוכר בכל תקופת שירותי. בתקופתי כמח"ט התמזל מזלי וזכינו לאימונים רבים (באופן יחסי), גולת הכותרת הייתה השתתפות בתרגיל גייסי הראשון (וגם האחרון) עם גייסות ובאש שנערך בצה"ל.

כיוון שהיו לי קשרים נכונים, הצלחתי להזיז את האימון של הגדודים בצאלים כך שנוכל להשתתף בתרגיל, שבנוסף לאימון הרגיל נוכל לקבל עוד אימון, עוד שעות מנוע ועוד תחמושת. החטיבה הייתה מסגרת המילואים מהבודדות בתרגיל ורוב שאר הכוחות היו חטיבות חי"ר, טנקים וארטילריה הסדירות של הצבא.

בתרגיל זה "רכב ברזל" השתתפו 2 גדודים (70 טנקים) של החטיבה, גדוד מגולני, גד' ארטילריה, הנדסה ומסק"רים.

פרט לאימונים, עסקו הגדודים והפלס"ר בתעסוקה מבצעית מדימונה בדרום ועד רמה"ג בצפון. שרתתי בצה"ל 25 שנה ו-4 שנות שרותי בחטיבה היו מהתקופות הטובות בנוסף ל-2 תקופות נוספות.

נח מעיין

1
9
8
5
-
1
9
8
8

1985, המח"ט נח מעיין עם מפקד הגייס האלוף דרורי בתרגיל הגייסי הגדול מסוגו שנערך אי פעם "רכב ברזל"

מפקדי החטיבה בהכנות לתרגיל - שולחן חול

המח"ט החמישי

אל"מ יעקב זעירא

1988 - 1991

1988 - 1990 הייתה זו תקופה שהתאפיינה בהכנות למלחמה הבאה. כאוגדה מטכ"לית, נדרשנו להיות ערוכים ומוכנים לפעול בכל הגזרות - צפון, מרכז ודרום. אך על פי ההערכות (שהתבררו ב 1991 כנכונות) עלולה להיפתח חזית נוספת והיא מעיראק הרחוקה באמצעות טילי סקאד ארוכי טווח לעבר מדינת ישראל. ועל מנת למנוע ירי טילים אלה נדרשנו להכין תוכניות בה החטיבה שלנו, במסגרת אוגדה 340 ואוגדה סדירה נוספת לתקוף את אזור H-3 שבמערב עיראק בו מצויים טילים אלה.

1988-1991

טנקי החטיבה באימון חטיבתי בצאלים ביום סגריר

זכורים לי היטב הימים בהם עמדנו במוצב צה"לי במזרח המדינה, יחד עם מפקד האוגדה ואלוף הפיקוד - איציק מרדכי באישור התוכניות ובו נשאלתי שוב ושוב בפרטי פרטים על אופן מעבר הגבול והדרך הארוכה הצפויה לנו עד להגעה ליעד. אנו התייחסנו במלא הרצינות לתוכניות אלה למרות שבתוכנו לא האמנו שהן יצאו לפועל עקב סירוב האמריקאים לאשר לנו לפעול באזור זה. בנוסף לאימוני הגדודים, הפלח"ק הפלס"ר והפלחה"ן וביצוע תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות, התבצע תרגיל אוגדתי גדול בראשות מפקד האוגדה - שאול מופז, בהשתתפות 2 חטיבות טנקים (שביצעו אימון שילדי), אנו - חטיבה 130 היינו בהרכב מלא עם כל הרק"מ בנוסף לכוחות הנדסה, חי"ר, ארטילריה ואוויר שהכניסו נפח גדול ואירועים רבים שדימו את שדה הקרב הצפוי בעתיד.

אימון מעברים בצאלים

המח"ט השישי

תא"ל איציק לב ארי (ז"ל)

1991 - 1993

דברים שנכתבו ע"י וולף באתר הנצחה:

איציק היה המח"ט שלנו בחטיבה 130 בשנים 1991 - 1993. איציק הרבה לעסוק בהעלאת הידע המקצועי והניסיון המבצעי המצטבר של חיילי החטיבה בשטחי האימונים בצאלים. תוצאות האימונים באו לידי ביטוי בתעסוקות המבצעיות של הגדודים בגזרות השונות - מהערבה שבנגב החם ועד לכתף החרמון המושלג (ראה תמונה) תוך שמירה על גבולותיה של מדינת ישראל. לאחר שהשתחרר מצה"ל, חזר איציק לחנוך את החטיבה באימוניה כחונך ברפא"ל לאימוני חטיבות.

יותר מכל אזכור אותו כאדם הדואג לכל חייל כפרט ובשמו הפרטי ולא כמספר אישי. לאיציק זכויות רבות במורשת חטיבה 130 ועל כך הוא ייזכר לעד.

טנק באימון בצאלים ◀

המח"ט - איציק לב ארי (במרכז) עם מג"ד 711 אשר ומפקד האוגדה תא"ל שלמה ינאי בחרמון המושלג

המח"ט השביעי

תא"ל יחיאל גוזל

1993 - 1995

חיילי ולוחמי חטיבה 130 היקרים.
השרות בחטיבה והפיקוד עליה היו אירוע יוצא דופן עבורי. כמפקד ולוחם שאת רוב השרות הצבאי הייתי בחטיבת הצנחנים ופעמיים כמפקד חטיבות חי"ר מרחביות באיו"ש ובלבנון, החלטתי לשנות כיוון ולבצע הסבה לשריון.
ההחלטה לעבור לשריון הייתה מאוד משמעותית עבורי מכיוון שהחלטתי על דרך ולא על הרפתקה, ולכן ביצעתי הסבה מלאה, הצטרפתי למחלקה מגדוד 195/500 ואיתם עברתי את המסלול המלא ממקצועות ועד לקק"ש כולל במשך למעלה משנה.
היה ברור לי שפיקוד על חטיבת מילואים ישלים את המהלך, אחרי מחקר יסודי הגעתי להבנה שהחטיבה המתאימה הינה חטיבה 130.
את הרומן עם חטיבה 130 התחלתי בשיחת טלפון ובהמשך פגישה עם תא"ל ניר גלילי, מפקד האוגדה באותה תקופה ובהמשך עם האלוף נחמיה תמרי ז"ל מפקד פיקוד המרכז.
סוכם עם שניהם שאקבל את הפיקוד על חטיבה 130 ובהמשך הדרך אפקד על חטיבת שריון סדירה. קיבלתי חפיפה יסודית וטובה מהמח"ט איציק לב ארי ז"ל ומצאתי חטיבה מגובשת, מקצועית, איכותית, ממש משפחה.
בתקופה בה פיקדתי על החטיבה גיבשתי מטה חדש, סגל מפקדים ותיק לצד מפקדים צעירים וסיוע בלתי רגיל מהסמח"ט שאול שגיב.
ביצענו אימון הקמה של המכפ"ט והגדודים, כל הגדודים עברו אימון בצאלים ובסוכו של התהליך יצאנו לתרגיל חטיבתי ואוגדתי בצפון שבמסגרתו תרגיל דו צדדי מול אוגדה 36 הסדירה, בתרגיל הוצגה יכולת גבוהה של החטיבה והישגים ממש מרשימים.
החטיבה עברה ביקורת מטכ"לית כוללת בהצלחה רבה.
מיד עם סיום תפקידי כמפקד החטיבה מוניתי לסגן מפקד אוגדה 162 ובהמשך למח"ט 500 הסדירה.
אני מבקש להודות למפקדים, מטה, לוחמים וחיילים על תקופה נפלאה שהיוותה עבורי ציון דרך והתחלה בחיל השריון.
ברעות לוחמים.

תא"ל (מיל') יחיאל גוזל

► 1982 - ביירות
המח"ט יחיאל גוזל
בפעילות הנדסית

טנקי החטיבה בהתקפה
באימון במרחבי הנגב

המח"ט השמיני

אל"מ דידי בן יואש

1995 - 1997

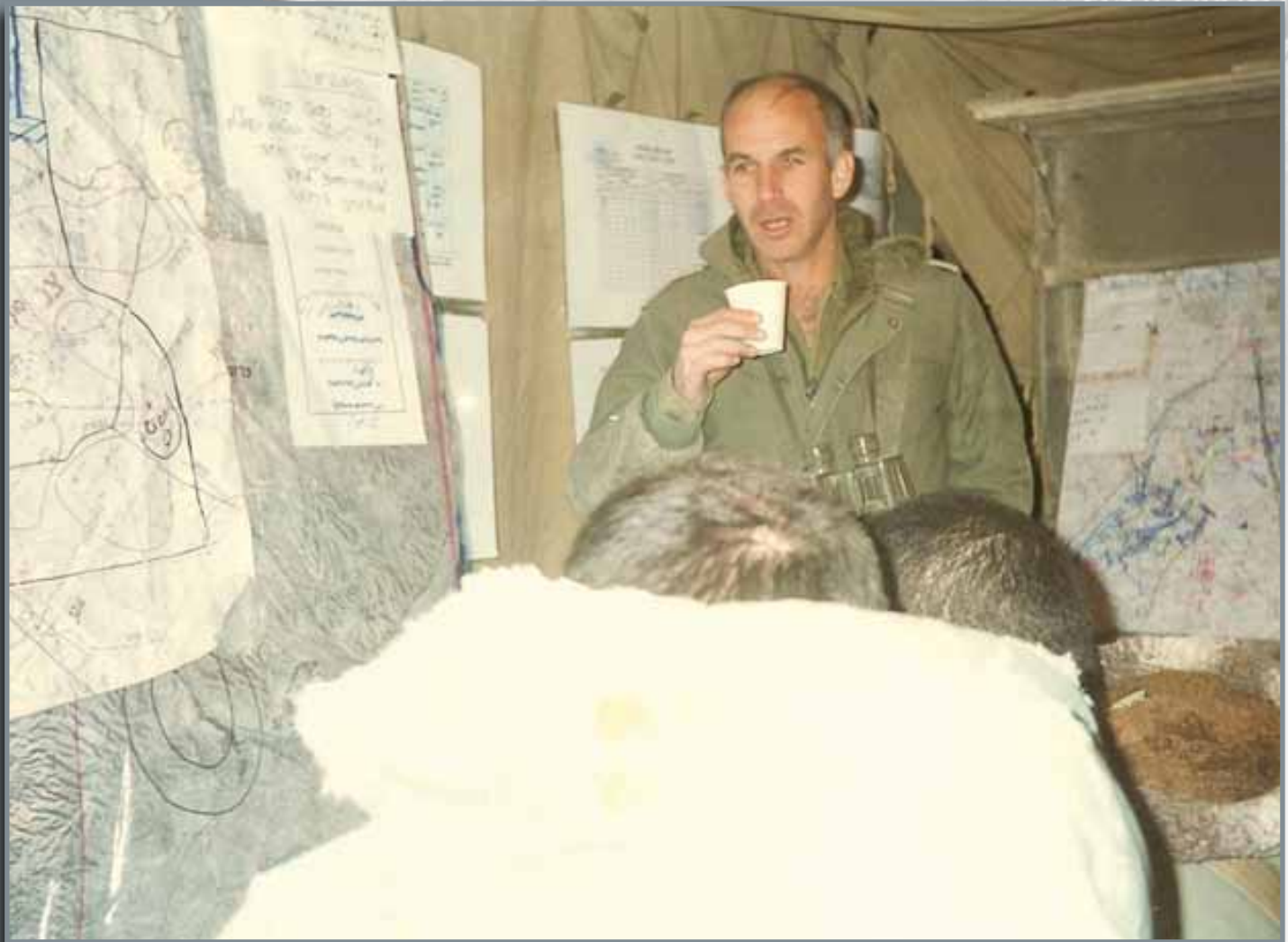

1995 - 1997 תקופה זו הייתה רצופה בפעילויות לשיפור המוכנות המבצעית והרמה המקצועית של יחידות החטיבה, שהתבטאה בביקורת כו"כ מטכ"לית דקדקנית ורבת היקף, שדרשה עבודה מאומצת מחיילי החובה כמו גם מנגדי וקציני הקבע ומרבים מאנשי המילואים המסורים. רמת התוכניות האופרטיביות, השליטה בהן ומצב מחסני החרום הגיע לרמה גבוהה ביותר אשר זיכתה את החטיבה בתעודת הצטיינות מטכ"לית. בהמשך לביקורת, בוצעו אימוני מרא"ם למפקדת החטיבה ומפקדות הגדודים בג'וליס ולאחריהן תרגיל חטיבתי מלא בצאלים. יחידות החטיבה עסקו (כרגיל) בתעסוקות ביטחון שוטף בכל רחבי הארץ ולאורך גבולותיה.

המח"ט דידי בן יואש והסמח"ט סאל אשר פהאן בתדרוך

1995 - 1997

אל"מ דידי המח"ט בקבוצת פקודות בתרגיל חטיבתי

המח"ט התשיעי

תא"ל אבי אשכנזי

1997 - 2001

קיבלתי את הפיקוד על החטיבה כשהייתי לקראת סיומו של התואר השני, בתקופת הבחירות. שמחתי על התפקיד שהיה עבורי חוויה ראשונה בשני היבטים: הראשון קשור לתוכן - העיסוק בעולם המילואים ואילו השני קשור לגיאוגרפיה - היה זה תפקיד פיקודי ראשון בפיקוד מרכז. חשוב לי להדגיש, שלאחר הרבה שנות טנק מרכבה, התוודעתי למג"ח⁷.

המשמעות המידית של "עולם המילואים" עבורי הייתה קיומן של פגישות רבות במקומות עבודה שונים ברחבי הארץ כדי להכיר באופן אישי כל אחד ואחד. פגשתי את הקצונה הבכירה של החטיבה ואת הקצינים הצעירים ברמת המ"מים. התקופה הראשונה הוקדשה לאבחון מקיף ויסודי של החטיבה. מטרותיו היו לתאר תמונת מצב של החטיבה מבחינת פיתוח כוח האדם, המוכנות בימ"ח, התכניות המבצעיות ורמת האימונים. עם סיומו של שלב זה יצאנו לדרך עם תכנית עבודה ברורה.

היו אלה 4 וחצי שנים של עבודה אינטנסיבית ומאתגרת. נהייתי להכיר אנשי מילואים איכותיים ומקצועיים. אנשי מילואים שהם חדורי רוח התנדבות, יזמה וחדוות עשייה. הפיקוד על המרכז לאימונים טקטיים בצאלים, שנעשה במקביל לפיקוד על החטיבה, אפשר ליחידות החטיבה להתאמן באופן מוגבר מעבר להקצאת האימונים. האימונים בשיטת הדו"צ ותרבות התחקור העלו את הכשירות המבצעית, את הרמה המקצועית ואת המוכנות למלחמה. החטיבה הייתה בין הראשונות לקיים תרגיל חטיבתי ארוך ומאתגר במא"ט שהסתיים בהצלחה רבה.

במהלך התקופה נעשה מיזוג של גדוד מילואים מחטיבה 820 עם יחידות החטיבה. היה זה תהליך משמעותי שהעצים וטייב את איכותה. נערך תרגיל גיוס מקיף של כלל החיילים והגעתי לבסיס הימ"ח. התרגיל זכה לשבחים רבים והגיע להישגים גבוהים.

יחידות החטיבה לקחו חלק פעיל ומשמעותי בהגנה על הגבול בכל הגזרות המבצעיות של הביטחון השוטף ברמה גבוהה תוך חתירה למצוינות. שילבתי השתלמויות מקצועיות וספורים מבצעיים בפעילות השוטפת, כחלק מתהליך הלמידה המקצועית.

ההישג המרשים ביותר מבחינתי היה יכולתם של המפקדים להצביע על דור המפקדים הבא בפלוגות, במפקדות ובגדודים, ולהשאיר לבאים אחרינו עתודת פיקוד איכותית וראויה. בסופו של תהליך קיבלה החטיבה, לשמחתי, תעודת הערכה כחטיבה מצטיינת של פיקוד מרכז. אני גאה על הזכות שניתנה לי לפקד על חטיבה 130 ולהיות חלק ממורשתה.

בהצלחה,

אבי אשכנזי

המח"ט אבי אשכנזי צופה בחברת סגן הרמטכ"ל האלוף עוזי דיין בתרגיל חטיבתי בנגב

פברואר 2000 - המח"ט אבי אשכנזי בהערכת מצב בחפ"ק בתרגיל חטיבתי בנגב

המח"ט העשירי

אל"מ זאב שרוני

2001 - 2004

תקופת כהונתי כמח"ט - ספטמבר 2001 עד 2004.
האירועים המרכזיים: תרח"ט ומבצע "חומת מגן".

את חטיבה 130 קבלתי עם סיום תפקידי כקצין האג"ם של אוגדה 36 ברמת הגולן. זו הייתה בעצם הפעם הראשונה בשרותי הצבאי בה נדרשתי לבצע תפקיד בפיקוד המרכז, שכן את מרבית תפקידי בצה"ל ביצעתי ביחידות רמת הגולן. קבלת הפיקוד על יחידת מילואים על גבי טנקי מג"ח ועוד בפיקוד המרכז היו אירוע חדש ומכונן בחיי הצבאיים. את הפיקוד על החטיבה קבלתי כאשר גדוד 719 של אמנון בן דהן ביצע אל"ל לקראת תעסוקה מבצעית בשומרון. המעבר החד מפיקוד על יחידות סדירות לפיקוד על חטיבת מילואים מהווה אתגר עצום למפקד. לראשונה בחיי נדרש מפקד בכיר להתמודד עם עולם חדש, עולם המילואים. בצבא הנמצא בלחימה מתמדת אין למפקד מאה ימי חסד. אין שום בית ספר או הכשרה שמכינים מח"ט צעיר לפיקוד על עוצבת מילואים באשר היא.

עם כניסתי לתפקיד המח"ט למדתי מהר כי הסיפור של החטיבה הוא אנשיה, למדתי כמה חשוב להיות מעורב באופן אישי בבחירת הקצינים של החטיבה, אלה שיהוו את דור ההמשך שלה,

גילתי עד כמה המג"דים והמ"פים מעורבים בבניין כוחה של החטיבה. השירות בחטיבה 130 הייתה בית הספר של חיי. נוכחתי כמה הקרבה, מוטיבציה, רעות אמיתית וכוח צריך על מנת לחיות בפיצול אישיות בין המשפחה, הקרירה האזרחית והתפקיד הצבאי. קצין בקבע לא מבין זאת. קצינים בסדיר לא יוצאים למילואים.

עם כניסתי לחטיבה החלנו מייד בתכנון התרגילים הגדודיים במל"י, כל הגדודים ביצעו אימונים מלאים באש כולל תרג"דים. היו אלה ימים של חדות יצירה תוך היכרות

עמוקה עם האנשים. בהמשך נדרשנו בלוחות זמנים קצרים להיערך לתרגיל חטיבה. גייסתי את שדרת הפיקוד של החטיבה על מנת להיערך לתרגיל. ובהתראה קצרה בצענו אימון מפקדה ותרגיל חטיבה דו - צדדי. היה זה ללא ספק עוד רגע של שיא בחיי החטיבה.

במהלך 2002 נכנסו שוב לליין של תעסוקה מבצעית הגדוד הראשון היה הגדוד של דיויד ברלין (711). הגדוד נכנס לתעסוקה לאחר שנה בה ביצע תעסוקה מבצעית מחוץ לגרף. הדבר גרם מרמור בקרב המפקדים והחיילים. דיויד כמג"ד צעיר נלחם על מנת לשנות את רוע הגזירה, אולם משלא הצליח, במנהיגות יוצאת דופן רתם את הגדוד לתעסוקה. גדוד 711 נכנס לתעסוקה בשומרון באחת מתקופות השפל בביטחון הפנים של המדינה. עשרות פיגועים, מאות פצועים והרוגים. את ליל הסדר ערב פסח חגג הגדוד בצופים שבשומרון, לאור זאת החלטתי לוותר על

לוחמי גדוד 719
באימון יום בצאלים

החג בחיק המשפחה והצטרפתי לדיויד ולגדוד לליל הסדר. בליל הסדר השתתף גם האלוף אבי מזרחי, אז מפקד אוגדה 36. לפני כניסת החג בצענו דיויד ואני סיור בכל העמדות בהם שמרו חיילי הגדוד וברכנו אותם. ליל הסדר החל ודיויד ניהל את הסדר בצופים. היה שמח, קראנו בהגדה ושרנו את שירי החג. לפתע החלו להיכנס ידיעות על פיגוע קשה במלון פארק בנתניה. אווירת נכאים נפלה על כולנו. ידענו כי מה שהיה כבר לא יהיה. תוך ימים ספורים מצאה החטיבה את עצמה תחת צווי 8. החייגן הופעל בשעה 02:00 לפנות בוקר. בשעות הצהריים המוקדמות החטיבה הייתה באחוזי איוש של 130%. נדרשנו להתנצל ולשלוח אנשים הביתה. היה זה מבחינתי אירוע מרגש ובעל עוצמה אמיתית שכן כגשתי אנשים שחיו בחו"ל והגיעו בטיסות ישירות כדי לעלות על טנקים ולהחזיר את הביטחון לבית. החטיבה הייתה מגויסת במשך כמה שבועות והתפרסה לאורך כל גזרת השומרון. היו אלה ימים מיוחדים, ימים של גיבוש עוצמה והקרבה יוצאת דופן. שם גילתי ביתר שאת את עוצמתם של החיילים והמפקדים, בצוותי הטנקים, פלוגת ההנדסה, החרמ"ש וכוחות הסיוע הלוגיסטי. במבצע "חומת מגן" הפנמתי שעם חטיבה 130 אוכל לעמוד בכל משימה שתוטל עלינו.

זה המקום לציין את קודמי בתפקיד תא"ל מיל' אבי אשכנזי שעשה עבודה מדהימה בחטיבה וגייס לתוכה את טובי החיילים והקצינים. אבי השאיר תשתית אנושית מפוארת שעזרה לי מאוד להיכנס מהר לעניינים.

לסיום אני מודה למפקדי וחיילי החטיבה שנתנו לי להבין איזה עם מדהים יש לנו. כיום כאזרח מעל שלוש שנים באזרחות אני עורג לתקופה המדהימה הזו. בעיקר מתגעגע לאנשים ועם שדרת הפיקוד דאז דאגתי לשמור ולהישאר בקשר.

באהבה
זאב שרוני
אל"ם במיל'

המח"ט בערכת מצב בתרגיל בצאלים

המח"ט האחד עשר תא"ל יגאל סלוביק

2004 - 2006

חיילי ומפקדי עוצבת הבזקה, לפני 40 שנים בדיוק הוקמה חטיבה 767 היא עוצבת "עשת". חייליה היו ברובם מזרועות וחיילות צה"ל השונים אשר ביצעו הסבה מקצועית לחיל השריון - צורך שנוצר לאחר מלחמת יום הכיפורים. תחת פיקודו של אל"מ אריה ויינברג, מפקדה הראשון של העוצבה, הוקמה לה חטיבת מג"ח מקצועית ואיכותית.

לאחר רה ארגון הסד"כ בשנת 2004, קיבלה העוצבה את שמה החדש "הבזקה" וכן שונה סמל החטיבה לסוס חד-הקרן.

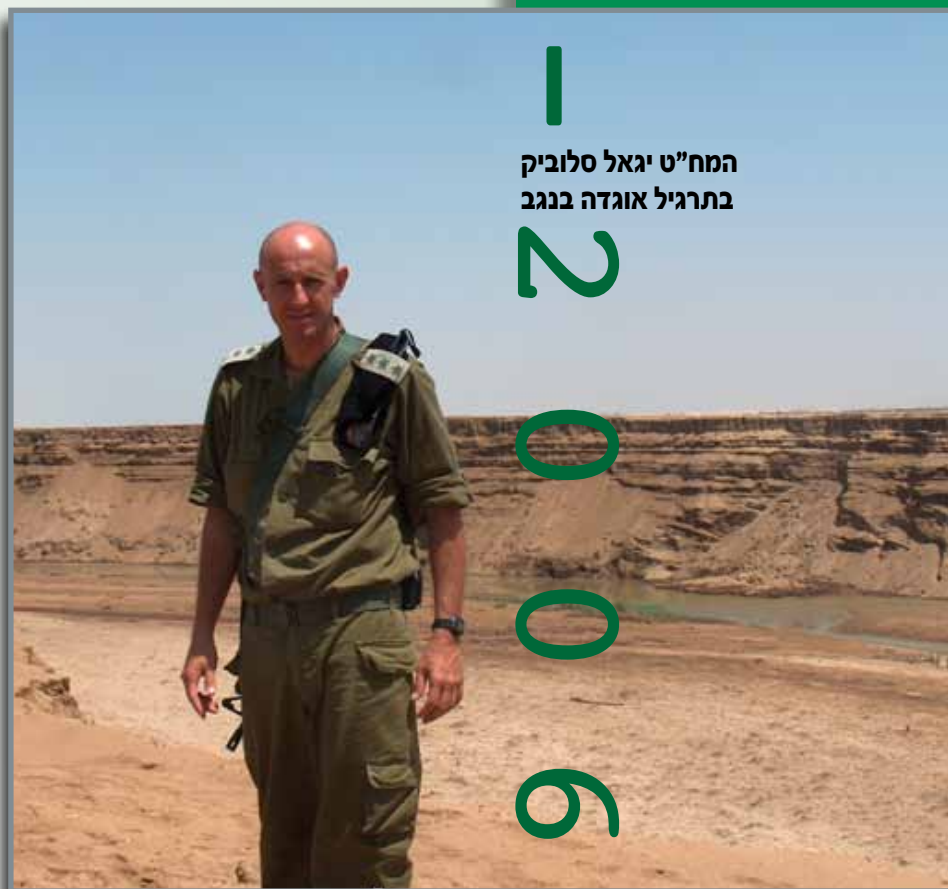
נפלה בידי הזכות להיות מפקדה ה-11 של החטיבה מייד עם תום השלמת תהליכי רה-ה ארגון. קיבלתי מאל"ם זאב שרוני חטיבה אשר עיקר כוחה ואיכותה היה טמון באנשיה, ואמר מי שאמר כי "הכול אנשים".

פגשתי חבורה איכותית עד מאוד של לוחמים ומפקדים אשר המקצועיות השריונאית הייתה להם כעמוד לפני המחנה. הוויה מקצועית זו שררה הן בפלוגת הסיור החטיבתית והן בגדוד ההנדסה. במהלך השנתיים בהם פיקדתי על החטיבה שאפנו יחד כולם לשיפור המקצועיות, המוכנות והכשירות של החטיבה.

לצד ביצוע פעילות מבצעית באופן הראוי להערכה התאמנו ללא הרף, תוך ניצול כל משאב נתון וכל הזדמנות לאימון. זאת יש לציין תוך הירתמות מלאה של מפקדי הגדודים להתאמן כמה שרק ניתן מתוך ההבנה כי האימונים הינם הציר המרכזי דרכו תישמר ותשתפר המוכנות המבצעית והכשירות המקצועית הנדרשת לעוצבה למען פיתוח מסוגלות אשר תביאה לעמידה במשימותיה.

יחד עברנו למחנה החדש בנחשונים. מחנה אשר כולנו יחד פעלנו לגיבוש תפיסת ההפעלה שלו ולכך שהמעבר אליו ישפר את מוכנות החטיבה לחירום. על פי מיטב המסורת העוצבתית נרתמנו כולם על מנת שהמעבר יבוצע בצורה איכותית והתפיסה תהא יעילה ואפקטיבית.

אתם המפקדים, דאגתם וטיפחתם את פקודיכם באופן בו העוצבה הייתה להם מעין משפחה מורחבת וכל מסגרת בה היא כשלעצמה היוותה משפחה גרעינית אמיתית. גם כאן מפקדי הגדודים והפלוגות הובילו רוח זו מתוך הבנה עמוקה כי לכידות המסגרת

המח"ט יגאל סלוביק
בתרגיל אוגדה בנגב

2006

והטיפול בפרט יש בהם כדי להביא למסוגלות תפקודית גבוהה יותר מאשר מסך כל משרתיה. הצלחנו לפתח גם שדרת פיקוד עתידית איכותית אשר בימים אלה מהווה את סגל הפיקוד הבכיר של העוצבה.

את הפיקוד על החטיבה העברתי לחברי אל"ם רענן ברנר, לאחר שנתיים בהן הייתי מפקדה. עברתי לחטמ"ר הבקעה בשמחה, אך לצד זאת בכאב מסוים על סיומה של תקופה ביחידה כה מופלאה, המורכבת מאנשים מופלאים.

כעת מסתיימות להן 40 שנות פעילות של החטיבה בלחימה, בבט"ש, באימונים, ובבניין הכוח. העוצבה אכן מתפרקת והמג"ח מסיים תפקידו. אך בטוחני כי, מורשת טנק המג"ח ולוחמיו ימשיכו ללוות את צה"ל כולו ואת חיל השריון בפרט עוד שנים רבות קדימה. מקומה של עוצבת הבזקה במורשת זו מובטחת לה.

בהצדעה לכל מי שהיה שייך אי פעם לעוצבה.

סלוביק יגאל תא"ל
רחכ"א ז"י

טנק באימון חטיבתי בנגב

המח"ט השניים עשר

אל"ם רענן ברנר

2006 - 2008

עם קבלת המינוי כמח"ט 130 בתחילת 2006, היינו בסיום תהליך העברת החטיבה והאוגדה ממחנה הקבע בחסה - למחנה החדש והמשוכלל בנחשונים. החטיבה נכנסה לעידן חדש ומודרני של אחסנת רק"מ, תחמושת וציוד שהביא את החטיבה לרמת מוכנות שלא הייתה בעבר. בקיץ 2006 פרצה מלחמת לבנון השנייה, בה החטיבה לא לקחה חלק פעיל, אך מפקדיה סיירו במוצבים וביחידות שנפרסו לאורך גבול הלבנון, על מנת ללמוד את המהלכים והפעולות שנעשו בגזרה.

עם סיום הלחימה, בעקבות לימוד לקחי המלחמה, החלה פעילות נמרצת להעלאת הכשירות והכוננות בימ"ח לרמה גבוהה. שבעקבותיה הגיעו לימ"ח החטיבה רמטכ"לים ושרי הגנה של מדינות רבות על מנת ללמוד שיטות מודרניות לאחסנת רק"מ ומוכנות למלחמה.

בשנת 2007 החטיבה ביצעה אימון מלא הכולל תרג"דים באש ותרגיל חטיבתי במא"ט שבצאלים. טנקי המג"ח הוכיחו עצמם מעל לכל ספק ובצורה מרשימה. כמו כן הגדודים בצעו תעסוקה מבצעית באיו"ש ברמה גבוהה, אשר זכו לשבחים מחטמ"רי יהודה ומנשה.

המשאב האנושי: ברצוני לציין את האנשים בחטיבה שהינם אנשים מדהימים. החוזקה היא נכונותם לבצע כל משימה ברמה הגבוהה ביותר ובכל תנאי. לסיום אומר, כי הייתה לי זכות ענקית לשרת ולפקד על חטיבת הסוס הדוהר שעל ראשו קרן חדה. כך גם החטיבה - מהירה וחדה, משימתית עם עוצמות אדירות.

בברכה
רענן ברנר

2006 - 2008

שיחת מח"ט לפני יציאה לתרגיל בצאלים

המח"ט אלי"מ רענן ברנר סוקר את מתווה התרגיל לרמטכ"ל גבי אשכנזי

המח"ט השלושה עשר אל"מ גיא חסון

2008 - 2012

תקופת כהונתי - מאי 2008 ועד אוגוסט 2012.
במהלך התקופה, שהתאפיינה במערכת אימונים רבים ביצעה החטיבה את המופעים הבאים:
2008 - תראו"ג | 2010 - תרח"ט | 2012 - תראו"ג
החטיבה ביצעה כל שנה אימון ותעסוקה ופרצה דרך באימונים חוץ למל"י, לפלס"ר (בקעה וגליל) ולגדחה"ן (בקעה).
גדודי השריון ביצעו אימונים מורכבים הכוללים אימוני לחימה בשטח בנוי ואימונים מלאים באש הכוללים תרגילים גדודיים מורכבים בלילה ותרגיל גדודי מורכב לכל גדוד במתאר לבנון.
מפקדת החטיבה ביצעה במהלך השנתיים האחרונות הסבה למשואה והפכה להיות מפקדה מצטיינת בתחום. השיא היה בתראו"ג בשנת 2012.
החטיבה הצליחה במהלך ארבע שנים אלה להצמיח מפקדים מתוכה, להוציא שורות מפקדים לקורס מ"פים ולקורס מג"דים והצטיינה בפיתוח מפקדים מתוכה.
ראויה לציון מפקדת החטיבה אשר התבססה והתעצמה באנשים וברמה מקצועית גבוהה בכלל חתכי המטה ובדגש על האג"ם והמודיעין.
במהלך ארבע שנים אלה הפגינו חיילי ומפקדי החטיבה רמה מקצועית גבוהה בתעסוקות מורכבות, כאשר המורכבת ביותר הייתה של הגדחה"ן - אשר הגיע לתעסוקה בגזרת שגיא כשבוע לאחר הפיגוע הקשה בכביש 12.
בתחום האופרטיבי עסקה החטיבה בעיקר בגזרת לבנון והגיעה להישגים מרשימים בירידה לפרטים ותכנון אופרטיבי שהיה המצפן לאימוני החטיבה ולבניין הכוח שלה.
מאפיין עיקרי - איכות האנשים והלכידות - החטיבה התלכדה ביותר במהלך השנים כתוצאה של פעילות רבה ומעורבות מפקדים, תוך גיבוש ולכידות של המטה, המ"פים והמג"דים אשר היו שותפים לכל תכנון פעילות והשפיעו על איכותה. לראייה, החטיבה גידלה את שדרת מפקדיה מתוכה ואף הגדילה לעשות בהעברת מפקדים מהגדודים למפח"ט ובין הגדודים. זוהי תכונה ייחודית שאינה מאפיינת בד"כ יחידות מילואים.
שיא החטיבה היה בתראו"ג ביולי 2012. החטיבה הובילה את האוגדה במהלך השבוע ואף זכתה לשבחים רבים על מקצועיותה בתרגיל. החטיבה הפגינה רמה גבוהה בתכנון, בנוהל קרב חפוז ובשפה מקצועית ברורה ואיכותית בין המח"ט למטה ובין המח"ט למג"דים.
אני בתחושה כי החטיבה מסיימת את שירותה לצה"ל בשיא כושרה.
זה המקום להביע הערכה רבה לכלל המפקדים והלוחמים אשר תרמו ימים ולילות באימונים ובתעסוקות וביצעו זאת ללא רבב.
אני גאה להיות חלק כה משמעותי ממורשת החטיבה, ומצדיע למפקדים וללוחמים שהיו שותפים איתי לדרך.

להתראות
גיא חסון

2010 - מח"ט גיא חסון סוקר את מהלכי התרח"ט לרמטכ"ל גבי אשכנזי ולאורך הפיקוד מזרחי בצאלים

2012 - המח"ט גיא חסון סוקר את מהלכי התרח"ט לסגן הרמטכ"ל בנגב

המח"ט הארבעה עשר

אל"מ רונן דיגמי

2014 - 2012

את הפיקוד על החטיבה קיבלתי באוגוסט 2012, לאחר שהחטיבה סיימה את השתתפותה בתרגיל אוגדה עליו פיקד תא"ל אמיר אבולעפיה. בתרגיל זה פגשתי לראשונה את מפקדי החטיבה ואנשיה אשר הפגינו מקצועיות רבה וחדוות עשייה שלא נראתה כמותה.

בתום תקופת תעסוקה ואימונים רבים, יצאו המפקדים לחופשת החגים. לאחר מספר שבועות בודדים, צה"ל נקרא למבצע 'עמוד ענן' והוחלט על גיוס בצו 8 של מפקדת החטיבה וגדוד ההנדסה. מפקדת החטיבה הופעלה ביום שישי בצהריים ה-16 לנובמבר 2012 והוטלה עלינו המשימה להכין את גדוד ההנדסה מוקדם ככל שניתן לתמרון קרקעי ברצועת עזה. זאת לאור ירי רקטות לעבר ישובי הדרום מזה מספר חודשים והידרדרות ביטחונית בדרום הארץ.

בשבת זו, נחשפתי לראשונה למפקדי גדוד ההנדסה ולוחמיו של סא"ל יוני, שלצידם מפקדת החטיבה במילואים ובסדיר, שנרתמו ופעלו ללא דופי בהכנת הגדוד לחימה.

נדרשנו להגביר את כשירות הלוחמים לקראת המבצע בעזה. כך שבתוך מספר ימים הצלחנו יחד, מפקדי הגדוד ומפקדת החטיבה, לאמן את הגדוד ולהגיע לרמת כשירות טובה לקראת התמרון המתוכנן.

חודשים לאחר המבצע, זכה גדוד ההנדסה בפרס נשיא המדינה על הצטיינות בכל התחומים. חטיבה 130 הייתה בשיאה. המפקדים התאמנו רבות והגיעו לשיאים של שליטה בתו"ל ובמערכות השו"ב החדשות והשפה המשותפת שנוצרה בקרב המפקדים הייתה מרשימה. באימוני השנה, החלטנו המפקדים להתמקד באימוני הצוות והמחלקה.

כך שבשנת 2013 ביצענו אימוני שת"פ ליחידות זרוע היבשה, שם הצלחנו לאמן את כלל מחלקות הטנקים בתרגילים מאתגרים, לצד ביצוע שת"פים מאתגרים עם כלל חיילות היבשה. אנשי הצוות הגיעו לשיאם והפגינו מקצועיות רבה באימונים.

מפקדי הגדודים והפלוגות יזמו לקיים אימונים נוספים במהלך השנה, כגון אימוני פלוגות חרמ"ש והשתלמויות מקצועיות.

בשנה זו ביצענו בנוסף, אימוני מפקדות הגדוד, אימון גדוד הנדסה מאתגר, כולל תרגיל של מספר ימים שהפך למודל במל"י, לצד הסבות לצי"ד 680 היערכות לתרגיל חטיבתי ועוד.

בכל האימונים הללו תמכו הצוות הסדיר, חבורה נפלאה של קצינים ונגדים שתורמים מעל ומעבר לתפקידם, כאשר טובת החטיבה, כשירותה ואנשיה עומדים לנגד עיניהם.

באמצע השנה, התבשרנו כי המטה הכללי החליט על סגירת החטיבה יחד עם צמצום גדול של יחידות נוספות בצה"ל. בשורה זו, לא הצליחה להוריד אף לא במעט את רוח גייסות והמפקדים, והמשכנו להתאמן בשיא כוחנו, מתוך הבנה שמחר מלחמה! במקביל, מפקדת החטיבה, המג"דים ואנוכי, נערכנו ליום שיבוא.

עוד באותם ימים נבחרה החטיבה בין כלל חטיבות המילואים להתמודד על חטיבה מצטיינת לרמטכ"ל, החטיבה בשנה זו הגיעה לשיא תפארתה וזכתה לשבחים רבים על אופן מימוש האימונים, התכנון האופרטיבי וכמובן הייחוד שנתון רק לה - האנשים!

2012 ▶
טכס החלפת מח"טים
מימין אל"מ גיא חסון
המח"ט היוצא,
משמאל אל"מ רונן דיגמי
המח"ט הנכנס,
במרכז תא"ל אמיר אבולעפיה
מפקד האוגדה

האנשים בחטיבה הם הדבר הייחודי. כך שבכל שנות פיקודי בצה"ל, לא פגשתי חבורת אנשים כל כך מגובשת, ערכית ואוהבת אדם באשר הוא כזה.
בפברואר 2014 החליט הרמטכ"ל על 'ירידת חטיבה 130 מכוננות מבצעית'.
לאחר 40 שנה של עשייה בלחימה, אימונים, בט"ש ופיתוח כ"א הגיע הרגע לסיים את המורשת המפוארת של עוצבת 'הבזקה'.
הייתה זו זכות גדולה להימנות במשפחת 'הבזקה' ולפקד על חבורת קצינים ולוחמים שהיו לי לדוגמא ומופת הן כמפקדים, הורים ואזרחים.
והאנשים, טובים לנו מאוד; ולא הוכלמנו, ולא-פקדנו מאומה, כל-ימי התהלכנו איתם, בהיותנו בשדה ... חומה היו עלינו, גם-לילה גם-יומם (שמואל א' פרק כה')

גאה בכולכם, בהצדעה,
רונן דיגמי

2012 ▶
המח"ט רונן דיגמי
בתדריך עם לוחמי הגדחה"ן
לקראת הכניסה לעזה
במבצע "עמוד ענן"

2013 - כל מפקדי החטיבה ביום גיבוש

גדודי החטיבה

אדום
פלוגה א'
2007

אדום

525 525

2

גדוד 708

מפקדי גדוד 708

יהודה ארזי

גדי קורן

יובל נריה

ציון ברק

ירון וינר

אלי נבון

בנצי ברקוביץ

אלון בלומנפלד

דוד בו דיין (בנדה)

קאן אדיר

▶ טנקי גדוד 708 באימון

גדוד 708 הוקם ביוני 1974, במסגרת חטיבת "עשת" 767 (חטיבה 130 - "הבזקה" כיום) ואוגדת "עידן" 880 (אוגדה 340 כיום).

גדוד 708 הנו גדוד שריון המורכב מ-3 פלוגות טנקים, פלוגת חרמ"ש ופלוגת מפקדה. בעקבות ישום לקחי מלחמת יום הכיפורים, החל תהליך התעצמות איכותית של חיל השריון, תוך רכש וקליטת טנקי פטון M-60.

בקיץ 1974 ביצע הגדוד בפיקודו של המג"ד סא"ל יהודה ארזי והסמג"ד גדי קורן אימון הקמה בצאלים תוך בניית מסגרות וציוותי קרב.

הקשיים היו רבים, בעיקר באיוש כוח אדם שהגיע מיחידות שונות ומחילות שונים, שחלקם עברו הסבה והכשרה למקצועות השריון השונים.

עם השנים, תוך אימונים ותעסוקה מבצעית בגזרות השונות, צבר הגדוד ידע וניסיון קרבי, דבר שהעלה את המקצועיות והרמה מבצעית הגבוהה אשר זכתה לציון לשבח מגורמי צה"ל והישובים עליהם הגן הגדוד בפעילותו.

תוצאות האימונים באו לידי ביטוי "במלחמת לבנון הראשונה" ("מלחמת שלום הגליל") בו הגדוד התגייס ב-8 יוני 1982 במסגרת החטיבה, הצטייד ונערך למלחמה.

לוחמי גדוד 708 באימון לילה

בניגוד למתוכנן, ביצע הגדוד היסע ממחנות הקבע ב"חסה" שסמוך לאשקלון על גבי רכבת משא מתחנת הרכבת באשקלון לקריית מוצקין. משם באמצעות מובילים וסמיטריילרים לשטחי הכינוס ב"גונן" ו"משטח גיבור" שמצפון לקריית שמונה.

גדוד 708 בפיקוד המג"ד - יובל נריה והסמג"ד שמוליק אביטל, חצה את הגבול בלילה שבין חמישי לשישי, נע בעקבות יחידות האוגדה בגזרה המזרחית בציר "מיכה" (ציר הפיתולים). קיבל משימה לשלוט ולאבטח את ציר מיכה באזור שמדרום למשולש טובלנו בואכה סולטן יעקב. ולהוות עתודה חטיבתית באחזקת קו הגבול בין יחידות צה"ל לכוחות הסוריים שבמרחב. ביום שישי נכנסה לתוקפה הפסקת האש בשעה 12:00.

בימים שלאחר הפסקת האש, הגדוד ניהל אש עם הסורים על מנת למנוע מהם בניסיונותיהם לשפר עמדות והן בפעולות כוחותינו לשפר עמדות ולתפוס שטחים שולטים בגזרה. במהלך ימי קרב אלה פגעו כוחותינו בכוחות הסוריים שפעלו בגזרה. הגדוד שהה בלבנון כ-45 ימים וחזר ללא נפגעים למחנות הקבע בחסה. במשך השנה שאחרי, ביצע הגדוד החזרה לכשרות ונערך למשימות הבאות הצפויות לו.

בשנות השמונים והתשעים נערכו הסבות ושדרוגים משמעותיים בטנקי המג"ח והצל"מ ובהתאם החל הגדוד באימונים ותרגילים אשר הביאו לשיפור גדול ביכולות אשר באו לידי ביטוי בתעסוקות המבצעיות ובשמירה על גבולותיה של המדינה.

בשנת 2002 השתתף הגדוד ב"מבצע חומת מגן" ביהודה ושומרון על מנת לעצור את גל הטרור שפקד את המדינה ושהגיע לשיאו בליל הסדר בפיוג במלון פארק שבנתניה בו נהרגו 30 אזרחים ועשרות פצועים.

הגדוד התגייס במסגרת הפעימה השנייה ויצא למשימה בערים טול כרם וקלקיליה וכן קבלת אחריות על הציר שבין אבני חפץ ועינב שהיה מועד לפורענות. הגדוד לחם לצד כוחות חי"ר והנדסה באיתור והשמדה של מקומות לייצור אמצעי לחימה, פגיעה במחבלים וארגוני הטרור שפעלו במרחב.

בשנים שלאחר מכן המשיך הגדוד לבצע תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות. כמו ב"שוב יקר" כשבאחד הימים קיבלנו אתראו על חוליה בדרך לפיגוע. ואכן החוליה התגלתה ע"י צוות בפיקודו של מ"פ החרמש - גיא רוסו אשר יחד עם אלון בלומנפלד (לימים המג"ד) חיסלו את 2 המחבלים על מטעניהם כ- 20 מטרים בלבד לפני הבית הראשון ב"שוב יקר" תקווה. על התודה והברכה לפעולת הגדוד - קיבלו הלוחמים מראש המועצה תעודת הערכה והוקרה על פעולתם המהירה שהביאה לשמירה על חיי התושבים.

כמו גם התעסוקה בנחל גולן שהחלה בשקט ושלווה התפתחה בפתאומיות לאירוע בו חיילי הגדוד תפסו 6 מסתננים מעיראק אשר חצו את הגבול באזור חמת גדר.

תעסוקה נוספת שהייתה פעילה ביותר באוקטובר 2000 בימים של אירועי קבר יוסף - מדחת יוסף בהר עיבל ושבי שומרון. כשעל ציר "צ'ילה" נתגלו מדי פעם ע"י חיילי הגדוד מטענים רבי עוצמה אשר מנעו אסון בר נפגעים והדברים תועדו בכתבה בטלביזיה שנערכה ע"י הכתב הצבאי רון בן ישי. בין התעסוקות ביצע הגדוד תרגילים גדודיים והשתתפות בתרגילים חטיבתיים ואוגדתיים במקביל להטמעת מערכות לחימה ממוחשבות לשיפור היכולות המבצעיות של הגדוד.

גדוד 708 גאה להימנות עם יחידות צה"ל המבצעיות אשר לחמו למען ביטחון מדינת ישראל. ערוכות ומוכנות לכל פקודה אשר נכוונו לה בעתיד.

הקמת הגדוד

סא"ל (מיל') יהודה ארזי - המג"ד הראשון של הגדוד כתב:

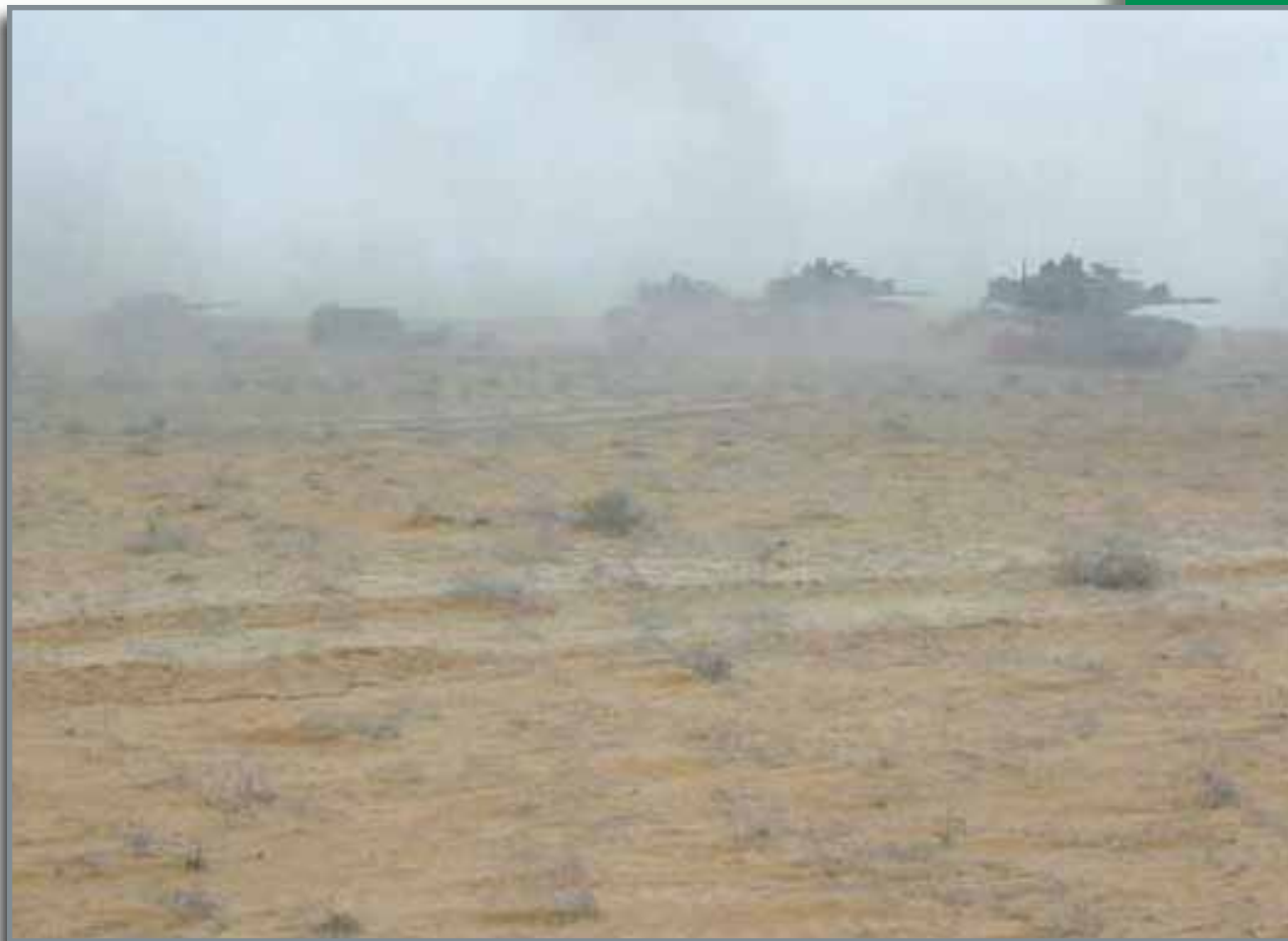
גדוד 708 התקבץ במרוצת יוני 1974.

פלוגות הטנקים היו תערובת של לוחמי צנטוריונים ושרמנים וכן חיילים סדירים שעברו הסבה שהצטרפו לאנשי מג"ח ותיקים ממלחמת ההתשה ויום הכיפורים בסיני. פלוגת החרמ"ש ופלוגת המפקדה הגיעו לגדוד כפלוגות אורגניות. קשה היום להבין את עומס ימי המילואים והמאמץ האדיר שהיינו צריכים להשקיע באימון הקמת הגדוד וגיבושו: בתחילה בוצעו אימוני צוות, מחלקה, פלוגה וגדוד. בהמשך תרגיל חטיבתי גדול, תרגיל אוגדתי בסיני, אימון יחידות משנה ועוד. כל זאת בפרק זמן קצר של 4 חודשים. נוסף לכך יצא הגדוד לתעסוקה מבצעית של 43 ימים ב"ראס-סודאר" שבמערב סיני באפריל 1975.

חלק מהמפקדים ואני בתוכם, שירתו באותה תקופה 150 ימים! מאידך הייתה לנו תחושה טובה של גדוד מאומן ואנשים טובים. אמרתי פעם בשיחה גדודית: "עלינו לחשוב שאנחנו הגדוד הטוב ביותר מכל גדודי המילואים של צה"ל וזו גאוה גדולה לשרת בו". הגדוד וחטיבה 767 הייתה החטיבה היחידה בכל מערך המילואים של צה"ל שביצעה תרגיל חטיבתי מלא באש, שהחל בקריאת פתע מהבית לימ"ח החטיבה, גיוס, הצטיידות, ביצוע היסע מהימ"ח של כל הטנקים ע"ג מובילים, הנגמ"שים ע"ג סמיטריילרים והרכב באורחות לצאלים, קליטת גדוד חי"ר ופלי' הנדסת ת"פ, קבלת פקודה וביצוע נוהל קרב תוך תיאום ארטילרי ואווירי, סימון ותנועה על שרשרת לשטחי כינוס והערכות במרחק 15 ק"מ מבסיס צאלים ומיד בשעה

המג"ד הראשון -
סא"ל (מיל') יהודה ארזי

התקפה
עם שחר באימון
בצאלים

7
0
8
ד
ו
ד
ג

03:00 יצאה החטיבה למשימתה לתקוף יעדים עם שחר מצפון לדרום תוך השמדת מטרות על היעדים באש חיה, ביצוע הבקעה לאחר הכנה אווירית וארטילרית ויציאה לתקיפת יעדים בשלושה שלבים. כל זאת ללא תרגיל שלדי או יבש! אלא התקפה תוך 48 שעות מקריאת הפתע!!! רק גדודים וחטיבה מתורגלת ומאומנת היטב מסוגלת לבצע זאת, מה שהעיד על האמון שדרגי הפיקוד הגבוהים נתנו בה.

לאחר שהגדוד הגיע לרמה המבצעית הנדרשת, יצאתי לשנת קבע כמג"ד בבקעת הירדן וחזרתי לפקד על הגדוד עד שנת 1978, בה התמנית לסמח"ט.

היה זה גדוד טוב ומקצועי, בעיקר בזכות אנשים ומפקדים טובים.

אני גאה שהייתי חלק קטן בגדוד וכמו רבים וטובים - תרמתי את תרומתי הצנועה לדבר הגדול שנקרא:

"גדוד 708 וחטיבה 767 (130).

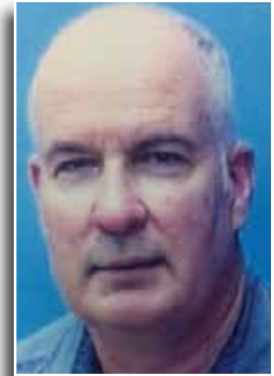
יהודה ארזי - עין החורש.

המג"ד השני - סא"ל (מיל') גדי קורן:

חטיבה 767 הוקמה לאחר מלחמת יום הכיפורים, כחלק מעתודה מטכ"לית. הקמת אוגדות אלו הייתה אחד הלקחים ממלחמת 73, בה התברר שכל הכוחות שהיו, חולקו לפיקודים ולמטכ"ל לא נשארו כוחות שאותם הוא יוכל להפעיל כתגבורת לכוחות הלוחמים, או כריכוז מאמץ על מנת להשיג הכרעה בגזרה מסוימת.

רוב מפקדי החטיבה הבכירים הגיעו מגדוד 377 והיתר נקבצו מיחידות אחרות. בשנות קיומה, עסקה החטיבה בעיקר באימונים ובביטחון שוטף. במלחמת לבנון הייתה החטיבה כוח תגבור שלא לקח חלק בקרבות משמעותיים.

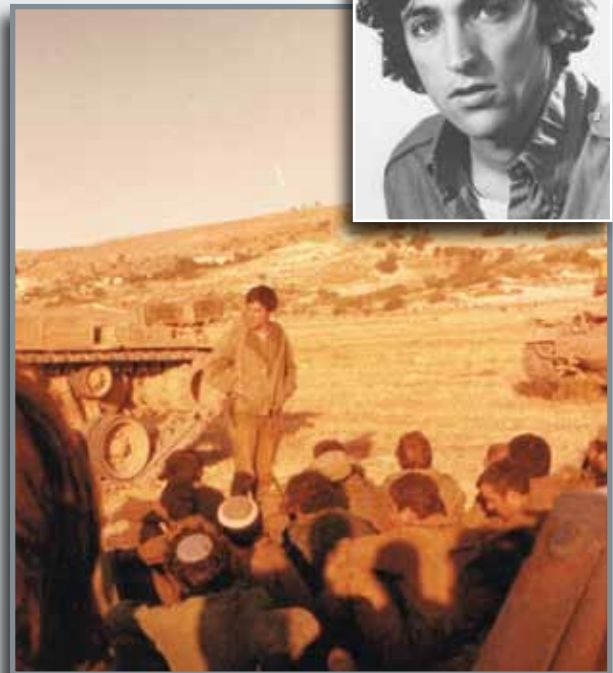
אנקדוטה ממלחמת לבנון הראשונה מפורטת בפרק: "מלחמת לבנון הראשונה"

המג"ד השלישי - סא"ל (מיל') פרופסור יובל נריה כותב:

היה לי הכבוד להיות מגד 708 בזמן מלחמת לבנון הראשונה.

היה זה גדוד טנקים מאומן היטב, שעבר בהצלחה אימונים גדודיים ותעסוקות מבצעיות לפני המלחמה, ואומן היטב על ידי מפקדיו הקודמים יהודה ארזי וגדי קורן. פלוגות הטנקים, החרמש, והמפקדה תפקדו היטב במלחמה ובתקופה הארוכה בה שהינו בלבנון ולאחריה. חזרנו לימ"ח בחסה ללא נפגעים, מלוכדים וגאים.

► המג"ד יובל נריה
בתדריך לפני
אימון גדודי

1992 - המג"ד ירון וינר ומפקדי גדוד 708 בתעסוקה מבצעית

7
0
8
7
1
7
ג
hot
water
Small
glass...

פולחן קפה
למרגלות הטנק

בשנת 1997 התמנה אל"מ (מיל') בנצי ברקוביץ למג"ד שכותב:

היו אלה שנים מאתגרות לאור פעולות הטרור שהתגברו והלכו והמאמצים של צה"ל וכוחות הביטחון למניעתן כמו במקרים הבאים:

התעסוקה המבצעית ביישוב "יקיר" כשבאחד הימים קיבלנו אתראה על חוליה בדרך לפיגוע. ואכן החוליה התגלתה ע"י צוות בפיקודו של מ"פ החרמ"ש - גיא רוסו, אשר יחד עם אלון בלומנפלד (לימים המג"ד) חיסלו את 2 המחבלים על מטעניהם כ- 20 מטרים בלבד לפני כניסתם לבית הראשון ביישוב שערי תקווה. על התודה והברכה לפעולת הגדוד - קיבלו הלוחמים מראש המועצה תעודת הערכה והוקרה על פעולתם המהירה שהביאה לשמירה על חיי התושבים.

כמו גם התעסוקה בנחל גולן שהחלה בשקט ושלווה, אך התפתחה בפתאומיות לאירוע בו חיילי הגדוד תפסו 6 מסתננים מעיראק אשר חצו את הגבול באזור חמת גדר. תעסוקה נוספת שהייתה פעילה ביותר באוקטובר 2000 בימים של אירועי החייל הדרוזי מדחת יוסף בקבר יוסף. באזור הר עיבל ושבי שומרון. כשעל ציר "צילה" נתגלו מדי פעם ע"י חיילי הגדוד מטענים רבי עוצמה אשר מנעו אסון רב נפגעים והדברים תועדו בכתבה ששודרה בטלביזיה ושנערכה ע"י הכתב הצבאי רון בן ישי.

בשנת 2002 השתתף הגדוד ב"מבצע חומת מגן" ביהודה ושומרון, על מנת לעצור את גל הטרור שפקד את המדינה ושהגיע לשיאו בליל הסדר בפיגוע במלון פארק שבנתניה בו נהרגו 30 אזרחים ועשרות פצועים. הגדוד התגייס במסגרת הפעיה השנייה ויצא למשימה בערים טול כרם וקלקיליה וכן קבלת אחריות על הציר שבין "אבני חפץ" ו"עינב" שהיה מועד לפורענות. הגדוד לחם לצד כוחות חי"ר והנדסה באיתור והשמדה של מקומות לייצור אמצעי לחימה, פגיעה במחבלים וארגוני הטרור שפעלו במרחב.

בשנים שלאחר מכן המשיך הגדוד לבצע תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות. בין התעסוקות, ביצע הגדוד תרגילים גדודיים והשתתף בתרגילים חטיבתיים ואוגדתיים במקביל להטמעת מערכות לחימה ממוחשבות לשיפור היכולות המבצעיות של הגדוד.

בשנים 2009 - 2013, הגדוד המשיך להכשיר את הלוחמים, הכלים, הצל"מ והציוד בימ"ח (בעקבות לקחי מלחמת לבנון השנייה) על מנת להגיע לרמת מוכנות וכשירות מבצעית גבוהה וכן ביצע אימונים רבים ומתישים מרמת מחלקה ועד רמת אוגדה, בכדי להיות ערוכים למשימות אשר נכונות לנו בעתיד. שמנו דגש על אימונים מאתגרים מאוד, כולל טכניקות שונות לאימונים במתארי לבנון והתוכניות האופרטיביות אשר שקדנו ימים רבים בתכנונם. במקביל לאימונים ולאחר

שנים רבות שלא הוזנו בלוחמי שריון (לא היו מג"חים בסדיר) החלו להיקלט בגדוד לוחמי מרכבה שעשו הסבה למג"ח. בד בבד לביצוע האימונים, הגדוד הטמיע את המערכות החדשות (צייד - משואה) תוך לימוד ותרגול המערכת אשר תקדם את היכולות והביצועים של הגדוד לרמה גבוהה יותר ותקל על ביצוע משימותיו. בתקופה זו ביצע הגדוד תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות כמו דרום הר חברון מנת למנוע פעילות טרור וברמת הגולן ובשמירה על גבולותיה של מדינת ישראל.

בגדוד שמנו דגש על אחריות המפקדים לצוותם, ולמפקדים על מסגרותיהם תוך שימת דגש על שמירת אורגניות המסגרות.

בנצי ברקוביץ (מימין)
עם מפקד האוגדה
תא"ל אגאי
באימון בצאלים

השקענו זמן מיוחד לגיבוש הצוותים והמפקדים בדרכים שונות, כמו ארגון יום ערכים למפקדי הגדוד שנקרא: "זו המשמרת שלי". מטרת יום חשוב זה היה הגברת מודעות השירות האיכותי והמשמעותי בצה"ל ואהבת הארץ והמולדת ע"י הזמנת אורחים מכובדים ובולטים בתחומי ציונות, יהדות, ומנהיגות בשדה הקרב. יום זה כלל גם סיור במוזיאון האצ"ל וגם ארוחת ערב כמיטב המסורת הגדודית. פעילות שתרמה רבות לרצון ולמוטיבציה של הלוחמים להמשיך לתרום למען העם היהודי ומדינת ישראל.

מג"ד 708 - דוד בן דיין בנדה כותב:

נפלה בחלקי זכות גדולה להוביל את גדוד 708 במשך 4 שנים. אין שום דבר שמשתווה לעמידה בראש חבורה נפלאה כזו באין ספור שעות וימים מרתקים ומאתגרים - קפ"ק 1 בשטח, שיחה גדודית בלילה קר לפני תרגיל גדודי, תפיסת אחריות בקו - הרשימה ארוכה. נכון שלא יצא לנו להילחם בשנים האלו, אבל ידעתי שזה המקום ואלו האנשים איתם ארצה להיות ביום פקודה. החטיבה זכתה גם למפקדים שידעו להוביל אותה בכישרון, מקצועיות וחוכמה. האנשים שהלכו איתנו לאורך הדרך הם בניה המצוינים של הארץ הזו ולהם אני רוצה לומר תודה.

המג"ד סא"ל (מיל') אדיר קאן :

בשנים 2009 - 2013, הגדוד המשיך להכשיר את הלוחמים, הכלים, הצל"מ והציוד בימ"ח (בעקבות לקחי מלחמת לבנון השנייה) על מנת להגיע לרמת מוכנות וכשירות מבצעית גבוהה וכן ביצע אימונים רבים ומתישים מרמת מחלקה ועד רמת אוגדה, בכדי להיות ערוכים למשימות אשר נכוננו לנו בעתיד. שמנו דגש על אימונים מאתגרים מאוד, כולל טכניקות שונות לאימונים במתארי לבנון והתוכניות האופרטיביות אשר שקדנו ימים רבים בתכנונם. במקביל לאימונים ולאחר שנים רבות שלא הוזנו בלוחמי שריון (לא היו מג"חים בסדיר) החלו להיקלט בגדוד לוחמי מרכבה שעשו הסבה למג"ח. בד בבד לביצוע האימונים, הגדוד הטמיע את המערכות החדשות (צייד - משואה) תוך לימוד ותרגול המערכת אשר תקדם את היכולות והביצועים של הגדוד לרמה גבוהה יותר ותקל על ביצוע משימותיו.

בתקופה זו ביצע הגדוד תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות כמו דרום הר חברון על מנת למנוע פעילות טרור וברמת הגולן ובשמירה על גבולותיה של מדינת ישראל. בגדוד שמנו דגש על אחריות המפקדים לצוותם, ולמפקדים על מסגרותיהם תוך שימת דגש על שמירת אורגניות המסגרות. השקענו זמן מיוחד לגיבוש הצוותים והמפקדים בדרכים שונות, כמו ארגון יום ערכים למפקדי הגדוד שנקרא: "זו המשמרת שלי". מטרת יום חשוב זה היה הגברת מודעות השירות האיכותי והמשמעותי בצה"ל ואהבת הארץ והמולדת ע"י הזמנת אורחים מכובדים ובולטים בתחומי ציונות, יהדות, ומנהיגות בשדה הקרב. יום זה כלל גם סיור במוזיאון האצ"ל וגם ארוחת ערב כמיטב המסורת הגדודית. פעילות שתרמה רבות לרצון ולמוטיבציה של הלוחמים להמשיך לתרום למען העם היהודי ומדינת ישראל.

המג"ד סא"ל
אלון בלומנפלד

המג"ד סא"ל
דוד בן דיין (בנדה)

המג"ד סא"ל (מיל')
אדיר קאן

ירי טנק באימון גדודי

בועז מלמד גדוד 708 - בוגר ישיבת הסדר - אור עציון

המלחמה בלבנון - דבר אמיתי

במסגרת ישיבת ההסדר שובצנו למחנה "חסה", היינו בין הראשונים לגיוס ועלינו עם הכלים באמצעות הרכבת לק. מוצקין ומשם לשטחי הכינוס בכפר בלום. בכפר בלום הבלגן שלט. כל מי שהגיע ויצר צוות קרבי נכנס ללבנון ביום חמישי לגזרה המזרחית. עם התקדמות בתנועה ניתן היה לראות "עקבות מלחמה" - תאג"דים פרוסים לצדי טנקים שרופים. תפקידינו בכוח היה לתפוס רכס "עין ערב" השולט על סולטאן יעקב ולעזור בחילוץ היחידה שנתקעה באזור. בפיקודו של יובל נריה - המג"ד פרצנו דרך הכפרים על מנת לסייע בחילוץ הגדוד ולמען האמת היו הרבה כוחות לפנינו שעסקו באותה משימת חילוץ. המראות שנתקלנו בהם היו קשים מאוד: טנקים שלנו מעלים עשן. הרגשה של מלחמה, אתה בפנים ולא צופה מבחוץ. אוטוטו אתה משתתף בקרב הבא כי ברור שטנק המעלה עשן נפגע ממישהו והנה אתה מתקדם לקראתו. המאפיין את הפסקת האש בשעה 12:00 היה מטר קטיושות שנחת לידינו בעמק וכנראה לבשר לנו: "אחרונה נורתה".

ישבנו בכניסה לעין ערב והגדוד המשיך לזחול לשיפור עמדות. היות והטנק שלנו היה טנק מ"מ היה לנו מכשיר קשר בו ניתן היה לשמוע את מפקד האוגדה שבשעה 14:30 נתן פקודה: "עצור במקום" ללא כל אפשרות לזוז מטר. מצבנו היה נחות אל מול מחפורות כוחות סוריים הכולל טנקים, חי"ר ונ"ט שהיו במרחק של 600 מטר מאיתנו. כל בקשותינו בעת הזאת לשפר עמדות נענו בסירוב מוחלט. בנינו ובין הסורים חצץ כביש המתעקל בין הכפרים ומגיע עד לחניון הטנקים שלנו. כך עברו מספר שעות מתוחות מאוד בו אנו מסתכלים מבעד לכוונות בסורים (וכנראה שגם הם צופים בנו) עד לכניסת השבת.

גדוד 711

מפקדי גדוד 711

משה כהן

שאול שגיב

גדעון ישראלי

אשר פאהן

גדעון קדם

דיויד ברלין

יואל הכט

תומר נאור

בוצעה הכניסה הראשונה לשטחי A במסגרת מבצע "בית מוגן". הגדוד היה אחראי לכניסה ל"אל האדר".

במרץ 2002 הגדוד גויס לתעסוקה מבצעית בחג הפסח, הגדוד ישב במוצב "צופים" שבשומרון וקיבל אחריות על הגזרה בערב פסח. במהלך ליל הסדר אירע הפיגוע במלון פארק בו נהרגו 30 אזרחים ועשרות כצועים. הממשלה החליטה על "מבצע חומת מגן".

במהלך המבצע, הגדוד היה אחראי על הפעילות במרחב הכפרי של ציר קלקיליה - שכם, שבמהלכו ערך מספר מבצעים ללכידת מבוקשים, באיתור והשמדה של מבנים לייצור אמצעי לחימה, פגיעה במחבלים וארגוני הטרור שפעלו במרחב.

כהערכה והוקרה על פעילותו של הגדוד ברמה הגבוהה ביותר בצה"ל זכה הגדוד לקבל תעודת "הגדוד המצטיין" (ראה תמונה) מנשיא המדינה בנוכחות שר הביטחון שאול מופז,

הרמטכ"ל, מפקד האוגדה והמח"ט זאב שרוני. סא"ל יואל הכט תפס את מקומו של דיויד כמג"ד והביא עמו ידע וניסיון שרכש בגדוד ובמפקדת החטיבה. הוא החל בתהליך הטמעת מערכות לחימה ממוחשבות לשיפור יכולות מבצעיות אשר יבואו לידי ביטוי במערכה הבאה. כל זאת תוך ביצוע תרגילי גדוד, חטיבה ואוגדה.

בשנת 2012 העביר יואל את הפיקוד על הגדוד למחליפו סא"ל תומר נאור, אשר ביצע תעסוקה מבצעית מאתגרת ב- עתניאל, תרג"ד באש ושו"פ עם יח' סדירות בציר הררי, המשיך בתהליכי הטמעת מערכת הצי"ד ו"משואה" בגדוד, במקביל לתכנון תוכניות אופרטיביות כהכנות למלחמה הבאה.

גדוד 711 גאה להימנות עם יחידות צה"ל המבצעיות אשר לחמו למען ביטחון מדינת ישראל. ערוכות ומוכנות לכל פקודה אשר נכונות לה בעתיד.

ה נ ש י א

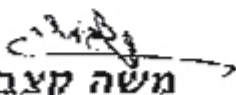
יום ההוקרה הלאומי
למערך המילואים

תעודת הוקרה

מוענקת ל: גדוד שריין 711 - עוצבת "עשת"

אשר נבחרה כיחידת מילואים מצטיינת על הישגיה
ועל תרומתה לחיזוק ביטחון המדינה

ואנשים טובים לנו לאוד...
חופה היו עלינו גם לילה גם יופם...
(מייזאל א' כיה ט"ז ט"ן)

משה קצב
נשיא המדינה

ת"י בעופון י"ה באייר תשס"ג . 9 בסאי 2004

תעודת הוקרה מנשיא המדינה כגדוד מצטיין ◀

המג"ד הראשון - תא"ל משה כהן

אוגדה 880 (לימים 340) - חטיבה 767 (לימים 130) - גדוד 711

אחד הלקחים המרכזיים של מלחמת יום הכיפורים, היה, ההבנה שיש להגדיל את כמות העוצבות המתמרנות בצה"ל. וזאת כדי לייצר לצבא יכולת לחימה בשתי חזיתות במקביל.

כתוצאה מכך הוחלט על הקמת **אוגדה 880**.

היעוד העיקרי של האוגדה נכון עד להיום, להוות עתודת מטכ"ל עם ידע מקצועי לפעולה בכל גזרה שתידרש. האוגדה שנבנתה כאוגדה משוריינת, עם שלוש חטיבות טנקים, המצוידות בטנקי פטון M-60 החדשים שהגיעו מארה"ב.

אחת מחטיבות האוגדה **שהוקמה מאפס** ולא על בסיס יחידה שהייתה קיימת לפני המלחמה, הינה **חטיבה 767** - חטיבת "עשת" בנויה משלושה גדודי טנקים כאשר המרכזי הינו **גדוד 711**.

גדוד 711 הינו גדוד שריון המורכב מ- שלוש פלוגות טנקים, פלוגת חרמ"ש ופלוגת מפקדה.

ההחלטה על הקמת החטיבה והגדוד הניעה מספר תהליכים במקביל בצבא:

1. ארגון מחנה וימ"ח לחטיבה - הוחלט שהחטיבה תמוקם ביחד עם מפקדת האוגדה במחנה "חסה".

2. ארגון כוח אדם לחטיבה - א. ארגון סגל פיקוד לחטיבה ולגדוד.

ב. כוח אדם סדיר לאחזקת הימ"ח.

ג. ארגון הכוח הלוחם (טנקיסטים ולוחמי חרמ"ש).

לוח זמנים לאימונים עד הקמה והגעה לכשירות מבצעית. בצורה מפתיעה בצבא, **התהליכים פעלו בצורה מדהימה**. עד היום אני לא מבין איך זה עבד, למרות הצורך במעורבות של הרבה גופים בצבא.

הקמת הגדוד - 1974

א. ארגון הכוח הלוחם נעשה על בסיס אנשי צוות קרקע של חיל האוויר, אנשי צוות של ספינות חיל הים ועוד אנשי מילואים כללים. כל אלה שירתו תקופה קצרה בזמן המלחמה. לוחמי מילואים אלו אורגנו במבנה פלוגתי של שלוש פלוגות ונשלחו לעבור צמ"פ במסגרת הגדודים הסדירים בסיני. (אף אחד מהלוחמים לא היה טנקיסט בשירותו הסדיר). סגלי הפיקוד באימון זה היו קצינים מתוך הגדודים הסדירים.

ב. נקבע לוח זמנים לאימון בסיסי של הפלוגות. כאשר התכנון היה, שלאחר כחודשיים אימון הפלוגות מתייצבות בצאלים לאימון הקמה גדודי.

המג"ד הראשון
תא"ל משה כהן

ג. עם קבלת פקודת הארגון להקמת החטיבה, ירדו המג"ד והשליש בני פריזן לסיני והחלו לשוטט ביחידות הסדירות כדי ללקט קצינים ומפקדים מתאימים לגדוד החדש, וכמובן כדי ללוות את אימון הפלוגות.

ד. ביום חמישי אחד בחודש יוני (אני לא זוכר תאריך מדויק) התייצבו שלושה אוטובוסים שהגיעו מסיני במתקן האימונים בצאלים. בכל אוטובוס הייתה פלוגה שהגיעה אחרי אימון צמ"פ. הפלוגות אחרי היכרות קצרה יצאו לחופשת שבת, וביום ראשון התחיל אימון בין שלושה שבועות, שבסיומו הוכרז הגדוד ככשיר מבצעית.

ה. זה היה אימון קשה ביותר תוך דגש על הפיכת הלוחמים לטנקיסטים, בעלי ידע מקצועי בטנקים. פרק שלם באימון הוקדש לבניית סגל הפיקוד כאשר בשלב הזה המפ"ם היו - גיורא, פטר, ערן - שלושת מפ"ם הטנקים ומאיר מ"פ החרמ"ש.

ו. ההיכרות בין האנשים, המקצועיות של הקצינים והמט"קים והרצון של כל הלוחמים תוך גילוי מוטיבציה אדירה, כל זה ביחד גרם להצלחת האימון.

הגדוד הפך ליחידת טנקים בעלת כשירות מבצעית בטבלת היחידות של הצבא.

תקופת התעסוקות והאימונים 1974 - 1982

עם היות הגדוד מבצעי, נכנס הגדוד לסבב תעסוקות מבצעיות ואימונים. תהליך הפיכת הלוחמים לטנקיסטים מקצועיים, נמשך כל הזמן. כדי לשמור על כשירות מקצועית נדרשו לפחות שלושה מפגשים עם הטנקים במהלך שנה. אך אחד באותה תקופה לא ספר את ימי המילואים שאנשים ביצעו.

אחת מהתעסוקות המבצעיות הראשונות של הגדוד, הייתה תעסוקה מבצעית **כגדוד טנקים** בראס סודאר (לפני הנסיגה מסיני). זאת הייתה בעצם הפעילות שהפכה את הגדוד ליחידה מבצעית. לגדוד היה סט טנקים מלא עם יכולת להתאמן כמעט אין סופית. הישגנו כמויות של סולר בלתי מוגבלות מחיל הים, בנינו מסלולי צמ"פ והגדוד התאמן ללא הגבלה. לאחר הפעילות הגדוד נדרש לתת הסברים על הכמות שעות המנוע שבוצעו תוך כדי הפעילות. בסוף, זה עבר בשלום. לאחר פעילות זו קרו שני שינויים משפיעים בגדוד - גדעון החליף את ערן כמ"פ ושאל שגיב הגיע לגדוד כסמג"ד.

במהלך השנים הגדוד ביצע תעסוקות בט"ש בגזרות שונות - דרום רמה"ג, ובבקעה. למעשה, הגדוד חתם באופן קבוע במהלך השנים על גזרת בקעת הירדן. תוך יצירת התמחות בגזרה זו. במהלך השנים, עלתה רמת המקצועיות והרמה מבצעית של הגדוד וזכתה לציון לשבח מגורמי צה"ל והישובים עליהם הגן הגדוד בפעילותו. יש לציון, שחבורת הפיקוד המרכזית בגדוד, לא התחלפה במהלך כל שנות הפעילות הללו.

מלחמת שלום הגליל ואחריה 1982 - 1984

ב-6 יוני 1982 פרצה מלחמת לבנון השנייה בעקבות ניסיון התנקשות בשגריר ישראל בבריטניה - שלמה ארגוב והפגזה של 500 רקטות על ישובי הגליל. בשלב הראשון האוגדה והחטיבה לא היו בין הכוחות שגויסו למלחמת "שלום הגליל". עם התקדמות ימי הלחימה בלבנון, קיבלה מפקדת האוגדה אתראה על גיוס צפוי. מתוך כוונה שכוחות האוגדה יתפסו ויגנו על הגבול ברמה"ג.

מפקדי החטיבה ובתוכם מפקדי הגדוד יצאו לסיור הכנה ברמת הגולן ביום שני. בדרך חזרה מהסיור ניתן היה לראות את הטנקים של אוגדה 90 נוסעים צפונה מנעורה ללבנון. ביום שלישי בצהרים הגיעה פקודת הגיוס לחטיבה. החלוץ הגדודי הגיע ופתח את הטנקים שהיו האחסנה יבשה. תוך הוצאת הטנקים לשטח ריכוז מחוץ לבסיס.

במשך הלילה התגייסו הלוחמים, והפלוגות השלימו את היערכותם ליציאה. ביום רביעי בצהריים הגיעה פקודת היציאה, על פי התכנון הטנקים של הגדוד יצאו למושב "ניר ישראל" לצורך העמסה בו זמנית של כולם. (זה עבד). נגמשי הגדוד בפקוד שאלו יצאו בתנועה לתחנת הרכבת באשקלון כדי לבצע היסע לקריית מוצקין.

יעד התנועה היה שטח כינוס על יד הישוב "גדות", כדי שאפשר יהיה לעלות בתנועה לרמה"ג דרך צומת "ווסט". עם השלמת הגעת הטנקים לשטח כינוס, נתקבלה פקודה בגדוד על שינוי לא עולים לרמה"ג נכנסים ללבנון. בשלב הזה - הטנקים בגדות, הנגמ"שים בקריית מוצקין ואני לא זוכר איפה אבל פלוגת המפקדה והדרגים נמצאים גם הם בדרך. גזרת הפעולה שהוגדרה לאוגדה ולחטיבה הינה הגזרה המזרחית ללבנון. הגדוד התארגן מידיית לכניסה ללבנון.

בליל יום חמישי - 10 יוני, נכנס הגדוד ללבנון דרך שער "פטמה" והתקדם בגזרה המזרחית על בסיס ציר "מיכה" הציר בין "מארג' עיון" וצומת "כפר משכי". הגדוד נע שלישי בסדר התנועה החטיבתי. כאשר בתוך תנועת הכוחות נעו דרגי תחמושת של א.א. של אוגדה 90. במעלה הדרך ניתקל הגדוד בכלים תקועים וכגועים של אוגדה 90 ושל האויב. בעיקר כלים סוריים.

שאלו הסמג"ד לא ויתר ומיד אחרי הטנקים הוא הכניס לציר "מיכה" את פלוגת המפקדה והדרגים. לפנות בוקר הטנקים של הגדוד עברו את צומת המים ("כפר משכי"), הגדוד המשיך לכיוון הבקעה הקטנה - משולש טובלנו, (מצפון מזרח לג'בל ערבה). בדרך לא ברורה, הגדוד הפך להיות שני בתנועה אחרי גדוד 719. תוך כדי תנועה התבררו שני דברים - א. שיש גדוד שבלילה הסתבר ונידרש לחלץ אותו במרחב "משולש טובלנו". ב. שבשעה 12:00 תיכנס הפסקת אש לתוקף.

גדוד 719 קיבל משימה - פנה על ציר "מזובשקה" וחבר לחטיבה 7 בדרך לכיבוש "ינטה". בשלב זה גדוד 711 המשיך להוביל את החטיבה בבקעה הקטנה. עם שחר הייתה הפעלת אש אדירה של ארטילריה ואוויר כדי לאפשר את חילוץ גדוד 362 הגדוד של עירא מתוך המארב במשולש טובלנו. בבוקר יום שישי, הגדוד העביר נגמ"שים לכלס"ר החטיבתי אשר השתתף במאמץ הגייסי לחלץ את החברה של עירא. ביום שישי ב 12:00 נכנסה לתוקפה הפסקת האש.

הגדוד התייצב על קו הגבול החדש בין הכפרים "מדוחה" ו"כאמד א לוז" באזור "משולש טובלנו" שמול "סולטן יעקב" אשר מדרום לכביש בירות - דמשק ובשליטה על ציר "מיכה" וניהל אש עם הסורים למנוע מניסיונותיהם לשפר עמדות והן על מנת לשפר עמדות כוחותינו ולתפוס שטחים שולטים בגזרה. במהלך ימי קרב אלה פגעו כוחותינו במספר טנקי T-72 חדישים. במקביל, עברו כוחות של הגדוד ואספו ציוד צבאי ונשק שלל מכל הכפרים במרחב. תוך כדי שהייה, איתרו מפקדי הגדוד שטחים לאימון והתחילו להתבצע סבב אימונים כולל מסלולי מחלקה באש.

הגדוד היה היחיד, מבין גדודי החטיבה שנשאר במרחב עוד כ- 50 יום. עד שהוחלף על ידי גדוד סדיר. את היציאה מלבנון הגדוד ביצע בתנועה מבצעית על זחלים, על הרכס מ"כפר משכי" ל"מארג' עיון" משם לקריית שמונה.

הגדוד חזר למחנה "חסה", ללא נפגעים ועם כל הכלים. במשך השנה שאחר מכן, ביצע הגדוד החזרה לכשרות ונערך למשימות הצפויות בהמשך.

לאחר תקופה של כ- 10 שנים, בהם אותו סגל הוביל והכשיר את הגדוד הגיע זמן החלפת הדורות - החלפת בעלי התפקידים המרכזיים בגדוד. אל"מ (מיל') דר' שאול שגיב קיבל את הפיקוד על הגדוד.

המג"ד שאול שגיב
צופה לצד המצרי
בתעלת סואץ
במסגרת תע"מ

המג"ד השני -

אל"מ (מיל') דר' שאול שגיב

את הפיקוד על הגדוד קיבל שאול ב 1984 לאחר תקופה ארוכה כסמג"ד של מוישלה כהן. תקופה של הקמה, אימונים, תעסוקות ומלחמת לבנון השנייה.

בעקבות חילופי הדורות בגדוד, שדרוג והסבת הרק"מ והצל"מ, עסק שאול בהכשרה ואימון הצוותים החדשים, בפיתוח החשיבה

הטקטית והשפה המקצועית המשותפת בין הלוחמים והמפקדים. דבר שבא לידי ביטוי בהקמת דור מפקדים חדש ואיכותי לגדוד ומשם לחטיבה ולאוגדה (עד היום משרתים במפקדת אוגדה 340 מפקדים בכירים בדרגת אל"מ בתפקידים משמעותיים שהחלו דרכם בגדוד) וכן בתעסוקות המבצעיות בגזרות השונות ובשמירה על גבולותיה של המדינה.

המג"ד השלישי -

סא"ל (מיל') גדעון ישראלי

את שירותי בגדוד התחלתי כסמ"פ, לאחר שנה הלכתי לקורס מ"פים. בינואר 1975 קיבלתי פיקוד על פלוגה ז'. אחרי מלחמת של"ג יצאתי לקורס מג"דים, וב-1983 נכנסתי לתפקיד סמג"ד. כעבור 4 שנים נכנסתי לתפקיד מג"ד. הפיקוד הבכיר בגדוד היה יציב ביותר ורמת מ"פ ומעלה, שירתה ביחד

שנים רבות. גדוד 711 היה אמנם 2 ברשת, אך היה הגדוד מס' 1 בחטיבה.

יש זיכרונות רבים, ברצוני להזכיר 2 סיפורים:

1. בערב יום הכיפורים, בשנת 1986 במהלך האינתיפאדה הראשונה, שירתנו בטול-כרם. סביב השעה 21 בערב, ג'יפ של פלוגה ו' (ג'יפ סיור פתוח) "חטף" בקבוק תבערה שנדלק בתוך הג'יפ. מפקד הג'יפ נפצע קשה וסבל מכוויות באחוזים גבוהים. בעקבות האירוע הגיעו לגדוד מצנע ואהוד ברק. בתשובה לשאלה כיצד ניתן למנוע מקרים כאלה בעתיד, דרשנו להגביר את אמצעי המיגון ולהתאים את הנשק ואת הציוד למציאות בשטח.

2. במלחמת המפרץ הראשונה, ינואר 1991 שירתנו במילואים בגזרת רמאללה, אני המג"ד. מפקדת הגדוד ישבה במחנה עופר. כינסתי ישיבת מטה ומ"פים, על מנת לתת דגשים מיוחדים להכנות למלחמת המפרץ.

בישיבה התברר שלמעט הרופא הגדודי (ד"ר יהודה פרקש) ואנוכי, לכל שאר קציני המטה והמ"פים, היו צעירים ולא היו עדיין חיילים במלחמת יום הכיפורים. הדגש בתדריך היה: "לא יפתיעו אותנו!!!, פעם אחת הפתיעו אותנו ותפסו אותנו לא מוכנים. הפעם נתכונן לכל מה שצריך".

את מסיכות האב"כ קיבלנו שעתים לפני מטח הטילים הראשון!

הגדוד היה גדוד מגובש ומלוכד, יחסי חברות ורעות בין האנשים, עבודה רצינית וביצוע משימות למופת. קצין מיוחד שהלך איתי לאורך כל הדרך הוא יאיר רייפמן. שירתנו בסדיר הוא בחרוב ואני בשקד, עשינו קורס מ"כים וקצינים ביחד. הגענו לגדוד 711 אחרי הסבה לשריון. הוא היה סמ"פ שלי בפלוגה ומעט זמן סמג"ד שלי, עד שיצא לעבודה בחו"ל.

כוחו של הגדוד היה בעבודת צוות מעולה של כל הגורמים: מפקדה, לוחמים, חיילים ומפקדים. אני מבקש להזכיר ולזכור את אילנה נגר-שקיר - קצינת הקישור המיתולוגית שלנו שנפטרה בטרם עת ממחלה קשה.

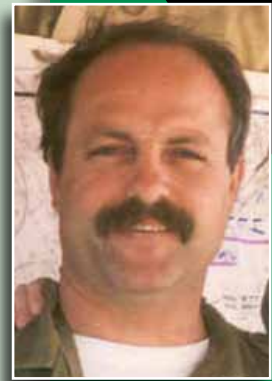
▶ המג"ד גדעון
ישראלי בהפסקת
קפה בתע"מ

המג"ד הרביעי - אל"מ (מיל') אשר כהן

הגעתי לחטיבה 130 כי הכרתי את המח"ט דאז חיים כץ משרותי הסדיר, ומכך שאבותינו עבדו 30 שנה ביחד באותו מפעל. היה זה בשנת 82 מיד לאחר מלחמת שלום הגליל, בה כיהנתי בתפקיד מ"פ בחטיבה 211 בגדודו של עמוס מלכא ואודי שני הסמג"ד. שובצתי בתפקיד מ"פ ו'. הסמ"פ היה שריה שלוסברג. סגל המפקדים היו טנקיסטים לשעבר, אך החיילים היו ברובם מוסבי סיירות וח"א מיום כיפור. המט"ק הבולט והמצטיין של הפלוגה היה איתן קופשטיין, משרידי חט' 188 שהושמדה במלחמת יום כיפור. לקראת תעסוקה מבצעית ברמת הגולן, התקשר אלי איתן והודיע לי כי לא יוכל להגיע לתעסוקה. כל נסיונותי לשכנעו לא צלחו. המט"ק המצטיין היה מוכן לשבת בכלא ולא להגיע לאותם מילואים. נפגשתי איתו, ובפגישתנו שהייתה מלווה בדמעות רבות, סיפר לי שהאדמה ספוגה בדם חבריו ומאז לא דרך על אדמת הגולן. בלית ברירה שחררתי את איתן מאותה תעסוקה. בשנת 1992, שנה שהיתה גשומה ביותר עם שלג בכל רמת הגולן, נקראנו לתעסוקה מבצעית ברמת הגולן. 3 פלוגות ברמה ופלוגה אחת בחמת גדר. מיד שיבצתי את שריה - מ"פ פלוגה ו' בה שירת איתן קופשטיין - בחמת גדר, אך היה לי תנאי לכך - רציתי את הסכמתו של איתן לצאת איתו לסיור במסלול המלחמה שלו במלחמת יום כיפור. היה לי ברור שזה לא יעבור בקלות אך להפתעתי הייתה הסכמה. יצאנו לסיור שהחל בחושבייה, שם ישב איתן ופלוגתו בביום כיפורים 1973 בשעות הראשונות למלחמה. משם נסענו לרמפות שהיו ליד מוצב 111 ציר רפיד נאווה. הסיור היה מרגש עד דמעות והסתיים ליד אנדרטת גדוד 53 על ציר הנפט, שם איתן הצביע על כל שם ושם, וסיפר מה היה תפקידו.

תעסוקה זו הייתה מיוחדת עבורי בכך, שמפקד האוגדה דאז שלמה ינאי והמח"ט איציק לב ארי, קראו לי והודיעו לי שהגדוד יוצא למשימה מיוחדת ברמת הגולן. היו אלו השנים שלאחר האינתיפאדה הראשונה, וכל תעסוקה הייתה ביהודה ושומרון. הסתבר כי פיקוד צפון משבץ את גדודיו בגזרת סוריה ולבנון השקטות, ואילו גדודי המילואים של פיקוד מרכז עוברים מעיר לעיר ביהודה ושומרון. מפקד האוגדה זימן אותי לשיחה ואמר לי, שיש לו התחייבות אישית מול הרמטכ"ל, שיוכיח כי גדודי פיקוד מרכז אינם נופלים ברמתם מחיילי פיקוד צפון. אלוף פיקוד צפון טען, כי חייליו צריכים לבצע תע"מ במרחב הפיקוד ולהשתתף פחות באינתיפאדה, וכן טען כי חיילי פיקוד צפון יותר טובים מחיילי פיקוד מרכז. שלמה ינאי שהיה מהקשוחים במפקדיי מאז ומעולם, תידרך אותי בנחמדות זמן רב והבטיח כמה ימי שמ"פ שאצטרך ופתרון לכל בעיה בפנייה אישית אליו. לסיכום, גדוד 711 ביצע את התעסוקה בצורה יוצאת מן הכלל והביא סיכום עם הערכה כתובה עליה מתנוסס הלוגו של פיקוד צפון.

לקראת אימון גדודי בצאלים נקראתי באופן פתאומי ללשכת מפקד צאלים בקריה בת"א. הגעתי לאחר שגם קיבלתי טלפון מלשכת מפקד האוגדה כי עלי להתייצב שם. בלשכת מפקד צאלים חיכה לי תא"ל בוגי יעלון, שזו לי הפגישה הראשונה איתו. ישבנו במשך שעתיים, בהן הוא הסביר לי את חשיבות הפרוייקט עליו הוא מופקד, ובקש שאצטרף לבדיקת הפרוייקט במסגרת האימון בצאלים. היה זה השלב בו הוחלט לבחון את מערכת המתב"ת ע"ג טנקים עליהם הולבשו "שמלות" עם קרן לייזר, מצלמות וידאו בפריסקופים וג'. פי. אס בצריחי הטנקים. בוגי ביקש כי אבצע עם הגדוד תרגיל דו - צדדי מול גדוד אחר הנמצא באותו שבוע בצאלים. תשובתי הייתה מיידית כן בשני תנאים: הראשון שזה יהיה בנוסף לאימון שלנו ולא על חשבוננו, ותנאי שני - שהגדוד שלי יהיה בתפקיד הגדוד התוקף ולא בתפקיד הגדוד המגן. בוגי הודה לי על תשובתי המהירה, ושאל אותי שאלות רבות (שאח"כ הסתבר היו חלק מתהליך הבדיקה). השאלה העיקרית הייתה - אם תפסיד בדו"צ איך תוכל לשקם את מעמדך כמג"ד מול חיילך שיחששו

המג"ד הרביעי
אל"מ (מיל') אשר כהן

לצאת איתך למלחמה כי אתה לא הטוב ביותר בשבילם. אמרתי לו שצמחתי בגדוד, החיילים מכירים אותי ויש לי מ"פים מצויינים ויחד איתם ננצח. היו אלה שריה שלוסברג (פל'ו), דויד ברלין (פל'ז) ארליה ליפשיץ (פל'ח) וגדעון קדם הסמג"ד, שהיה מפקדי האישי בקק"ש. בוגי קיבל זאת באהדה וביקש ממני להפגש עמו עוד מספר פעמים בהם נכחו פסיכולוגים מממד"ה וקצינים מצבא ארה"ב. אספתי את סגל הגדוד אצלי בבית ואחרי שהסברתי להם את חשיבות המשימה הכנו 2 תכניות התקפה. האחת לצורך הצגה והטעיה של מדריכי צאלים שחשתי שידליפו לחבריהם בגדוד השני והשנייה תוכנית התקפה לצורך ביצוע. עוד בערב לפני התרגיל בצענו קפ"ק על תוכנית ההטעיה, ולאחר שכולם התפזרו קבעתי פגישה לפנות בוקר עם המ"פים לקפ"ק ותדריך על תכנית האמת. נפרדנו במשפט שאמרתי לכולם "אנחנו לא הולכים לנצח אלא להביס את האויב כדי שאח"כ לא ינהלו איתי מו"מ מי ניצח". כשהאיר השחר עמד הגדוד בקו עמדות מצידו המזרחי של ציר "מרכוף", ומימין התגלה מחזה מרתק - כל גבעת הגנרלים הייתה מלאה בדגלי ארה"ב ישראל וצה"ל, אוהלים בכל מיני צבעים ומערכות אלקטרוניות ע"ג רכבים וקרונות. חוץ מלחבר לי אלקטרודות למוח הכל היה מתועד. כדי לפתור את בעיית המוח התקשרו אלי מדי פעם מהמנהלת וביקשו תמונת מצב הידועה לי ומדוע נתתי פקודה זו או אחרת. תוצאות ההתקפה היו שהצלחנו לבצע הטעייה ועלינו לעמדות הכרעה מול האחוריים של טנקי המגן. עמדנו במשימה והבסנו את המגן שהיה גדוד מרכבות. מי שהיה מבסוט מכך - היה סגן

מפקד מתקן האימונים האמריקאי NTC, כשראה איך טנקי הפטון מנצחים את המרכבה. תוך כדי ההתקפה בוגי הגיע אלי לטנק והסברתי לקצין האמריקאי שלא משנה מהו הטנק אלא האדם שבטנק הוא המנצח.

היום כשאנחנו באים לצאלים ונכנסים למא"ט, דעו לכם שלחטיבה 130 וגדוד 711 היה חלק חשוב בהחלטות ואפיון המערכת. מיד אחרי התרגיל קיבל בוגי דרגת אלוף והתמנה לראש אמ"ן. מאז נפגשתי עם בוגי פעמים רבות, כולל לאחרונה בהיותו שר ביטחון, ובכל פגישה יש את השיחה על אותו תרגיל.

תמונה של המרים בצאלים

המג"ד החמישי - סא"ל (מיל') גדעון קדם

את קורות הגדוד בתקופת פיקודו של המג"ד גדעון קדם מסכם סגנו - רס"ן דיויד ברלין:

המג"ד החמישי
סא"ל (מיל') גדעון קדם

הניצנים הראשונים של ימי גדעון החלו בחברון בשנת 1995, כאשר במהלך מבצע ללכידת מבוקשים בגזרת חלחול, אשר פאהן המג"ד והותיר את הגדוד לגדעון. לילה זה סימן את תחילתו של המהפך והעברת השרביט למפקד שהחל את דרכו בפלוגה ז'

התעסוקה הראשונה של גדעון כמג"ד הייתה בגזרת צמח, במאי 1996, כאשר הגדוד ישב בחוות שמואל. תעסוקה זו זכורה במיוחד בגלל אירוע הבחירות הדרמטי לאחר רצח רבין. בליל הבחירות כאשר הגדוד פרש לישון - הוביל פרס ואי שם במהלך הלילה אירע המהפך, לשמחתם הרבה של חיילי פלוגת המפקדה. זקני צמח אינם זוכרים שמחה שכזו.

בסוף אותה שנה הגדוד קיים את אחד מאימוניו הייחודיים ביותר, אימון באש בצאלים, כאשר כל הגדוד הונע ע"ג מובילים לשטחי "גבעות חיל" ובמהלך השבוע ביצע לחימה לכיוון שטחי באל"ש. בלילה האחרון, גדעון תכנן להעניק סיגר משובח לראש מערך המובילים ואחד השותפים הלוגיסטיים לביצוע האימון, שהגיע לביקור לפני האקט האחרון. אך, המג"ד והסמג"ד לא הצליחו להתעורר!

בפברואר 1997 הגדוד ביצע תעסוקה בגזרת הערבה. הגדוד היה פרוס מנאות הכיכר בצפון ועד עוקף אילת בדרום. בתעסוקה זו רקמנו חלום לחתום קבע ולחזור להיות אחראים על חבל ארץ יפה זו. החלום נמשך בדיוק 30 יום. באפריל 1998 הגדוד ביצע תעסוקה בדרום רמת הגולן. בתעסוקה זו קיימנו את אחד מהטקסים היפים של יום הזיכרון במפג"ד, כאשר החיילים ביצעו חזרות במהלך מספר ימים תחת הנהגתו של יפת. ב-29.6.1998 נערך ערב גדודי ייחודי בבית החייל בתל אביב. בערב הזה התייצבו כל מפקדי הגדוד לדורותיהם. הועלו זיכרונות ע"י חיילי הפלוגות ואף מופעים שונים. מסמר הערב היה הזמר האהוב על המג"ד, שימי תבורי.

באוקטובר 1998 קיימנו כנס קצינים וסיור קו דו יומי ברמת הגולן כאשר גולת הכותרת הייתה לינה בבית הילדים של דגניה והקרנת חצות של הסרט Airforce 1. בפברואר 1999 ביצענו שוב תעסוקה בגזרת דרום רמת הגולן.

ביוני 1999 נערך אירוע משפחות בלטרון, שכלל סיור באתר הגבורה, פיקניק, וליצן לילדים. בדצמבר 1999 נערך השתלמות קצינים בכסיס פלמ"חים בטייסת מסוקי קרב.

בפברואר 2000 קיימנו אימון גדודי באש בצאלים, כאשר הדגש היה על אימוני הלילה. בתרגיל האחרון הסתבר שלא נותר ק"מ טנקים, ובעצם התרגיל האמיתי היה שלי, להעביר את הגדוד בדרך הקצרה ביותר חזרה לבסיס כאשר גדעון נשאר עם המ"פים בלבד לביצוע ניהול אש לילה.

במכתב לאימון זו נכתב ע"י גדעון **"כידוע לכם מדיניות השחרור מאימונים היא שאין שחרורים"**.

במאי 2000 נערך תרגיל גיוס פתע לימ"ח בחסה. אחד המחנות האהובים ביותר.

ובסוף שנה זו הגדוד גויס בצו חריג, עם פרוץ האינתיפאדה השנייה, לתעסוקה בגזרת קלקיליה, וישב במחנה צופים. לקראת סוף התעסוקה גדעון העביר לי את הפיקוד על הגדוד.

מפקדי גדוד 711
חוצים את הירמוך
בפעילות מבצעית

המג"ד השישי - אל"מ (מיל') דיוד ברלין

קורות הגדוד בתקופה בה הייתי מג"ד

הגדוד גויס בצו חריג בדצמבר 2001 בתחילת האינתיפאדה השנייה לגזרת קלקיליה. לקראת סוף התעסוקה סוכם שאחליף את גדעון קדם שכיהן כמג"ד משנת 1996. התחלתי לכהן מינואר 2001 כאשר המינוי הרשמי שלי היה ממרץ 2001. במאי 2001 ביצענו אימון ניווטים בדרום, במהלך האימון נפרדנו מגדעון בערב גדודי של המפקדים. באוגוסט 2001 הגדוד ביצע תע"מ בגזרת גוש עציון באחת התקופות הסוערות של ירי בלתי פוסק על ציר 60, כביש המנהרות ושכונת גילה. במהלך התעסוקה הפעלנו טנקים בגזרה ועל הצירים. בוצעה הכניסה הראשונה לשטחי A במסגרת מבצע "בית מוגן". הגדוד היה אחראי לכניסה לאל חאדר. בדצמבר 2011 הגדוד ביצע אימון באש בצאלים בתנאי חורף קשים. התרג"ד המסכם נערך בגשם שוטף. במרץ 2002 הגדוד גויס בשלישית לתעסוקה מבצעית בפרק זמן של 15 חודש. למרות העיתוי הקשה של תעסוקה בחג הפסח, הגדוד התייצב במלואו.

הגדוד ישב ב"צופים" וקיבל אחריות על הגזרה בערב פסח. במהלך ליל הסדר אירע הפיגוע במלון פארק והממשלה החליטה על מבצע חומת מגן. במהלך המבצע, הגדוד היה אחראי על הפעילות במרחב הכפרי של ציר קלקיליה - שכם, וערכנו מספר מבצעים ללכידת מבוקשים וסיכול טרור. בספטמבר 2002 הגדוד קיים יום כיף למשפחות הגדוד במהלך חוה"מ סוכות בפארק המים נחשונית ליד קיבוץ נחשונים.

בנובמבר 2002 הגדוד השתתף בתרח"ט 130 בצאלים. בפברואר 2003 הגדוד ביצע תע"מ בגזרת יקיר. במהלך התעסוקה הגדוד הצליח לסכל פיגוע של מחבל מתאבד ואיתר את חגורת הנפץ בגזרת עלי זהב. בהמשך במבצע עם השב"כ נלכד גם המחבל.

בל"ג בעומר בשנת 2004 במסגרת יום ההוקרה למערך המילואים, הגדוד נבחר לגדוד מצטיין וקיבל תעודת הוקרה בטכס בבית הנשיא.

במאי 2004 הגדוד ביצע תע"מ בגזרת יריחו ובקעת הירדן.

במהלך 2004 הגדוד ערך ערב הוקרה לחיילי הגדוד בלטרון בו נפרד מחייליו הוותיקים.

באוגוסט 2005 הגדוד ביצע אימון באש בצאלים.

במהלך תע"מ בגזרת הגלבוע וגזרת ג'נין במרץ 2006 העברתי את הפיקוד על הגדוד ליואל הכט, והתמניתי לרמ"ט החטיבה.

המג"ד השביעי - סא"ל (מיל') יואל הכט

הפעילות שביצע גדוד 711 בשנים בהן שימשתי כמג"ד הייתה רבה, מרתקת ומאתגרת. יחד עם זאת, הפעילויות המרתקות וההצלחות הרבות של הגדוד אינן משתוות לדבר החשוב ביותר בחוויה שלי כמג"ד את גדוד 711 - האנשים. מצאתי מכתב ששלחתי לחיילי הגדוד בתום אימון מפרך בקיץ המביע את רחשי ליבי לאנשים המיוחדים האלו. הנה כמה קטעים ממנו:

"לפני כשבועיים חזרנו מאימון גדוד מורכב. כבר ביום הראשון, היינו ערוכים עם מאות לוחמים ולמעלה מ-70 כלים באמצע המדבר. בערב יצאו הטנקיסטים לקרב התקדמות לילי לאורך 8 עד 10 ק"מ כשלוחמי החרמ"ש צעדו את מרבית המרחק הזה ברגל. ביום השני הכה בנו מזג אוויר חם והטמפרטורות עלו והגיעו ל-48 מעלות... ביום השלישי, פעמים כי טוב... נוספה למזג האוויר הלוהט גם סופת חול ואבק. מונעים באנרגיה אנושית טהורה - ערכים גבוהים ביותר, מצוינות כדרך חיים ונורמות אישיות מדהימות בקרב כל אחד ואחד מחיילי הגדוד - יצאו לוחמים מפלוגות הטנקים, פלוגת החרמ"ש והמרגמות לתרפ"לים מעולים שבהם שולבו הכוחות. בערב התכנסנו לחניון גדודי וביצענו מלא מחדש. לחניון הגדודי הצטרפו פלוגת חי"ר ומחלקת הנדסה המלווה בבולדוזרים. קצת אחרי חצות התעוררנו לתנועה לילית דרך גדוד הנדסה של החטיבה. את מעבר הגדוד שלנו עשינו כאשר פלוגת הטנקים שהצטרפה לגדוד הנדסה עדיין יורה. בבוקר היום הרביעי המשכנו לתרגיל גדודי רטוב. פגזי הארטילריה ופצצות המרגמה פגעו ביעדים, הטנקים רעמו והלוחמים כבשו את היעדים בחיפוי תמרות עשן...

"עזבתם את בתיכם, פתאום, באמצע החיים, משפחה, לימודים, עבודה, עסקים, חברים, הורים, נשים, ילדים, ואני יודע רק על חלק מהקשיים והמאמצים שעשיתם כדי להתייצב בחום המדברי של קיץ ישראלי ולהתאמן. בבוקר הייתם אזרחים, בצהרים חיילים ובערב לוחמים. אני מתמלא התרגשות הערכה והוקרה כלפיכם על כך שהתייצבתם. אבקש מכם להודות לכל מי שנפגע או עלול היה להיפגע מחסרוכם בימים אלו ולהזכירם כי היעדרותכם הייתה לדרישת הארץ וכדי להגן עליהם בגופכם כשיידרש.

"האימון חל שבוע לפני י"ד בתמוז, עת הובקעו חומות ירושלים וקרסו הביצורים מול הצבא של טיטוס. אנו מציינים יום זה בצום, כדי להזכירנו כי עוצמתה של חומה אינה נמדדת בכוחה הפיסי בלבד אלא בעיקר ברוח המגנים עליה. הרכבים הקרביים המשוריינים משולים לחומת ירושלים ולוחמי הגדוד למגנים עליה. נבחנו ברגעי רפיון הרוח ויכולנו להם. אף לוחם לא נשבר! האיתנות

האישית של כל לוחם ולוחם בגדוד היא פנטסטית. יחדיו אנו עוצמה אנושית אדירה! זו הרוח הממלאת מפרשים של ניצחון!

"אבקש שוב להודות לכם על הזכות הגדולה שנפלה בחלקי והיא בפשטות, להתהלך ביניכם ולהיות חייל ומפקד בגדוד 711.

תודה רבה,

יואל הכט, מג"ד 711"

מפקדי 711
בימים של
שלג בתע"מ

המג"ד השמיני - סא"ל (מיל') תומר נאור

קורות הגדוד בתקופת פיקודי:

את הפיקוד על הגדוד קיבלתי מיואל בפברואר 2011 לאחר תקופה בת שלוש שנים בהן תפקדתי כסגנו. במהלך שנה זו הגדוד ביצע אימון מא"ט לשיפור הפו"ש והשפה המשותפת בין המפקדים. בהמשך תעסוקה מבצעית בעתניאל, שהייתה מאתגרת בפני עצמה. לקראת סיום שנת 2012, בוצע אימון גדודי מלא שהסתיים בתרג"ד באש כולל בציר הררי.

בשנת 2013 הגדוד ביצע שת"פ עם יחידות סדירות, כאשר להבדיל מהגדודים האחרים שהיו מופקדים על בסיס אחד, הגדוד ביצע זאת עם 4 בסיסי חי"ר שונים שהוא מבצע מאתגר בפני עצמו.

חוזקו של הגדוד באה לידי ביטוי בעיקר בכך שהשקענו רבות בפיתוח שדרות הפיקוד בגדוד לאורך השנים וידענו לייצר מפקדים טובים מבית, מבלי לבצע ייבוא של אנשים מבחוץ. בצורה זו, שמרנו על צביון משפחתי וייצאנו מפקדים טובים לגדודים אחרים ובעיקר לחטיבה.

תודתי נתונה לחיילי ומפקדי הגדוד על השקעתם הרבה למען הגדוד ובטחון מדינת ישראל.

מפקדי גדוד 711

גדוד 719

מפקדי גדוד 719

אגמון

אלישע שפירא

צבי שמעוני

קובי אולינקי

אמנון בן דהן

דודי קורן

יאיר קינן

אסף לרנר

▶ טנק אימון גדוד 719 בנגב

גדוד 719 הנו גדוד שריון המורכב מ-3 פלוגות טנקים, פלוגת חרמ"ש ופלוגת מפקדה. הגדוד הוקם ביוני 1974, במסגרת חטיבת "עשת" 767 (חטיבה 130 כיום) ואוגדת "עידן" 880. בעקבות לקחי מלחמת יום הכיפורים, החל צה"ל בארגון הכוחות מחדש במקביל לרכישת טנקי פטון M-60 החדשים.

עם קבלת פקודת הארגון להקמת החטיבה, החלו המג"ד עגמון, הסמג"ד אלישע ומפקדים אחרים שהגיעו ברובם מגדוד השרמנים להרכיב צוותים מתאימים לשיבוץ הקרבי הגדודי עד לאימון ההקמה בקיץ 1974 בשטחי צאלים שבנגב.

האימונים והתרגילים הביאו את הגדוד לרמה מקצועית אשר הביאה להכרזתו ככשיר מבצעית וכך נסללה הדרך לביצוע תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות.

ביוני 1982 פרצה מלחמת לבנון הראשונה, הגדוד התגייס בצו שמונה יחד עם כל החטיבה והאוגדה יומיים לאחר תחילת פרוץ הקרבות והצטרף למאמץ הצבאי בגזרת בקעת הלבנון על מנת להרוס את תשתיות הטרור של ארגוני החבלה בלבנון.

בליל יום חמישי - 10 יוני, נכנס הגדוד ללבנון דרך שער "פטמה" והתקדם בגזרה המזרחית דרך "מארג' עיון" ועיירות סמוכות ובציר הכפרים - "ציר מיכה" בואכה "סולטן יעקב".

בהגיעו לקו המגע עם הכוחות הסוריים, קיבל המג"ד אלישע פקודה לנוע בתנועה מאובטחת ומהירה לאזור הכפר "א-טייחה", לתפוס עמדות ולחפות על תנועת החטיבה הסדירה צפונה ולהשתלב בהתקפה על צומת "ינטא". ההשתלטות על הצומת נועדה לחסום הגעת תגבורות של כוחות סוריים נוספים לכיוון "משולש טובלנו", אזור ההסתבכות של כוחותינו ליד "סולטן יעקב". הכול במגמה לאפשר המשך תנועה צפונה, להגיע לציר בירות דמשק ולמנוע הזרמת כוחות סוריים נוספים לעבר בירות.

בשלב זה - בבוקר יום שישי, היה גדוד 719 הכוח הצה"לי הצפוני ביותר בגזרה המזרחית ועמד בכל המשימות שהוטלו עליו. כמו גם בימים שלאחר הפסקת האש, הגדוד אבטח את הגזרה המזרחית של החטיבה ומנע מהכוחות הסוריים שהתייצבו מולו, בחסות הפסקת האש לשפר עמדות ולתפוס שטחים שולטים בגזרה. לאחר כ-45 יום בלבנון, חזר הגדוד למחנות הקבע בחסה והחל בתהליך ארוך של החזרה לכשירות.

הסמג"ד צביקה שמעוני, תפס את הפיקוד על הגדוד והחל בתהליך חילופי דורות של לוחמים ומפקדים. היה צורך לשמר את היכולות ואף לשפרם ע"י אימונים ותרגילים בשטחי האימונים וכן בתעסוקות הרבות ברחבי המדינה ובגבולותיה כמו למשל עצירת אוטובוס קו 300 עם מחבלים

שהשתלטו עליו, פעילות הגדוד בעסקת ג'בריל, אירועי האינתיפאדה הראשונה ועוד. בשנות התשעים המוקדמות החליף קובי אולינקי את צביקה והמשיך בדרך השיפור ביכולות תוך קליטת מערכות חדשות בטנקים ובצל"מ.

את קובי החליף אמנון בן דהן אשר פיקד על הגדוד במבצע "עמוד ענן" כשגייס את הגדוד במסגרת הפעמה השנייה ויצא למשימה בעיר שכם ובכל גזרת חטמ"ר שומרון. ת"פ הגדוד היו גם פלוגת ההנדסה החטיבתית וכן הפלס"ר החטיבתית אשר פעלו באיתור והשמדה של מקומות לייצור אמצעי לחימה, פגיעה במחבלים וארגוני הטרור שפעלו במרחב.

את אמנון החליף יאיר קינן שהחל מיד ליישם את לקחי מלחמת לבנון השנייה בעבודה קשה בימ"ח בחזרה לכשירות, על מנת לשפר את המוכנות למלחמה.

כמו כן ביצע הגדוד בשנים אלה אימוני גדוד ותרגילים חטיבתיים שהביאו לעלייה ברמה המקצועית ושבו לידי ביטוי בתעסוקות המבצעיות ברחבי המדינה.

את יאיר החליף אסף לרנר אשר צבר ידע וניסיון רב בגדוד 711 ובמפקדת החטיבה. ערך אימוני שת"פ מורכבים ותרגילים גדודיים איכותיים ששיפרו את יכולות הגדוד למשימות אותן הוא לא יוכל לבצע עקב החלטות הממשלה לצמצם את מערך הכוחות משיקולי חיסכון וייעול האמל"ח (טנקי המג"ח) ועל כך מביעים צער כל לוחמי ומפקדי גדוד 719 לדורותיו אשר גאים היו להימנות על המערך הלוחם בצה"ל ועל תרומתם לביטחון מדינת ישראל.

סא"ל (מיל') אלישע שפירא - המג"ד הראשון כותב:

ההקמה

גדוד 719 הוקם ביוני 1974, במסגרת חטיבת "עשת" 767 (חטיבה 130 - "הבזקה" כיום) ואוגדת "עידן" 880 (אוגדה 340 כיום). הקמת הגדוד והחטיבה היו במסגרת המהלכים להתעצמותו של צה"ל וחיל השריון בעקבות מלחמת יום הכיפורים. התעצמות כמותית ואיכותית שכללה קליטה של טנקי פטון (מגח) M-60 נוספים. הפיקוד הבכיר של החטיבה בהקמתה התבסס ברובו על מי שהיו מפקדי גדוד השרמנים 377, שנלחם ומלא תפקיד מרכזי בהדיפת הכוחות הסוריים מרמת הגולן במלחמת יום הכיפורים.

אימון ההקמה של הגדוד התקיים במתקן צאליים, בפיקודו של סא"ל אגמון, שהיה מ"פ בבה"ד 1 בשרות הסדיר ועם אלישע שפירא כסמג"ד. רוב חיילי הגדוד באו מ"הנחל המשוריין", לאחר ששוחררו וגויסו שוב למילואים בקיץ 1974.

לאחר אימון ההקמה, קיבל אלישע שפירא את הפיקוד על הגדוד והחל בתהליך שיפור היכולות וגיבוש רוח הצוות של הגדוד, בתעסוקות המבצעיות בגזרות השונות, בביצוע אימונים תוך כדי התעסוקות המבצעיות וביניהן. הגדוד צבר ידע וניסיון מבצעי, דבר שהעלה את יכולתו המקצועית והקנה לו רמה מבצעית גבוהה אשר זכתה לציון לשבח מגורמי צה"ל ומהישובים עליהם הגן הגדוד בפעילותו.

הגדוד במלחמת לבנון הראשונה

תוצאות האימונים באו לידי ביטוי בין השאר **"במלחמת לבנון הראשונה"** (מלחמת שלום הגליל). הגדוד גויס ב-8 ביוני 1982 במסגרת החטיבה והאוגדה (שהייתה אוגדת עתודה מטכ"לית) הצטייד והועבר ממחנה "חסה", הסמוך לאשקלון, לגבול הלבנון.

בתחילה על גבי רכבת משא מתחנת הרכבת באשקלון לקריית מוצקין ומשם על מובילי טנקים לשטחי הכינוס ב"גונן" ו"משטח גיבור" שמצפון לקריית שמונה. העלייה לצפון נועדה כדי לשמש

עתודה לגייס המזרחי, בפיקודו של האלוף יאנוש בן-גל. בלילה שבין חמישי לשישי קיבל הגדוד, בפיקוד המג"ד אלישע שפירא, פקודה לחצות את הגבול, יחד עם שאר יחידות החטיבה בפיקודו של אל"מ חיים כץ, כדי לסייע לכוחות הקדמיים שנבלמו באזור "סולטאן יעקב". הגדוד נע בעקבות יחידות החטיבה והאוגדה על ציר "מיכה" (ציר הפיתולים), הציר המרכזי של הגזרה המזרחית. כאשר התקרב הגדוד לקו החזית הוא קיבל פקודה לשינוי משימה, לנוע מזרחה על ציר הרוחב "מזבושה" ולחבור לחטיבת השריון הסדירה, שנעה בשוליים המזרחיים של הגזרה. לאחר החבירה בקשר, תוך כדי תנועה, קיבל הגדוד פקודה מהמח"ט לנוע בתנועה מאובטחת ומהירה לאזור הכפר "א-טייחה", לתפוס עמדות ולחפות על תנועת החטיבה צפונה ולהשתלב בהתקפה על צומת "ינטא". ההשתלטות על הצומת נועדה לחסום הגעת תגבורות של כוחות סוריים נוספים לכיוון "משולש טובלנו", אזור ההסתבכות של כוחותינו ליד "סולטאן יעקב". הכול במגמה לאפשר המשך תנועה צפונה, להגיע לציר בירות דמשק ולמנוע הזרמת כוחות סוריים נוספים לעבר בירות. הגדוד הגיע לעמדות המתוכננות וכאשר לא נוצר קשר עין עם כוחות החטיבה הוא שיפר מגמה נוספת לפנים. בדיעבד התברר שהחטיבה הסדירה לא נעה צפונה כמתוכנן, כך היה גדוד 719 לכוח המוביל והקדמי ביותר של כוחות צה"ל בגזרה המזרחית כאשר הוכרזה הפסקת האש, ביום שישי בשעה 12:00.

בימים שלאחר הפסקת האש, הגדוד אבטח את הגזרה המזרחית של החטיבה ומנע מהכוחות הסוריים שהתייצבו ממולו, בחסות הפסקת האש, לשפר עמדות ולתפוס שטחים שולטים בגזרה.

הגדוד שהה בלבנון כ-45 ימים וחזר ללא נפגעים למחנות הקבע בחסה. במשך השנה שאחרי המלחמה ביצע הגדוד החזרה לכשרות ונערך למשימות הבאות הצפויות לו.

לאחר 10 שנים של פיקוד על הגדוד, בשנת 1984, העביר אלישע את הפיקוד לסמג"ד - צביקה שמעוני.

טנקי 719 בתנועה ליעד באימון בצאלים

משוגעים, רדו מהעץ

לפני מבצע שלג, בחודש ניסן, ביצענו תע"מ בגזרת רפית. מפקד המפקדה הממונה היה קצין דרוזי בשם "מישלב".

ההוראות שלו היו מאוד מחמירות ולא ניתנות לויכוח. בליל הסדר, כשבחוץ משתוללת סופה אדירה ולא רואים ממטר. בראש הסדר יושב מישלב ושאר הקצינים. לפתע נכנס אחד מהסמב"צים שהיו בחמ"ל, ניגש אלי ולוחש לי באוזן: "התגלו עקבות בדרך הטשטוש - אבל זה בסדר, כנראה חיה עברה".

מישלב, שניחן בחושים חדים ושמע חלק מהמשפט קפץ ממקומו ואמר: "או שאתה מטומטם או שהחיות מטומטמות לצאת במזג אויר כזה". הוא סימן לי ולנהגו לצאת יחד עמו כשהוא נוטל את נשקו. הג'יפ יצא בדהרה מטורפת כשמישלב מצווה על נהגו להגביר את המהירות ובו בזמן הוא סורק את העצים משני צידי הדרך.

פתאום הוא שואג: "עצור" ומיד יצא וירה צרור לעבר אחד העצים במקביל החל לקרוא בערבית: "יאללה, תרדו מהעץ או שאני מכסה אתכם".

מיד ירדו 3 מסתננים מפחדים.

מאז לא היו יותר ויכוחים עם מישלב הקפדן.

המג"ד צביקה שמעוני
בפאתי עזה ערוך
לתעסוקה מבצעית

סא"ל (מיל') צביקה שמעוני כותב: (מפקד הגדוד בשנים 1983 עד 1993)

קורות גדוד 719

שנים בהן הייתי בגדוד 1974 - 1993, מייצגות פיסת היסטוריה של מדינת ישראל בתקופה זו. מאחר והגדוד נקלע לאין ספור אירועים חשובים אותם אתאר בהמשך. הגדוד הוקם בקיץ 1974 ע"י צוותי טנקים יוצאי החטיבות הסדירות בסיני (14, 401 - אנשי המג"ח) והחטיבות מרמת הגולן (7, 188 - שוטניקים אשר עברו הסבה למג"ח לאחר מלחמת יום כיפור). כמו כן היו מספר מפקדים מגדוד השרמנים 377 וחילים מוסבים מיחידות חי"ר. האווירה אחרי מלחמת יום כיפור הייתה של דחיפות בהקמת גדודי שריון חדשים כדי להיערך למלחמה הבאה בצורה מוצלחת יותר. רובנו עברנו חוויות קשות במלחמה והיינו מעט שרוטים, אך עם ניסיון קרבי רב. לאחר ההקמה נכנס הגדוד לשגרת תעסוקות מפרכות בקווי הגבול.

תעסוקות אלה היו בד"כ בנות 45 יום. הכרנו מקרוב את בקעת הירדן, ראס - סודר בים סוף, רמת הגולן, צפון סיני, ועוד. רק לאחר מספר שנים קוצרו התעסוקות ל 30 יום. שגרת האמונים בעשור הראשון לאחר ההקמה הייתה אינטנסיבית, עם תרגיל גדודי מלא כמעט כל שנה. עומס ימי המילואים על הקצינים מרמת מ"פ ומעלה היה עצום באותן שנים.

רובנו היינו מגיעים למילואים עם רכב פרטי. כדי לקבל החזר של "דלק לבן" היה צריך קשרים מיוחדים. זכינו להכיר את צאלים וכל הר חשוב בנגב דרך אין ספור תרגילי יום ולילה. במשך עשרות שנים של תעסוקות, בילינו ביהודה ושומרון ובעזה. לא פספסנו שם כפר...

מבחר אירועים בולטים מחיי הגדוד 1974 עד 1993:

◀ מבצע אנטבה

בליל ה 4 ביולי 1976 נמצאו מפקדי הגדוד באמון בצאלים. דרך מכשירי הקשר עקבנו במתח אחר התקדמות המבצע.

◀ סינוי עצמונה, 1977

בשנה זו היינו בתעסוקה בצפון סיני. נקראנו לפנות את עצמונה א', התנחלות בלתי חוקית ליד הים התיכון. לאחר קרב ממושך בוצעה המשימה. זכינו לכתבה נחמדה בטלוויזיה הישראלית.

◀ נפילת 3 מחיילי הגדוד, 3 במרץ 1977

עם גמר התעסוקה בצפון סיני, יצאו 3 מחיילי הגדוד במכוניתם ממחנה חסה. בתאונת דרכים קשה שאירעה לא רחק מהמחנה נהרגו: רב סמל נחום זיו ז"ל - טכנאי הקשר של הגדוד, רב"ט יהודה ברעם ז"ל - טכנאי קשר, רב"ט בשויץ אהרון (רוני) ז"ל - נהג בגדוד. יהי זכרם ברוך.

◀ מלחמת לבנון הראשונה

גוייסנו בתחילת יוני 1982 ושהינו בגזרה המזרחית בלבנון כחודשיים. לגדוד היה פצוע אחד מירי צלפים סורים, לאחר תקרית אש בחודש יולי 82.

כמה זיכרונות מתקופה זו: כל המפקדים הבכירים של החטיבה יצאו לאזור ההערכות בקריית שמונה במקביל להעמסת החטיבה על הרכבת באשקלון. באותה עת הייתי סמג"ד והתמניתי להיות אחראי על כל המבצע הלוגיסטי של העלאת החטיבה ללבנון. הטנקים נעו ברכבת לעבר תחנת מוצקין, אולם אך אחד לא צפה

לוחמי גדוד 719
מתגייסים ומצטיידים
לתעסוקה מבצעית
בגזרת עזה

כי בכניסה לתחנה יש שדרת עצי אקליפטוס גדולים וכי הטנקים בעלי מגוב מחרשה מותקן עליהם הינם בעלי רוחב גדול מהקרונות. המגובים נתקלו בעצים וחלקם נשברו. שעות רבות לא ניתן היה לפרוק את טנקי החטיבה מהרכבת עד שמנופים פירקו את המגובים. מסיבות של לוגיסטיקה בהובלות, הופרדו כל נגמ"שי החטיבה מהטנקים. הנגמשי"ם הגיעו לקריית שמונה רק ביום ה' בלילה, הרבה אחרי הטנקים. החטיבה נכנסה למעשה ללבנון ע"ג טנקים בלבד, ללא פלוגות החרמ"ש, צוותי פינוי וחס"פים.

אור ליום ו' ארגנתי את שיירת הנגמשי"ם ונכנסנו לציר מיכה העמוס לעייפה. עם התקרבותנו לאזור סולטאן יעקוב שמענו בקשר את ניסיונות החילוץ של הגדוד מאוגדה 90 אשר הסתבך שם. כל הארטילריה הזמינה של צה"ל הופעלה לטובת גדוד זה וקולות הירי נשמעו היטב בכל האזור. צפינו בקרבות אויר רבים ונהנינו לראות את הטילים נגד מטוסים הסורים מוסטים ממסלולם ע"י הפטנטים האלקטרוניים.

ביום ו' בערב חברנו עם טנקי הגדוד אשר היו פרוסים כבר בעמדות מול הסורים בכפר מדוחא (אלה היו הטנקים הישראליים הקרובים ביותר לדמשק).

ניצלנו את השהות הארוכה בלבנון לאימונים וסיורי קצינים בג'ונייה והרי השוף. באותה עת לבנון הייתה יחסית שקטה וניתן היה לטייל בה בביטחון.

לוחמי גדוד 719 באימון לילה

◀ עצירת אוטובוס קו 300, 12 באפריל 1984

בתאריך זה היה הגדוד בתעסוקה מבצעית בגזרת עזה וכרם שלום. פלוגת החרמ"ש ומח' הסיור הוצבו בגזרת דיר אל בלח.

אוטובוס קו 300 מת"א לאשקלון נחטף ע"י מחבלים לעזה. הניסיונות לעוצרו ע"י כוחות צה"ל נכשלו. כשהגיע לגזרת פלוגת החרמ"ש שלנו, הצליחו הלוחמים לעוצרו ע"י חסימה פיסית של שני הנתיבים בכביש עזה - רפיח ע"י בטשי"ת ופריסת דוקרנים. אחד הקצינים אף עלה לאוטובוס כדי לבדוק מה קורה ולמעשה יכול היה לגמור האירוע בו במקום (בדיעבד התברר כל המחבלים היו חמושים רק בסכינים).

◀ עיסקת ג'יבריל

בתאריך 21 למאי 1985 היה הגדוד בתעסוקה בחברון. הוטלה עלינו המשימה לקלוט מאות מחבלים אשר יועדו לשחרור ולדאוג שיגיעו בשלום לבתיהם. כל הצמתים בחברון התמלאו במתנחלים אשר ניסו למנוע מהאסירים להגיע לעיר, תוך ירי חופשי לעבר בתי המקומיים. הצלחנו לגמור המשימה ללא נפגעים.

◀ חטיפת אוטובוס עובדי הכור בדימונה (7 במרץ, 1988)

בתאריך 7 במרץ 1988 היו מפקדי הגדוד בתרגיל אוגדתי שלדי בנגב. בהגיענו לצומת ערוער ראינו אוטובוס אזרחי אשר נחטף ע"י מחבלים. בודדנו את האזור וצפינו מקרוב איך הימ"מ משתלט על האוטובוס ומחסל המחבלים. האירוע נקרא גם "אוטובוס האמהות".

◀ האינתיפאדה הראשונה (אפריל 1988)

הגדוד נקרא לתעסוקה בשכם, כגדוד הראשון מהחטיבה אשר יוצא לסוג פעילות כזה. נאלצנו להתמודד לראשונה עם הפגנות של אלפי אנשים כאשר אנו מצוידים בעיקר באלות. כדורי הפלסטיק אשר סופקו בהמשך גרמו רק לנזק בהיותם בלתי מדוייקים.

◀ בחודש אפריל 1989 התארח בגדוד יצחק רבין, שר הביטחון, בעת שהיינו בתעסוקה

במחנה עופר. הוא בילה איתנו מספר שעות, סעד איתנו ארוחת צהרים ושוחח ארוכות עם חיילי הגדוד. בתעסוקה זו הצליחו לוחמי הגדוד לתפוס את יאסר עראפת קרוואן, אחד ממבוקשי הפת"ח החשובים. מפקד חטיבת בנימין, אל"מ חי אדיב, העניק לגדוד ציון לשבח על פעילותו בגזרה.

◀ נפילת סמ"ר דוד ברוך (דיץ') ז"ל

בחודש ספטמבר 1990 הוכנס הגדוד לתעסוקה בגזרת רמאללה. התקופה הייתה עדיין בתוך האינתיפאדה הראשונה והיו הרבה אירועי פח"ע בכפרים בגזרה. פלוגה כ' בה שירת סמ"ר ברוך כתותחן טנק מצטיין, סופחה בתעסוקה זו לגדוד סדיר מחטיבה 500. בשבת 15 לספטמבר יצאה הפלוגה למבצע בכפר מאלק, אחד מהמעוזים הקשים של האויב בגזרת רמאללה.

תוך כדי הפעילות בכפר נפלט כדור מרובהו של אחד הקצינים בפלוגה וכגע בסמ"ר ברוך אשר נפטר במקום.

יהי זכרו ברוך.

◀ מלחמת המפרץ (ינואר 1991)

הגדוד נקרא לאמון חרום בבקעה כדי להיערך לאירועים.

קיבלתי הפקוד על הגדוד בסוף שנת 1983 מאלישע שפירא.

בסוף שנת 1993 העברתי הפיקוד לסמג"ד קובי אולינקי.

לאחר מכן התמניתי לרמ"ט החטיבה לעוד כ-4 שנים.

סא"ל (מיל') קובי אולינקי

בשנות השמונים והתשעים נערכו הסבות ושדרוגים משמעותיים בטנקי המג"ח והצל"מ ובהתאם החל הגדוד באימונים ותרגילים אשר הביאו לשיפור גדול ביכולות אשר באו לידי ביטוי בתעסוקות המבצעיות ובשמירה על גבולותיה של המדינה.

בשנת 2002 השתתף הגדוד ב"מבצע חומת מגן" ביהודה ושומרון על מנת לעצור את גל הטרור שפקד את המדינה ושהגיע לשיאו בליל הסדר בפיגוע במלון פארק שבנתניה בו נהרגו 30 אזרחים ועשרות פצועים.

▶ המג"ד קובי אולינקי (בגיפ) מארח את החוסים בצילו - המג"דים גדעון קדם ובנצי

מג"ד 719 אל"מ (מיל') אמנון בן דהן

צמחתי בגדוד מתפקיד המ"מ בפלוגה מ' דרך סמ"פ בפלוגה כ' לאחר אסון שקרה בפלוגה. לאחר קורס מפי"ם הייתי מ"פ בפל" כ' וסמג"ד של קובי כ-7 שנים. הגדוד בתקופה זו עשה עשרות תעסוקות בגזרות שונות בארץ, סיורי קו בכל מיני גזרות ואימונים רבים כולל תרגילים חטיבתיים ואוגדתיים.

אני זוכר באחד התרגילים הבלתי נגמרים הללו התקבצו כמה קצינים צעירים לנ"נ אחד ומרוב שעמום לא הפסקנו לשיר כל הלילה ולכן כינו אותנו ברשת החטיבתית - "הנ"נ המזמר". זכורה לי התעסוקה של הגדוד בתקופתי כמג"ד בעיקר בגזרת שכם, בה גם לחמנו בפעימה השנייה של מבצע "חומת מגן", הגדוד יצא למשימה בכל גזרת חטמ"ר שומרון. גזרת שכם היתה גזרה "חמה" במיוחד וכללה ירי על הצירים ועל המתיישבים ולכן לפעילות זו הבאנו איתנו טנקים מהימ"ח אותם מיקמנו על הגבעות השולטות.

ת"פ הגדוד היו גם היחידות החטיבתיות - הפלס"ר שביצע פעולות איכות ומבצעים מיוחדים והפלחה"ן בפיקודו של אייל קיוויתי ז"ל שקיבל את מוצב תל א-ראס השולט על העיר שכם. הגדוד קיבל לתגבור גם פלוגת חי"ר של הנח"ל, פעלנו כמו חטיבה מוקטנת עם ערב רב של כוחות ומשימות צפויות ובלתי צפויות חדשות לבקרים.

זכורות לי תקריות ירי של פגזים אותם ירינו למקומות שלא האמנו שנירה, הגדוד היה ת"פ מח"ט שומרון אל"מ יוסי אדירי שבדיוק יצא מהאירוע הטראומטי של הלוחם "מדחת יוסוף" שמת בקבר יוסף, הלחץ המבצעי היה גדול והיתה התמודדות עם מציאות מורכבת ובלתי נתפשת של מחבלים שיצאו מתוך העיר שכם וסביבתה שגדלו על לימודי כימיה ואלקטרוניקה באוניברסיטת שכם ולמדו איך להרכיב מטענים בכל מיני צורות אותם פגשנו תוך כדי הלחימה. הגדוד תפקד כמו גדוד סדיר מתוקתק ועמד במשימות ללא תקלות וללא נפגעים. באחת מהתקריות בקסבה של שכם בסגירה על מעבדת נפץ נורה מג"ד גולני אופק בוכריס בברכיו ואחד המ"פים שלו נהרג במקום. הגדוד אשר היה ערוך בשיירת חילוץ נכנס על זחלים עם מדפים סגורים לקסבה כדי לאפשר את החילוץ.

באחת התעסוקות שביצענו מאוחר יותר קיבלנו משימה יומית לשלוח נ"נ לחטיבה, כששאלתי לפרט המשימה נאמר לי שהרכב "צריך להביא את המיילים", היה זה בעידן של כניסת האינטרנט לצבא. הגדוד ביצע תרגילים בצאלים יבשים ורטובים ושיפר כל הזמן את היכולות המבצעיות בפרט עם כניסת המערכות הממוחשבות. אין ספק שהיתה זו תקופה מדהימה ומאתגרת בעיקר מההיבט האנושי של האנשים הטובים והמיוחדים שעשו אז מילואים ולא מעט ימים, באופן אישי עשיתי קרוב ל-100 ימים בשנה. זה יצר את הלכידות ההווי והחוויה המיוחדת של השירות במילואים. אין ספק שהיתה לי הזכות לפקד על הגדוד.

תרגול מעבר מכשול באימון גדוד 719

מג"ד 719

אל"מ (מיל') אמנון בן דהן

גוּן כספין - גדוד 719 כותב:

יאנוש והסכין

כשנכנסנו לכפר מדוחה התברר לנו שאנו נמצאים במקום הנשלט ע"י כוחות סוריים ורק הפרצה בה נכנסנו פתוחה לכוחותינו. באחד מהביקורים של מפקד הגזרה - יאנוש בן גל, נשאל יאנוש ע"י המג"ד: "כיצד נלחם בתנאים כאלו? בסכינים" ענה יאנוש מבלי להתבלבל והמשיך: "לא ידעתם שיש סכין שמתחבר לרובה M-16? ומיד שלף סכין כזה. הסכין עבר בחיל ורעדה מיד ליד עד אשר נתקע אצלי. הסכין מצא חן בעיני (לא לצורך שיאנוש התכוון אליו) ולא מיהרתי להעבירו הלאה. וכך זכיתי באחד מאמצעי הלחימה המומלצים של האלוף בן גל.

טנק באימון גדוד 719 בנגב

מג"ד 719 סא"ל (מיל') יאיר קינן

בעקבות הרה - ארגון בצה"ל בשנת 1995, לאחר פירוק גדוד 8232 מחטיבה 820, הגענו לגדוד 719 מספר מט"קים וקצינים צעירים שרצו להמשיך לשרת וביחד.

תפקידי הראשון בגדוד היה: קמב"צ סמג"ד - תפקיד חדש בגדוד. לאחר מכן מונית לקמב"צ - מחליפו של עומר יחימוביץ. בהמשך לקצין האג"מ הגדודי. במהלך שנת 2006, הוצע לי לשמש כמג"ד. לאחר התלבטות קצרה ושיחה עם טל מוקדי שהסכים לשמש כסמג"ד, לקחתי על עצמי את התפקיד. פיקדתי על הגדוד כ-6

שנים עד שנת 2012. שנים אלה היו שנים של עבודה קשה בימ"ח של חזרה לכשירות וזאת בעקבות לקחי מלחמת לבנון השנייה, על מנת לשפר את המוכנות למלחמה.

בתקופת פיקודי על הגדוד ביצענו 3 אימוני גדוד מלאים, 4 תעסוקות מבצעיות בגזרות השונות, אימוני מא"ט לשיפור הפו"ש שבאו לידי ביטוי ב-3 התרגילים החטיבתיים וב-2 התרגילים האוגדתיים ברחבי הנגב. כל זאת יצרו תלכיד מושלם של חבורת לוחמים איכותית שכל משימה הייתה "קטנה עליהם".

ברצוני לציין, שלא הייתי מצליח לעמוד בכל המשימות המורכבות והמאתגרות ללא עזרתם ותרומתם של האנשים המיוחדים מהם מורכב גדוד 719 ועל כך מגיעה להם המון תודה, הוקרה והערכה רבה.

יאיר קינן, מגד 719

מג"ד 719 - סא"ל (מיל') אסף לרנר

הגעתי לגדוד 719 לפני כשנתיים לאחר שירות מילואים של למעלה מעשר שנים בגדוד 711 וחטיבה 130 בתפקידי מ"פ וקצין אג"ם חט'. המפגש הראשון שלי עם הגדוד היה בתרג"ד בצאלים ב 2012. זו גם הייתה הפעם הראשונה והאחרונה שראיתי ועבדתי עם כל הגדוד ביחד. התרגיל היה מורכב מאוד, והוא הצליח הודות ליכולת מפקדי וחיילי הגדוד, וגם בזכות הצורה החלקה שבה התקבלתי לשורות הגדוד, שנתנה לי ביטחון מידי בתפקיד. בהמשך ולאורך כל שנת 2013 ביצענו מספר רב של אימוני שת"פ. אימונים אילו היו מורכבים ברמת סיבוך גבוהה מאוד. גם האימונים בבהל"צ של פל' ל' ומ' וגם האימונים העצמאיים של פל' כ' והחרמ"ש. לאורך כל השנה התרשמתי מאוד מהמוטיבציה וההשקעה של כל חיילי הגדוד, בדגש על חיילי המפקדה והחימוש. הגדוד זכה להערכה רבה מכל יחידות השת"פ, וכולם ציינו שהם לא ידעו שחיילי מילואים מסוגלים להפגין יכולות כמו שהצגנו. יודע אני שתהליך הפירוק מערב רגשות שונים עבור רובנו, קשה להיפרד משגרת הגדוד והחברים אחרי כל כך הרבה שנים. לי באופן אישי יש גם עצב על הוצאת המג"ח משירות, אחרי הכול כולנו העברנו כל כך הרבה ימים ולילות בתוך, ליד ועל הטנק הזה, עד שהוא הפך ברצון או לא ברצון לטבע שני עבורנו.

בסיכומי של עניין הממשלה וצה"ל החליטו לפרק את היחידה שלנו ע"מ לחסוך ולייעל, בשום פנים ואופן ההחלטה לא התקבלה עקב יכולות האנשים או היחידה, אלא אך ורק בגלל האמל"ח המיושן. אני יודע ובטוח שביכולות האנושיות אנחנו עומדים בראש הרשימה, וסימון לזה הוא המקום והשבחים להם זכה גדוד 719 וחטיבה 130. לדעתי ההחלטה בתקופה זו היא החלטה נכונה, ולכן בשורה התחתונה אני מרגיש טוב ומרוצה מהתהליך, אני מקווה מאוד שכך מרגישים כל חיילי הגדוד.

חלק מחיילי הגדוד ישובצו וימשיכו ביחידות חדשות, וחלק ישתחררו משירות המילואים. לכולם אני מאחל שלום והצלחה. אני ומפקדי הגדוד נשמח לעזור ככל יכולתנו בכל עניין או בעיה.

גדוד 719

חילוץ טנק בתרגיל גדוד 719

מג"ד 719 אסף לרנר
מתדרך את מפקדי הגדוד
לקראת אימון בצאלים

גונן כספין - גדוד 719 כותב:

חפש את המטמון

בכפר "מדוחה" שבלבנון, כפר שתושביו נוצריים אשר סבלו מהמחבלים שהציקו להם תקופה ארוכה. הם חשו הקלה רבה כשכוחות הגדוד הגיעו ונכנסו לכפר בשקט יחסי ללא קרב. רק מבית אחד נורתה אש על הגדוד. היה ברור כי בבית מסתתר אוצר בלום. אלישע המג"ד נתן הוראה חד משמעית - לא להיכנס לאף בית ולא לגעת בשלל. כשנכנסנו לבית לאחר שהמחבלים נסו על נפשם, התברר גודל האוצר לשמחתנו של הקמ"ן הגדודי - אוהד בן אור. כרטיסייה מלאה עם שמות המחבלים הפעילים המשרתים ביהודה ושומרון, כולל תמונותיהם ופרטים מזהים אחרים. בנוס נוסף היו המחסנים המלאים במזון משומר מתורכיה ועד סין.

לסיום אני רוצה שוב להודות לכל חיילי ומפקדי הגדוד שתרמו המון להצלחת הגדוד לאורך השנים, ונתנו מעצמם בצורה שרק לוחמים במילואים יכולים להבין ולהאריך. ובנוסף גם להודות לנשים ולמשפחות שנשארו בבית ואפשרו לנו לקיים את שגרת האימונים והתעסוקות המבצעיות.

בכבוד רב,
אסף לרנר, מג"ד 719

**גדוד 719 גאה להימנות עם יחידות צה"ל המבצעיות אשר לחמו למען ביטחון מדינת ישראל.
ערוכות ומוכנות לכל פקודה אשר נכוננו לה בעתיד.**

טנקי גדוד 719 בתנועה
ליעד באימון בצאלים

גדוד 710

מפקדי גדוד 710

מהל דודו

יוכי

טל בן ששון

אלון שיץ

אייל רחמני

דוד בן פורת

אייל קיוויתי

רבי מרדכי

יוני גולדפוס

► D-9 - כלי צמ"ה
גדוד 710 בעבודה באימון בצאלים

710
גדוד

◀ 2013
תעודת הוקרה מנשיא
המדינה שמעון פרס
לגדוד 710 - גדוד מצטיין

הגדוד הוקם ב-1974 מיד לאחר מלחמת יום הכיפורים והחל את דרכו כגדחה"ן האוגדתי של אוגדה 880 - עוצבת עידן. הגדוד ביצע פעילות מבצעית ומשימות הנדסיות רבות, השתתף בכל הגזרות במאמץ הבט"ש, בין היתר באירועים הבולטים הבאים:

בשנת 1998, ביום הנכבה, שהפך ליום קרב בצומת איו"ש בחטמ"ר בנימין (המח"ט הגזרתי היה גל הירש). הירי על גילה ב-2001, והשיא היה ב-2002 בו הגדוד שהה בתעסוקה מורכבת באזור קלנדיה/עוטף ירושלים בעת השתוללות הטרור ובשיא פיגועי המחסומים. חוליית טרור תקפה את מחסום "ואדי חרמיה" שאויש ע"י פלחה"ן חטיבת 6 מחייליו ועוד מספר חיילים ואזרחים נהרגו. מיד עם תום התעסוקה השתחרר הגדוד לביתו ושבוע מאוחר יותר אירע הפיגוע ב"מלון פארק" בליל הסדר. הגדוד גויס מיד בצו 8 ל"מבצע חומת מגן" והוביל את כיבוש העיר ג'נין. פלוגת הצמ"ה

הייתה חוד החנית של כוחות צה"ל במחנה הפליטים ג'נין וקיבלה צל"ש על פעילותה. במקביל לפעילות הגדוד ולפני האיחוד עם הגדוד, פלוגת ההנדסה החטיבתית פעלה ת"פ גדוד 719 בתל א-ראס שבהר גריזים השולט על מחנה הפליטים בלטה שבשכם.

ב- 2011 תפס הגדוד את קו הגבול עם מצרים בגזרה שספגה אך מספר ימים קודם לכן פיגוע רצחני בציר 12 בדרך לאילת. הגדוד היה שותף למאמץ ייצוב הקו באותו הזמן.

בשנת 2004 אוחדו פלחה"ני חט' 277 ו- 130 עם הגדוד והיוו את גדוד ההנדסה של חטיבה 130.

סמל פלחה"ו 130 לפני האיחוד עם הגדוד

▶ לוחמי הפלחה"ו
בתעסוקה מבצעית

▶ המ"פ אייל קיווייתי
(ז"ל) עם מפקדי הפלוגה
באירוע פלוגתי

סא"ל אייל קיווייתי (ז"ל) מג"ד 710 אשר נפל בעת מילוי תפקידו, כתב את הדברים הר"מ באתר האינטרנט למען מורשת הפלוגה והגדוד:

ללוחמי הפלחה"ן בעבר ובהווה שלום רב.

גאים אנו להעלות את אתרינו החדש המביא על קצה המזלג ממורשתנו הנכבדה לאורך השנים, התעסוקות, האימונים והאירועים שעברנו יחדיו. פלחה"ן 130, כיחידה חטיבתית, נתברכה תמיד בשתי תכונות מרכזיות: יכולות גבוהות ברמת המקצועיות והלוגיסטיקה מחד, ורמת חברות עם זיקה אישית בין כל הלוחמים מאידך.

נדמה כי בשנתיים האחרונות עם החמרה במצבינו הביטחוני - פלחה"ן 130 התמודדה בצורה מרשימה לכל הדעות, בנטל מילואים רב של תעסוקות ואימונים. כמו כן השתתפות ב"חומת מגן" תחת צו 8, ימים ספורים לאחר סיום תעסוקה מבצעית. כמפקד הפלוגה שבתם והוכחתם לי לא פעם את יכולתכם המבצעית, המנטאלית והחברתית, תחת אירועים ותקריות כדוגמת פיגוע בכביש מצובה עם החתירה לחיסול המחבלים, הלוחמה בגזרת שכם ועוד.

יודעים אנו גם להיות מאוחדים, גם בחיינו האזרחיים - בהשתתפות בערבי פלוגה, חתונות, לידות ולצערנו גם בהלוויות, בעזרה לחברים ומצוקה כלכלית. בשם כל הפלוגה, אני מוקיר ומעריך כל אחד ואחד מכם על היותכם אנשים כאלה, דברים אלה לצערי, אינם מובנים מאליהם ומצווים אנו להמשיך מורשת פלוגתית זו. מוצא אני בהזדמנות זו, להודות שוב למשפחותיכם התומכות אתכם לאורך כל הדרך ואין ספק שעיסוקכם במסגרת המילואים דורש מהם הקרבה כל שהיא.

תודה נוספת לחטיבה האם - למטה הסדיר, לסגן ולעומד בראשה, על הפעילות והתמיכה האינטנסיבית בכל בקשותינו ודרישותינו (כמעט) גם מעבר לימים תחת שירות מילואים. תודות חמות לכל אילו שעוסקים ואשר תרמו מזמנם ומכספם למען הקמת אתר זה והמשך תפעולו.

תודה ובכבוד רב
רס"ן אייל קיווייתי, מפקד הפלוגה

סא"ל (מיל') מוטי רבי מפקד גדוד 710 לשעבר כותב:

תקופה מדהימה.

כך הייתי מסכם בשתי מילים תקופה מלאה משמעות בחיי, של תרומה, עשייה. של בניין, של נתינה, ושל הגשמת הרעיון הציוני. כניסתי לתפקיד כמפקד גדוד 710 לוותה בשתי טרגדיות לא קלות גם לחיילי הגדוד וקל וחומר למשפחות המעורבות בדבר. באותו יום, י"ט בטבת התשס"ז, 09-01-2007, בהפרש של שעות בודדות, משפחתי ואני איבדנו את ביתנו התינוקת, טוהר ז"ל, ושעות מעטות לאחר מכן איבדה משפ' קיווייתי את הבן, האת, האבא והבעל וגדוד 710 איבד את מפקדו. הסמיכות של האירועים הללו העלו בי לא מעט שאלות על אחריות אישית, על מעורבות חברתית, ועל חלקינו כאנשים בעולם שעל פי תפיסתי הוא עולם שנשלט ע"י בורא ומנהיג את עולמו בחסד, וכל מעשיו לטוב הם. וכך מצאתי את עצמי נוטל את האחריות הרבה על פיקוד הגדוד, שתכליתו להכין את הגדוד כמסגרת לוחמת בצורה המיטבית, המקצועית והאחראית, ליכולת לבצע משימות בקרב משולב, ולנצח בהם. לאורי עמדו מס' קווים מנחים:

1. אחדות, גיבוש חברתי.

2. מקצועיות.

3. מחויבות לארץ ישראל, לשורשיה.

4. יצירת תמיכה בגורמים הסביבתיים, משפחות שכולות כתמיכה לנתינה של יקיריהם.

לאור אלו, פעלנו בשילוב זרועות יחד, צוות הקצינים והמפקדים, מתוך מטרה אחת מובנת וברורה, ויצרנו הרמוניה ושיתוף פעולה. למרות שדעותינו לא תמיד היו זהות.

מוטי רבי
מפקד גדוד 710 לשעבר

באימונים, ניסינו לבנות מציאות המדמה ככל הניתן את זירת הקרב, כשאנו לעיתים לוחמים בקנאות בצבא הגדול שניסה לדחוף אותנו לאזור הנוחות שלו. הוצאנו אימונים ממל"י לעמידה, לבקעות, לבקעת הירדן. אימונים שהרימו לא מעט גבות על התעוזה, על הנחישות, על המקוריות, והקושי הרב בביצוען. גם בתעסוקות המבצעיות הוכחנו שוב ושוב שהננו גדוד איתן מוכוון משימה, תורם מעל היכולת הרגילה ומשתדל בכל מאודו להצליח לבצע תעסוקות מוצלחות ללא נפגעים ב"ה, ועמידה במשימה. ברור לכלנו, שהדבר לא היה ניתן לולא מפקדינו היו "משוגעים" כמונו לדבר ורותמים את שאר החטיבה, מפקדיה, נגדיה ושאר המסגרות לאותם שיגעונות. לסיכום: תקופה חווייתית בחטיבה מעולה, שבתוכה נרקמו יחסי חברות, מקצועיות ורעות.

הגדוד במבצע עמוד ענן

מבצע עמוד ענן היה מבצע צבאי של צה"ל ברצועת עזה, שהחל ב-14 בנובמבר 2012 והסתיים ב-21 בנובמבר 2012. המבצע החל עם חיסולו של אחמד ג'עברי, מפקדה בפועל של הזרוע הצבאית של החמאס. המבצע התבצע ע"י חיל האוויר באלפי תקיפות על יעדים ברצועת עזה, ובמקביל נורו מרצועת עזה אלפי רקטות לעבר יישובים בישראל. המבצע הסתיים כעבור שבוע בהכרזה על הפסקת אש בין היתר כתוצאה מגיוס חרום של סד"כ צה"לי גדול שנערך סביב רצועת עזה בכוונה לכניסה קרקעית שבסופו של דבר לא התבצעה.

למאמץ הצה"לי בהערכות הכוחות, השתתף גדוד ההנדסה 710 של חטיבה 130. הגדוד התגייס

בצו 8 ומייד החל בתהליך הקליטה וההצטיידות תוך ביצוע אימון אישי ואימון מכין לקראת מלחמה. לאחר איסוף וריכוז הרק"מ ממקומות שונים ברחבי הארץ ואיגודו לכדי גדוד כשיר, ביצע הגדוד אימון מקצועי בצאלים כשמדי פעם הופרע ע"י מטח רקטות שנחת באזור.

בתום האימון, החל הגדוד להיערך בשיתוף פעולה עם עוצבת החי"ר אליה צוות לפריצת דרכי הכניסה לרצועה ולביצוע המשימות המבצעיות המתוכננות.

אך הפסקת האש שהוכרזה, גדעה את התוכניות המבצעיות והגדוד שב למחנה הקבע והשתחרר.

לגדוד ולחטיבה היה זה תרגול מוצלח לגיוס מהיר והוכחת יכולת גבוהה למוכנות למלחמה.

◀ "אם לא נמצא דרך - נפלס דרך"

► ריכוז כלי הצמ"ה של הגדוד בעוטף עזה לקראת מבצע עמוד ענן

ב-2013 זכה גדוד 710 לתעודת הוקרה מיוחדת מנשיא המדינה כיחידת מילואים מצטיינת בצה"ל והישגיו ותרומתו לחיזוק ביטחון המדינה.

מג"ד 710 יוני גולדקוס
מקבל מנשיא המדינה
שמעון פרס את תעודת
הגדוד המצטיין

גדוד 710

באימון מעברים בנגב

סא"ל יוני גולדכוס - מג"ד 710 :

הגדוד הינו גדוד מילואים שחרט על דגלו ציונות ואהבת הארץ כמניע למצוינות הבאה לידי ביטוי בגדוד איכותי ומקצועי, שנמצא תמיד בחזית הגנת הארץ ונכון לעמוד בכל משימה שתוטל עליו. התמהיל של הגדוד הוא אותו תמהיל המיצג את החברה הישראלית: חילונים ודתיים, עירוניים וקיבוצניקים, פועלי היי טק לצד עובדי אדמה. במדים כולם מקדשים את הרעות ומתייצבים שכם אל שכם על מנת לתרום את חלקם לטובת החברה.

כגדוד הנדסה הפועל ככוח פורץ עבור שאר כוחות החטיבה והאוגדה, אנו חוברים לגדודי השריון שבחטיבה ולשאר גדודי האוגדה על מנת להכיר איש את רעהו ולתת שיתוף פעולה יעיל ופורה יותר, המעשיר את כלנו למקצוענות ורעות ביום פקודה.

מפקדי הגדוד דואגים תדיר להעלות את רף האימונים מחד ומאיך לשמר כל פרט ויחיד לפי רמתו, יכולתו ומצבו בחיים על מנת לבנות את הכוח לאורך השנים בבטחה וביציבות.

הגדוד הינו בעל מסורת ארוכה של לחימה והשתתף בפעילויות רבות ובמופעים מעצבים בשנים האחרונות, ובניהם: גזרת בנימין-צומת איו"ש- ביום הנכבה 1998, בגזרת עציין בעת הירי של שכונת גילה, במחסום קלנדיה ב-2002 ומיד לאחר שחרורו גויס בצו 8 למבצע "חומת מגן" לאחר הפיגוע במלון פארק. במבצע זה הגדוד הוביל לכיבוש העיר ג'נין ופלוגת הצמ"ה זכתה בצל"ש יחידתי על פעילותה במחנה הפליטים ג'נין. הגדוד ביצע תע"מ בחטמ"ר "שגיא" מיד לאחר הפיגוע המורכב באוגוסט 11. הגדוד סייע בייצוב הקו בעת גיבוש השינוי התפיסתי שלאחר הפיגוע. פלוגת הצמ"ה המשיכה את מסורת התעסוקות בביצוע תעסוקה בחטיבה הצפונית בעזה, נובמבר 11. ב- 2012 ביצע הגדוד אימון מלא באש, השתתף בתראו"ג 340, ליווה בחניכה את

תראו"ג 162 ומיד לאחריו גויס בצו 9 למבצע "עמוד ענן".

הגדוד מקפיד על התייצבות גבוהה וטיפוח כוח אדם על מנת לעמוד בכל משימה לה יידרש בכל גזרה.

לגדוד ימ"ח מתקדם ומצויד במחנה "נחשונים" העונה במידה הגבוהה ביותר על ההתאמה למשימות האופרטיביות ומקפיד על ימי עיון בנושאי הבטיחות, האופרטיבי וההעשרה המקצועית.

לצד היכולות הצבאיות שומר הגדוד על ערכיות המתבטאת בשיעורים ובשיחות בנושאי טוהר הנשק והמידות, אהבת הארץ והאדם. וכן בביקורים באתרי מורשת והכרת הארץ ומדגישים את נושאי הרעות ואחוות הלוחמים. הגדוד גאה להימנות עם מגניי ארצנו.

▶ העמסת נגמ"שי הגדוד ממחנה נחשונים למבצע "עמוד ענן" 2012

▶ לוחמי הגדדה"ן באימון לילה

מפקדת החטיבה

► מפקדת חטיבה 130
כרוסה בשטח האימונים בנגב

כיום מתברר, כי לא די בארבעה לוחמים כדי להפעיל טנק ולא די בארבעה גדודי שריון כדי לממש את עוצמתה האיכותית של החטיבה ואת יעודה: **להוות עוצבה מתמרנת, בעלת כוח משולב, לביצוע משימה טקטית, וזאת בכל קשת העימותים.**

תפקידי מפקדת החטיבה: לאפשר את תפקודו היעיל של מפקד החטיבה ומטהו, באמצעות יצירה וקיום של תנאים אופטימאליים לביצוע עבודת מטה נכונה ויעילה, בראש ובראשונה במצב לחימה.

מצבת כוח האדם במפקדת החטיבה, מורכבת משני גופים עיקריים. האחד קטן ומבוסס על אנשי קבע וחיילים סדירים, והשני הגדול מביניהם, מורכב מקציני וחיילי מילואים. גוף הקבע והסדיר הכולל בתוכו את המח"ט, הקל"ח, הקח"ש, הקשל"ח קמב"צ וקצינות הקישור יחד עם עוד מספר מצומצם של חיילים, עיקר תפקידם בשגרה הינו שמירת שיגרת העבודה, הטיפול בכלים והשליטה בכוח האדם. לעומתם עיקר תפקידו של גוף המילואים בשגרה הינו האימונים של המפח"ט ומוכנות החטיבה ליום פקודה בהיבט של תוכניות אופרטיביות. המח"ט מפקד על כלל החטיבה, כאשר על מפקדת החטיבה באופן ספציפי מפקד הרמ"ט (ראש המטה). מפקדת החטיבה בנויה ממספר מחלקות מקצועיות, כאשר על כל מחלקה מפקד קצין מקצועי ותחתיו משרתים מספר קצינים ומשקים נוספים. על מחלקות אלה נמנות מחלקת האג"ם, המודיעין, האש, התקשוב והלוגיסטיקה. מחלקת הלוגיסטיקה מחולקת למספר מחלקות משנה, בהן שלישות, אחזקה, אספקה ורפואה.

מפקדי החטיבה
בכיתת לימוד
מערכת הצייד - "משואה"

הקמת מפקדת חט' 767:

את המפקדה הראשונה הקים המח"ט הראשון אריה וינברג (אילון) שליקט מפקדים ובעלי תפקידים מכל הפיקודים והזרועות כמו למשל: מחלקת המודיעין הוקמה ע"י רס"ן דני אשר (לימים תא"ל) - שהיה חניך בפו"מ ונשלח לחסה ליומיומיים ע"י ראש אמ"ן תא"ל צבי לידור. עוזרו לתפקיד מונה סרן רוני רוזנבלט - צל"שניק מחטיבה 500. יחדיו בנו מחלקת מודיעין אשר שימשה יחד עם קצין האג"מ - נבו וקצין הסיוע הארטילרי, בסיס לחמ"ל אג"מ חטיבתי איכותי ולצידו חמ"ל לוגיסטיקה (בזמנו קראו לו "אפסנאות") שכלל את מחלקת האפסנאות/האספקה בפיקודו של סגן אבי וולף. ומח' החימוש בפיקודו של רס"ן אבנר סיגן המוכשר והדומיננטי, כמו גם מח' הרפואה האיכותית בפיקודו של רס"ן דר' יאיר

פרנקל הגניקולוג הבכיר ששירת שנים רבות בחטיבה ובנה דור רופאים גדודיים מיומנים שהוכיחו עצמם בתעסוקות כמו לדוגמה : בפיגוע הספארי בלבנון 1985 בו התאגד טיפל ופינה נפגעים רבים באירוע קשה זה בצורה מעוררת הערכה. המפקדה סייעה למח"ט בקבלת החלטות ע"י איסוף נתונים ותקשורת מהגדודים, מהאוגדה, מיחידות שכנות תוך בצוע הערכת מצב ויצירת תמונת מצב אשר סייעה למח"ט לקבל החלטות נכונות בזמן אמת.

לצידו של המח"ט עמד הסמח"ט הראשון - סא"ל בנצי פדן (שהיה מג"ד 377 - שרמנים) שהביא עמו הרבה ידע וניסיון קרבי - בנצי לא היסס להצטרף לחטיבה כשפרצה מלחמת לבנון הראשונה 1982 וסייע למפקדים מניסיונו בשקט ובקור רוחו בתוך כל ההמולה של הגיוס המהיר, ההצטיידות והתנועה ברכבת שלא תוכננה כתוכנית היסעים חטיבתית.

בהמשך, התחלף דור המייסדים בדור מפקדים חדש שצמח מתוך גדודי החטיבה והוכיח עצמו לכל אורך הדרך, מאז ועד היום מייצרת החטיבה מפקדים מעולים שתופסים עמדות פיקוד במפקדת האוגדה ומפקדי חטיבות שכנות.

מפקדי החטיבה:
(מימין לשמאל)

מג"ד 708 - אדיר קאן,
סמח"ט א' - יואל הכט,
רמ"ט - אלישי ערמון,
סמח"ט ב' - קובי יונאי

► "הצבא צועד על קיבתו"

סיפור פיקנטי על צל"ש לנהג זחל"מ

דוד היה נהג זחל"מ במח' החימוש בחטיבה. לבחור היו מגבלות שונות, בין היתר מבלבול, שכחנות וחוסר קואורדינציה. הוא היה מעין ליצן חצר הלבוש ברישול, אך שאף להוכיח למפקדיו את רצינותו ונחיצותו למערכת הצבאית, למרות מגבלותיו.

האירוע הבלתי נשכח היה ביום חמישי, ערב חג הפסח בשנות השבעים. כל עם ישראל היה עסוק בהכנות לחג. הכבישים היו עמוסים לעייפה. התחבורה התנהלה לאיטה, במיוחד בציר הנסיעה העיקרי, המחבר את כביש ת"א- חיפה עם הקריות, ועובר בעיר התחתית.

באותה תקופה, היו רק שני נתיבים בתנועה דו סטרית, שגרמו לעומס כבד, במיוחד בימי חמישי, בשעות אחר הצהרים המאוחרות. דוד קיבל פקודה לגרור זחל"מ עם תקלת גיר קשה, מבסיס האימונים בצפון, לסדנת הטיפולים בטירה, שמדרום לחיפה. הוא רתם את הרק"מ הכבד לזחל"מ תקין בעזרת מוט גרירה ויצא לדרך. כאשר הגיע לצוואר הבקבוק, למרכז הלחץ בכביש, באזור המזללות, בו התנועה כבדה במיוחד, ניתק מוט הגרירה מהזחל"מ בו נסע.

דוד המשיך בנסיעתו ללא הכלי שגרר. הוא לא הבחין כלל, שהוא משאיר במרכז הכביש מפלצת ברזל כבדה ובכך חסם את ציר התחבורה הראשי בצפון הארץ. מיד החלו להגיע דיווחים, ברשתות הקשר של ניידות משטרת התנועה, על המפגע התחבורתי הכבד. כל הניסיונות לדחוף, לגרור ולהסיר את המפגע נכשלו. רק כלי רק"מ ייעודי יכול לבצע את המשימה המסובכת.

מה גם, שלא הייתה אפשרות להגיע לאזור, עקב הפקקים האדירים שנוצרו. דוד המשיך בנסיעתו, תוך שהוא מזמזם לעצמו שירים שהנעימו את זמנו. לפתע עקפה אותו ניידת משטרה אזרחית, כשאורות אדומים וכחולים הבהבו והסירנה ייללה בקול רם. הניידת עצרה במרכז הכביש. השוטר יצא בריצה לעבר דוד ובתנועות ידיים הורה לו לעצור. דוד בלם וחיכה לשמוע מדוע עצר אותו השוטר בדרמטיות שכזו.

"מה עשיתי?" שאל דוד את השוטר וחיכה לדו"ח תנועה, שיסבך אותו עם מפקדיו. "תשמע, חייל," אמר השוטר בהתרגשות: "אתה חייב להציל אותנו, איזה זחל"מ נתקע במבואות הדרומיים של חיפה, ו"תקע" את כל הכבישים בצפון. רק אתה יכול לחלץ אותנו מהבעיה." דוד לא רצה להאמין שזה נכון, אבל ליתר ביטחון הוא יצא מהזחל"מ, ניגש אל מאחוריו וראה שהנגרר אינו בנמצא ואמר לשוטר: "תראה, יש לי משימה אחרת, אבל בשבילך אני אשנה את תוכניותי."

השוטר נישק על לחיו של דוד, הודה לו על כך והורה לו לנסוע אחריו חזרה, תוך שהוא מפנה לו דרך באמצעות הסירנה המייללת בצפירות עולות ויורדות. לאחר כ-20 דקות הגיע סוף סוף רכב החילוץ וחילץ את הזחל"מ התקוע וציר התחבורה נפתח לתנועה.

למחרת נקרא דוד למפקד משטרת חיפה, לקבלת אות הוקרה על ביצוע מעשה טוב למען הציבור. תמונות מהאירוע שהתפרסמו במקומונים, קישטו לאחר מכן את חדרו של דוד תקופה ממושכת. הוא זכה לדברי שבח והלל ממפקדיו וזכה בתואר "חייל מצטיין" אשר הוענק לו ביום העצמאות ע"י מפקד החטיבה.

► תכנון
ציר לוגיסטי
במלכ"א

► קציני המטה בחטיבה
בחיתוך מצב-
בחמ"ל אג"מ

פינוי נפגעים מוסק
משדה הקרב

3 שיטות לתפוס תנומה ...

שיטה א' לתפוס תנומה

שיטה ב' לתפוס תבומה

שיטה ג' לתפוס תבומה

◀ תעודת הוקרה לחטיבה 130 על שיפור הכשירות והמוכנות בימ"ח

1982 חילוץ טנק בשטחי לבנון

אנדרטת הזיכרון
לאסון הספארי

אסון הפיגוע בספארי בלבנון

ע. רס"ר גזודי כתב:

ב-10 מרץ 1985 שירתנו בתעסוקה במטולה - שם הייתה מפקדת הגדוד במשימת ליווי שיירות לוחמים ולוגיסטיקה בלבנון. ישבתי על גשרון בקצה המחנה במטולה וצפיתי בשיירה - אחת מני רבות הנכנסת ללבנון. 2 ג'יפים משני צידי משאית ספארי עמוסת חיילים. כשהגיעו לגשרון צר הם נעצרו. טנדר מסוג שברולט שעד כמה שאני זוכר היה בצבע אדום ונצמד למשאית הספארי. לפתע אירע פיצוץ אדיר שהחריד את הסביבה הפסטורלית. מה שנשאר מהמשאית בער ועלה בלהבות. לקחתי מיד נב. עם עוד מספר אנשים ויצאנו דרך שער "עגל" הסמוך, תוך קיצור בכביש המערכת אותו הכרתי מנסיעותי באזור.

כשהגענו למקום המראה היה נורא. לפתע שמעתי מלמול בערבית מתחת למשאית. התחלנו לחפור כמו משוגעים על מנת לחלץ אותו תוך שאני שומע אזהרות שאולי הוא המחבל. אך התברר שהוא חייל דרוזי שלא הבין את מצבו הקשה. הגיעו כוחות נוספים ומאוחר יותר הוקם חמ"ל לחיפוש ואיתור פצועים, גופות וחלקי גוף ואברים שהתפזרו בסביבה. הצטרפתי לרב הגדודי שהחל לטפל בזיהוי הגופות והאברים הפזורים. מלאכה לא קלה. כל אותו הזמן היה לידי חייל שהיה על הספארי הזה וירד ממנו בשער עגל כשבכוונתו להצטרף לספארי הבא וניצל בנס מגורל אכזר.

זק יוחאי - חובש גזודי בתעסוקה מבצעית כתב:

הגדוד בתעסוקה מבצעית במטולה במשימת לוווי שיירות לתוך לבנון. אנו אנשי הרפואה ממוקמים במתקן במטולה בשגרה פסטורלית. ב-10 במרץ 1985 בצהרים נשמע לפתע פיצוץ אדיר שהחריד את המתקן. מרגע שהבנו שיש נפגעים, עלינו על האמבולנס הצבאי ונסענו למקום שהיה במרחק אווירי של כ-500 מטר מהמקום, אך מפאת הגדרות והשערים שלא כולם היו פתוחים נאלצנו לנוע סביב, דבר שלקח לנו להגיע בתוך 15 דקות. התאגד"ד שלנו היה הראשון מבין כוחות הרפואה שהגיעו לאזור האסון. לאחר זמן קצר הגיע גם אמבולנס אזרחי ממרפאת קריית שמונה ועוד שני תאג"דים נוספים.

כשהגענו לשם, התמונה שנתגלתה הייתה קשה ביותר. על הדרך שכבו מספר רב של חיילים פצועים והרוגים, רובם מכוויות. באופן מפתיע היה שקט. שקט לא מוסבר. לא נשמעו צעקות הצוות המטפל, לא נשמעו זעקות הכאב של הפצועים. התחלנו לעבור באופן שיטתי על הנפגעים ונתנו טיפול ראשוני. בתוך זמן קצר התנקזו כוחות וצוותי רפואה רבים אשר חילקו את הטיפול בין הנפגעים הרבים. התאגד"ד שלנו טיפל באופן פרטני ב-7-8 פצועים שבמהלך הטיפול בהם ביצענו מספר התערבויות כירורגיות כמו: "אינטונציות" - החדרת צינור לקנה הנשימה, "טרקור" - החדרת צינור לדופן בית החזה, "צינתור" - החדרת עירווי לווריד מרכזי. הטיפול נמשך מספר שעות כשכל נפגע טופל והוכן לפינוי מוסק, מועבר מיד לאחד מהמסוקים הרבים שהמתינו בשטח.

הצוות כלל את: דר' משה מנשה - גניקולוג בהתמחותו, החובש - זק יוחאי, החובש - עירא ארנון, החובש - פוזננסקי, חובש נוסף ואנוכי.

פלס"ר 130

"העיניים של החטיבה"

מפקדי פלס"ר 130

עודד פרקר

אורי קוצר

בועז מורג

דודו חסון

קובי יונאי

חגי קריב

▶ גיפי הפלוגה מוכנים לתנועה

פלס"ר 130

פלוגת הסיור של חטיבה 130 - "העיניים של החטיבה" !

יעודה לנווט, לסמן, להקים תצפיות ללוות ולאבטח את יחידות החטיבה ביום ובלילה. פלס"ר 130 עמדה ביעדים ובמשימות אלה לאורך שנים בצורה מעוררת הערכה וזכתה לציונים לשבח על פעילותה הן בתרגילים ובעיקר בתעסוקות המבצעיות ברחבי יהודה ושומרון, בנגב ובגליל.

פל ס ל ם ״ ר 0 3 1

ההקמה

פלוגת הסיור של חטיבה 130 - "העיניים של החטיבה" ! הוקמה ביוני 1974 באימון פלוגה בצאלים ע"י עודד פרקר ולאחר תקופה קצרה הצטרפה לאימון החטיבתי ועמדה במשימות הניווט, הסימון, התצפיות, הליווי והאבטחה ליחידות החטיבה ביום ובלילה. בהמשך החליף אורי קוצר את עודד והחל בסדרת אימונים, תרגילים ותעסוקות מבצעיות בכל רחבי הארץ. בעידודו של המח"ט יהודה גלר (בעל עיטור העוז במלחמת יום הכיפורים) שהיה סייר מעולה, עלתה הרמה והכשרות המבצעית של הפלוגה לדרגה גבוהה בכל קנה מידה ושבאה לידי ביטוי במלחמת לבנון הראשונה בה הפלס"ר בפיקוד אורי קוצר סייעו בקרב סולטאן יעקב בבוקר יום שישי 11 ביוני, לחלץ נפגעים מגדוד 362 מאוגדה 90, שנקלע למערב נ"ט סורי ובשילוב מאמץ גייסי בטנקים מאוגדה 90 וחטיבה 645 ובסיוע מסדרון ארטילרי, חולץ הגדוד אך במחיר יקר של נפגעים רבים ושלושה נעדרים - זכריה באומל, יהודה כץ וצבי פלדמן.

כותב המ"פ - סא"ל אורי קוצר:

פלוגת הסיור נכנסה עם החטיבה למרחב סולטן יעקב, כשאנחנו היינו כוח שני שלפנינו היה כוח ראשון מהאוגדה שנכנס לסולטן יעקב. היינו שותפים רק בשלב סוף חילוץ הנפגעים מן השטח עמדנו בטווח עין וראינו את הירי הארטילרי הכבד לצורך חילוץ הכוח. התפקיד שלנו במסגרת החטיבה היה בעיקר תפקיד מודיעני שכלל תצפיות ומעקב אחר התנועות של הצבא הסורי שישבנו מולו. בליל האירוע הטרגי בו נהרג ספי, היו ידיעות על ניסיון חדירה של חוליות מחבלים כדי לפגוע במוצבים. פרסנו כמה מארבים, אני עצמי התמקמתי באחד מהם במקום בו חשבתי כי ממנו יבואו המחבלים. במסגרת זו נשלח ספי עם כמה חיילים למוצב תצפית. (במוצב הזה הייתה פלוגת טנקים סדירה שלא מהחטיבה שלנו). ספי היה זה שארגן את ההגנה על המוצב למרות שלא היה מפקד המוצב עבר בכל העמדות וחילק משימות. דאג שכל העמדות בכיוון הצפוי לבא חוליות המחבלים יהיו מאוישות ומתודרכות. מפקד המוצב היה סמ"פ סדיר. ספי שמע כי צוות השריון שבמוצב התחלף באותו יום, לקח על עצמו לתדרך אותם תוך כדי שעבר מעמדה לעמדה סימן את עצמו עם פנס על מנת למנוע את אשר ארע.

לאחר שלוש שעות מארב גילתה החוליה שלי חוליות מחבלים בטווח של כ-400 מטר (היה זה ליל ירח בהיר). המטפסת אל הרכס לכיוון המוצב, בו הייתה החוליה של ספי עם פלוגת הטנקים. דיווחנו מיד למוצב וקיבלנו אישור כי הם מתארגנים בהתאם. בהמשך ראינו את חוליות המחבלים מתקרבת לכיוון המוצב דיווחנו שוב ולפתע שמענו אש חזקה ביותר מכיוון המוצב. ראינו כי המחבלים עוצרים במקום, אך האש לא הייתה שלהם ולא לעברם. הבנו שמהו לא בסדר. ניסנו ליצור קשר ומאוחר יותר התברר לנו כי האש הייתה של כוחותינו ושיש פצוע.

כשביקשנו לברר פרטים, התברר כי הפצוע היינו ספי ומצבו קשה מאוד. מאוחר יותר קבלנו הודעה כי ספי נפטר מפצעיו. לדעתי הם לא העזו להגיד לנו כי ספי נהרג במקום. מבדיקה למחרת בבוקר התברר כי מפקד המוצב - סמ"פ הסדיר נבהל מתנועת המחבלים המדווחת, איבד את עשתונותו והתחיל להניע טנקים במוצב בלילה כולל את הטנק שלו. כאשר הגיע לגזרה שבה ספי עסק בתדרוך הצוותים הגיע למסקנה כי ספי זה כנראה המחבלים ופתח עליו באש מקלעים מהטנק. בתקרית זו נפגע גם אחד מחיילי השריון. מי שחדל את האש היה רס"פ הטנקים שדקה קודם תודרך ע"י ספי והבין כי האש מופנית כלפי כוחותינו וצעק בקשר "חדל אש".

מ"פ הפלס"ר סא"ל דודו חסון

במבצע חומת מגן השתתף הפלס"ר וגויס בסבב השני תחילה יועד לקבל אחריות באזור גנין ולאחר שגויס קיבל שינוי משימה ודולג לעיר רמאללה, במסגרת זאת ביצע סיורים מנוגמשים ברחבי העיר סיורים רגליים תצפיות ועוד פעילויות מבצעיות אחרות. הפלס"ר ביצע תעסוקות מבצעיות רבות המעניינת שבהם הייתה תעסוקת תצפיות על הגבול בעזה, התעסוקה חולקה לשני סבבים בכל סבב חולקו הצוותים למשימות ובכל לילה יצאו הצוותים לתצפית ומערבים על הגדר בעזרת אמצעים מיוחדים וביחד עם הקשתות פעלנו באופן מקצועי ומיומן שזיהה ניסיון חגירה מעזה ובעזרת הכוחות הנוספים סוכל ניסיון חדירה.

מ"פ הפלס"ר קובי יונאי

מ"פ הפלס"ר
סא"ל (מיל') קובי יונאי

דרך ארוכה עברתי עם לוחמים ואנשים מדהימים בפלס"ר 130, בכל זאת 17 שנה. הרבה זמן. מאז היותי מ"פ צעיר ללוחמים בני +55 ועד לפני שנתיים (2012), בכל אותם שנים עברנו המון יחד אימונים מפרכים ביום ובלילה, בקיץ ובחורף בימי חול ובימי שבת וחג. ומה נאמר על התעסוקות המבצעיות המרתקות בכל רחבי ארץ ישראל, ממרחבי הנגב הצחיחים ועד רמת הגולן המושלגת. זה התחיל בחטיבה 277 אשר נסגרה ב 2004 המשיך כאילו הייתי שם תמיד - עם פלס"ר חטיבה 130 וזאת מהסיבה שאנשי פלוגות הסיור הם אחים לנשק ומקבלים חבר מפלס"ר אחר כאילו הצטרף בן משפחה, למשפחה המורחבת! כך היה זה חיבור נפלא שלאחר אימון ותעסוקה אחת, כבר היה קשה להבדיל בין הפלוגות ואפילו אני לא זכרתי מי היה ב 277 ומי ב 130. פלוגה שבימי השיא הגיע ל 270 לוחמים שזה המון המון מעל התקן. פשוט אנשים לא רצו לעזוב את המסגרת! התעסוקות הן הפעילות בה הפלס"ר בא לידי ביטוי (מלבד במלחמה) אם זה בשטחים - יהודה ושומרון ועוטף עזה, או בשמירה על גבולותיה של המדינה אם בצפון, במרכז או בדרום. מקבלים משימות, מנסים להשפיע כמה שיותר ומבצעים על הדרך האופיינית בנחישות, מקצועיות והקרבה אין סופית גם בגוף (שעות רבות ומתישות בחום ובקור) וגם בנפש (הפסד ימי לימוד באוניברסיטאות ושעות איכות עם האישה והילדים) ואני מניח שכל יחידה הייתה נוהגת כמנו. כך גם בתרגילים - כמו למשל בתרגיל חטיבה (2010) עם המח"ט רענן ברנר בצאלים, כשאנחנו על אותו פיסטין לאחר שביצענו פטרול אלים על מנת להעיר את השטח. אנחנו מוצאים את

עצמנו - טנק מח"ט ונגמ"ש הפיקוד שלי יחד עם נגמ"ש הקמ"ן בהסתערות חסרת מעצורים על גדוד האויב מהאגף. ועוד אירועים שהתרחשו בתקופה מרתקת זו.
ברצוני לציין כאן, בספר מורשת החטיבה, את הציונים לשבח שקיבלה הפלוגה לאורך השנים, על הרמה והביצועים שהפגינה ועל תרומתה לביטחון המדינה וזאת מהסיבה הפשוטה: ההרכב האנושי המעולה והמיוחד המרכיב ומאגד אותה כפי שניתן לראות בתמונה הבאה:

2010 - לוחמי פלס"ר 130

המ"פ רס"ן חגי קריב

ייעוד פלוגת התקשוב החטיבתית הוא לאפשר רציפות קשר ושליטה למפקד ולמפקדת החטיבה בכל מתארי הלחימה ובכל מצבי הפעלה השונים.

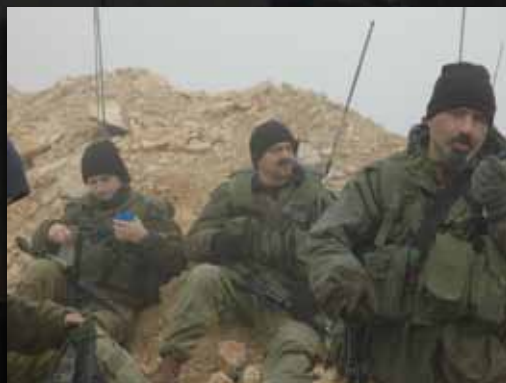
לפלוגת הקשר תחומי עיסוק רבים ומגוונים, הדורשים מחייליה ומפקדיה להיות מוכנים בכל עת לכל תרחיש, במהירות ובמקצועיות הראויה. פלוגת הקשר נדרשת לספק מענה זמין ואיכותי בהפעלה ואחזקה של כלל מערכות התקשוב בחטיבה וביחידותיה. אחראית על כל תחום החומר והציוד המסווג בחטיבה בהיבט תדרי הרדיו, מצפינים ומערכות השו"ב המסווגות וכן לכל היבטי לוגיסטיקת התקשוב.

פלח"ק 130 עברה שינויים רבים לאורך השנים זאת לצד ההתקדמות הטכנולוגית במערכות התקשוב בצה"ל ועמדה באתגרים המקצועיים הרבים כאשר גולת הכותרת הינה הסבת החטיבה בהצלחה רבה למערכת צבא היבשה הדיגיטלי (צי"ד).

תחומי העיסוק וההתפתחות הטכנולוגית לאורך השנים דרשו מהפלח"ק לשמור על כשירות ומקצועיות מערך התקשוב בחטיבה באמצעות אימונים ותרגילים.

בבסיס יכולת הפלוגה לעמוד באתגריה הרבים עומדים חייליה המסורים והאיכותיים של הפלוגה. פלוגת הקשר מורכבת מחיילים אשר עסקו בשירותם הסדיר במקצועות חיל הקשר השונים וכן מחיילים אשר הגיעו משירות סדיר בחילות השונים וביצעו הסבה למקצועות חיל הקשר במהלך שירות המילואים, למרות הרקעים המגוונים פלח"ק 130 תמיד ידע לשמור על הווי של יחידה מלוכדת ומגובשת ותמיד היווה בסיס איתן למפקדת החטיבה. עבור חיילי הפלח"ק -

"ראשונים להגיע... אחרונים לעזוב ... " זוהי אינה סתם סיסמה, זוהי דרך חיים !

הקשר מגיע אל לוחמי הקצה בתצפיות עם מערכות קשר מתוחכמות

חמ"ל החטיבה פרוס בשטח והקשר לעולם באמצעות אנטנות הפלח"ק

המ"פ אילן עם מפקדי הפלוגה בסדיר ובמילואים

”פלחי”ק”

▶ נגמ”ש מח”ט
ערוך לפעולה כשהקשר
הוא אמצעי חשוב
לפיקוד ושליטה

חטיבה 217 היא "עוצבת הסוס הדוהר"
(לשעבר "חטיבה 520", "חטיבה 645", "חטיבה 277")
הייתה חטיבת שריון במילואים בצה"ל.

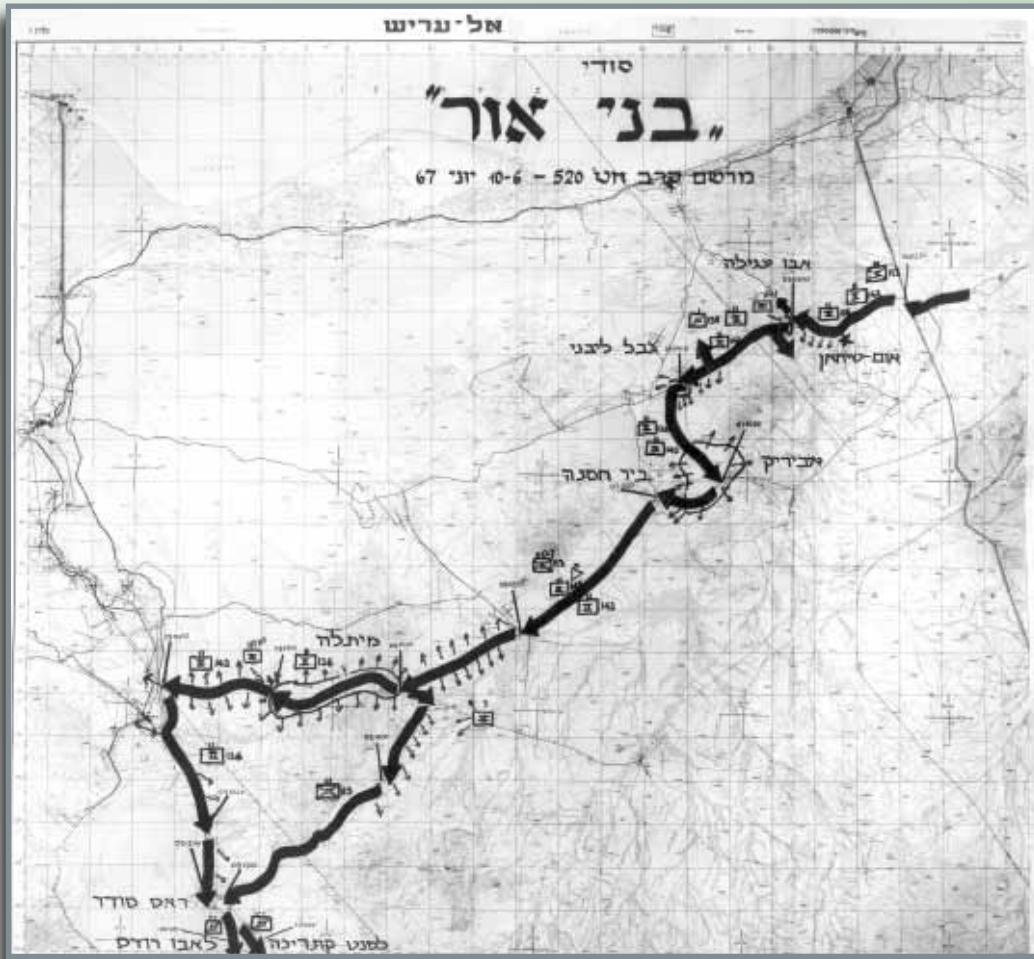
חטיבה 217

מפקדי חטיבה 217

הרץ יזרעלי
מנחם (מנדי) מרון
אריה שחר
אלחנן סלע
יעקב (ג'קי) אבן
אריה שחר
נתן (נתק'ה) ניר
גיורא חייקה
דוד כהן
דני ורדי
גיורא בירן
אמציה אטלס
יחיעם ששון
גלעד ידיד
ישי וקסלר
אורי אגמון
משה כהן
עוזי מוסקוביץ
יוני צור

▶ גשר הדבורות
על התעלה -
מלחמת יום כיפור (א.צ.)

◀ מהלכי חטיבה 520 (לימים 217) במלחמת ששת הימים-1967 (א.צ.)

מלחמת ששת הימים

במלחמת ששת הימים הורכבה החטיבה משני גדודי שריון (על בסיס טנקי צנטוריון, גדוד חרמ"ש, פלוגת סיור ויחידות סיוע חטיבתיות). בתחילת המלחמה שימשה החטיבה עתודה מטכ"לית בפיקודו של אל"ם אלחנן סלע ובהמשך על ידי סגן מפקד החטיבה סא"ל יעקב אבן. החטיבה נכנסה ללחימה בגזרת חצי האי סיני בבוקר ה-6 ביוני 1967, בציר ההתקדמות של אוגדה 38 כשהיא נלחמת מול כוחות שריון באזור אבו עגילה ולאחר מכן לחמה גם בג'בל ליבני. ב-7 ביוני השתלטה החטיבה על "מתחם אביריק" כחלק ממתחמי המצרים במזרח סיני. ב-8 ביוני יצאה החטיבה בתנועה מהירה לכיוון מעבר המיתלה, שם הצליחה לשבור את מאמץ ההגנה של האויב ולהגיע עד רדת החשיכה עד לתעלת סואץ. כוח מהחטיבה יצא לסייע לכוחות צנחנים באזור ראס סודר.

◀ 1967 כוח טנקים בחסימה במיתלה במלחמת ששת הימים (א.צ.)

► כוחות צה"ל
לכני מחנות
ביר גפגפה (רפידיים) (א.צ.)

ראש הממשלה
יצחק רבין
בביקור בחורשת סימור

מלחמת יום הכיפורים

במלחמת יום הכיפורים שירתה החטיבה בפיקודו של אל"ם נתן (נתקה) ביר כחלק מאוגדה 162. החטיבה הורכבה משלושה גדודי שיריון שוט קל: גדוד 113 - בפיקודו של אסף יגורי, גדוד 126 - בפיקוד גיורא קופל וגדוד 142 - בפיקודו של נתן פירעם. בנוסף פעלה במסגרת החטיבה פלוגת סיור "כוח גינדי" - בפיקודו של יוסף צבי יעקובס - "בונדי".

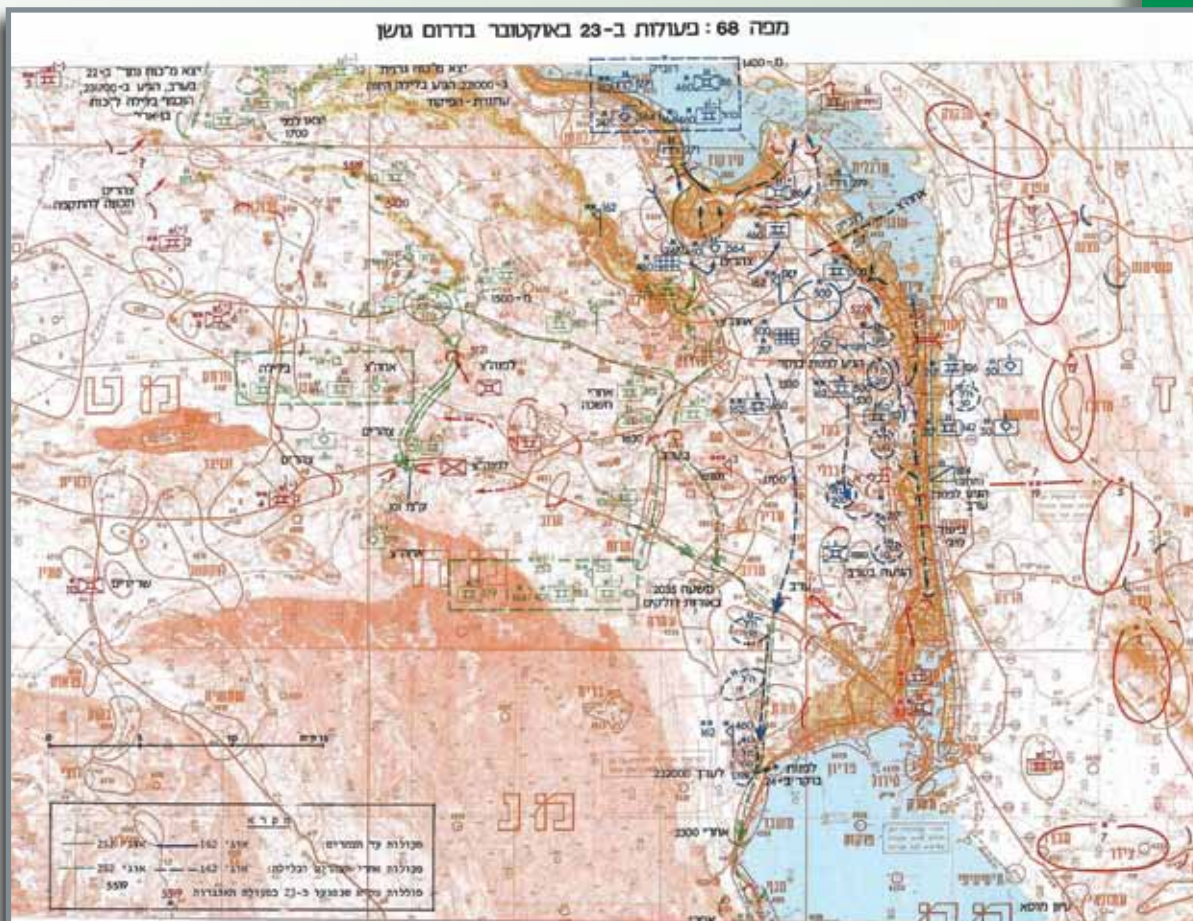
מח"ט 217 ביום כיפור - תא"ל נתקה ניר

החטיבה הייתה חטיבת המילואים הראשונה להגיע לשטחי ההתארגנות בסיני. בבוקר ה-7 באוקטובר נתקלה החטיבה במארב גדוד קומנדו מצרי באזור בלוזה וגברה עליו, לאחר מכן כוחות החטיבה סייעו לפנות את מעוז מילאנו באזור קנטרה. כחלק ממתקפת הנגד של 8 באוקטובר שני גדודים מהחטיבה 113 ו-142 בנוסף לגדוד 430 מחטיבה 500, קיבלו את המשימה לנוע לכיוון דרום לאורך קו התעלה תוך טיהור השטח באזור "חזיון".

בשעה 7:50 התקבלה הפקודה לתחילת המתקפה, חטיבה 500 וחטיבה 460 יצאו לכיוון צירי התקדמות מקבילים, אך על חטיבה 217 מצד שני הוטל להישאר במקום מחשש לאיגוף צפוני של המצרים. בשעה 9:00 התברר שחטיבה 460 התקדמה אל מול מעט התנגדות, כך שחטיבה 217 התחילה אף היא להתקדם דרומה. כשעה מאוחר יותר נתקלו כוחות חטיבה 460 בהתנגדות עזה באזור גשר פירדאן מצד כוחות הדיוויזיה המצרית השנייה שהיו מוכנים להתקפת הנגד ונערכו בעמדת מגננה.

מח"ט 217
ביום כיפור -
תא"ל נתקה ניר (א.צ.)

מהלכי חטיבה 217
במלחמת יום כיפור
ב-23 אוקטובר 73
(א.צ.)

שלושת הגדודים הכפופים לחטיבה נכנסו למתחם באזור גשר פירדאן בסביבות שעה 14:30. גדוד 142 ו-113 נעו בקידמה עם גדוד 430 כעתודה מאחור, עם ההתקדמות גדוד 142 ניתקל באש מצרית ונעצר, כתוצאה מבלבול ברשתות הקשר נעצר גם גדוד 430 מאחוריו, רק גדוד 113 המשיך בשעטה קדימה. באופן זה נכנס גדוד 113 לבדו למתחם המצרי בין שתי חטיבות חי"ר בקו הראשון וחטיבה שלישית בקו השני. תוך דקות מתחילת ההיתקלות ספג הגדוד 32 הרוגים ו-18 טנקים הושמדו. הטנק של מפקד הגדוד אסף יגורי נפגע והצוות יצא, תפס מחסה ולבסוף נפל בשבי המצרי. בשעה זו התחילה התקפת הנגד המצרית וכוחות החטיבה הצליחו לבלום אותה, אך בהמשך נסוגו צפונה אל מול מתקפה נוספת. בימים הבאים עמדו כוחות החטיבה באגף הצפוני של האוגדה והמשיכו להגן אל מול התקפות

1973 ▶

מלחמת יום כיפור -
גדוד 142 בהתקפה בסיני

מצריות. ב-17 באוקטובר יצאה החטיבה לפעולת כנגד חטיבת שריון ה-25 המצרית שנעה ממזרח לאגם המר הגדול והשמידה אותו, בהמשך אותו הלילה השתתפה החטיבה בצליחת התעלה יחד עם כוחות האוגדה, מאמץ שהוביל לבסוף לכיתור הארמייה השלישית של מצרים.

מלחמת לבנון הראשונה (מלחמת שלום הגליל)

במהלך מלחמת לבנון הורכבה החטיבה משלושה גדודים המבוססים על טנקי מג"ח. החטיבה בפיקודו של אל"ם אמציה אטלס הוכנסה ללחימה ביום האחרון תחת אוגדה 880. היא הופקדה על סיוע לחילוץ הכוחות בקרב סולטאן יעקוב, בבוקר היא כבשה את "טלעת אבו עמר" מידי גדוד חיל רגלים סורי שישב במקום והמשך התקדמותה נעצר עם כניסת הסכם הפסקת האש לתוקפו.

מח"ט 217 -
תא"ל נתקה ניר (מימין)
וסגנו תא"ל גיורא (במרכז)
בכנס זיכרון בלטרון

וותיקי לוחמי כלי סימור (חטיבה 217) במפגש חברתי בחורשת סימור בשפלה

פלס"ר 5436 חטיבה 217

פלס"ר 5436 - פלוגת הסיור של חטיבה 217 (277, 645) שלחמה במלחמת יום הכיפורים בשלוש פלוגות נפרדות: "גוב" המנוג"משת עם צנחני מילואים (פלוגה ג' של גד' 66 חט' 55) בפיקוד סרן בנצי וינר.

"גינדי" עם סיירים מנוגמ"שים (מגדוד הסיור שפורק, מפקד -סרן מיכה פנינג). פלוגת הג'יפים של צביקה, הפלס"ר המקורי של החטיבה שיצא למלחמה ללא הג'יפים שלו, כשהלוחמים נוסעים אחרי המלחמה באוטובוס אגד חבוט, רק לאחר המלחמה קיבלו הסיירים ג'יפים. חצי שנה לאחר המלחמה, אוחדו נגמ"שי "גוב" (ללא הצנחנים) עם נגמ"שי "גינדי" והפכו לפלוגת סיור מנוגמשת בתקן מלא.

סמל פלס"ר 217

לוחמי הפלס"ר עם המ"פ אהוד זקסנברג

מיכה - המ"פ הראשון של פלס"ר 217:

לחטיבה 217 לא הייתה פלוגת סיור אלא ג'יפ מ"פ בודד ואנחנו - פלוגה ג', צורפנו לחטיבה 217. כך הפכנו להיות פלוגת הסיור של החטיבה.

חטיבה 217 הייתה חטיבת שוט קל בפיקודו של אל"מ נתקה ניר וסגנו סא"ל גיורא חייקה.

לחטיבה היו 3 גדודי שוט קל - גדוד 113, גדוד 174 וגדוד 167.

חטיבה 217 השתייכה לאוגדה 147 בפיקודו של אברהם אדן (ברן).

זכור היום הראשון ללחימתנו היה על "זרקור" ו"הברגה", אתם ודאי זוכרים את הצפיפות שהייתה שם ואנחנו נקראנו לגבות את הטנקים ולהילחם בחי"ר המצרי שהיה שם בהמוניו.

עד היום אני זוכר את הסיפור, שרימון יד אחד נזרק לתוך אחד הנגמ"שים ורק זריזותו של אחד הלוחמים שהשליך את הרימון חזרה החוצה ובכך מנע פציעה והרג רב. לי באופן אישי, זאת הייתה מלחמה מוזרה, משום שהייתי רגיל להלחם בתוך הטנקים, ממרחק רב וכאן זאת הייתה מלחמת פנים מול פנים, מול מאות חיילים מצריים, לבסוף לקראת ערב הצלחנו להרוג לא מעט והנותרים ברחו. באותו הערב, לאחר הלחימה, נכנסה החטיבה לחניון לילה באזור "מאדים" לטיפול בכלים ובאנשים.

אנחנו הכנסנו את החטיבה לחניון לילה ואבטחנו אותו.

את המשך סיפור ימי הלחימה ניתן לקרוא באתר חט' 217.

1973 ▶
לימוד המפה לפני ניווט
משמאל - עופר שמחה

23/10/1973, סיני,
לוחמי הפלוגה במנוחה
משמאל לימין:
יוסי הררי שמחה עופר

עוזי בן צבי - לוחם בפלוגה כתב:

37 שנים חלפו והדברים כאילו היו רק אתמול

כאשר אני יושב וכותב את הדברים, היום הוא ה-18 לאוקטובר, בשעות הלילה שבין ה-17 ל-18 לאוקטובר, צלחה אוגדת ברן ועמה ניר בחטיבה 460, ואנוכי בחטיבה 217 את תעלת סואץ, בלילה רצוף הפגזות מצריות על ראש הגשר.

צלחנו את התעלה וכאשר עלה הבוקר בשעה 0500 לערך, מצאנו עצמנו בשדה התעופה של דור סוואר, משם יצאנו לתנועה אל תוך מצריים, עוברים את תעלת המים המתוקים, ואת פסי הרכבת שסלולה לאורכה.

אנחנו חוצים, ארבעה טנקים מגדוד 142 בפיקוד המג"ד נתן פירעם, ושלושת נגמ"שינו בפיקוד יקי חץ, את מחנות דור סואר. רימון שנחת על צריח הטנק שלפנינו הורג את מפקד הטנק, ואנחנו עוקפים אותו ופוגעים בצרור קצר במצרי שזרק את הרימון, הטנק ממשיך אחרינו ללא מט"ק, ואנחנו שועטים מערבה, 4 טנקים, אחד ללא מט"ק ועם גופה בצריח, ושלושה נגמ"שים, דוהרים מערבה....

אופס.... היכן שארית הגדוד? והיכן שאר החטיבה? הם נשארו מאחור, המצרים שהתעוררו מרעש הזחלים, חסמו את הציר שעבר במחנות, חסימה שנמשכה שעות רבות, ככה מצאנו עצמנו כוח בגודל של מחלקת טנקים, ומחלקת צנחנים על נגמ"שינו, דוהרים להם מערבה, לבד לגמרי.... לוקח למג"ד זמן לתפוס מה קורה, הוא פוקד עלינו לעבור סוללה שלפנינו, אנחנו במתחם ענקי, מלא במחפורות טנקים, והוא, נתן, המג"ד רוצה להמשיך ולרוץ, אם אפשר אז עד לוב....

אנחנו מטפסים על הסוללה כמו שכתוב בספרים, מורידים אנטנות ועולים לעמדת תצפית, אני יושב מקדימה בעמדת הנהג, מציץ ראשון קדימה, ועיני חושכות, מולנו בטווח של בין ק"מ לשניים, עומדת לה חטיבת טנקים מצרית, שלמה, ניתן לראות את החיילים נעים בין הטנקים, מטבח שדה מעלה עשן, ונראה שהם לא מודעים כלל לנוכחותנו, שיחה קצרה בקשר עם המג"ד מורידה את האופציה של להמשיך מערבה אל מותנו הוודאי.

שיחה של המג"ד שאנחנו שומעים בקשר, מבהירה לנו שאנחנו לגמרי לבד, אנחנו מתפזרים בשטח ויורדים למחפורות הטנקים המצריות, כל העת אנחנו מוציאים תצפית על הסוללה, שתגיד לנו מתי החטיבה הזו מתחילה לזוז קדימה, לעלות עלינו....

בינתיים זה לא קורה, למזלנו, מכל מקום אנחנו מכינים את עצמנו לנפילה בשבי, ברור לגמרי שאם אלה יחליטו לעלות עלינו, הסיכוי שלנו לשרוד, הוא אפס, אז מכינים את החומרים לשרפה. חולפות שעתיים ועצבינו המרוכזים מ-12 ימי לחימה ועוד אחרי החילוץ בחווה הסינית, מתרפטים עוד, בינתיים מתחילה לרדת עלינו הפגזה ארטילרית, שכמותה לא ירדה עלי מעולם קודם לכן, ההפגזות המצריות והקטיושות, היו בטלות בשישים, אנחנו במחפורות ורואים את האדמה רותחת לידנו, טנק המג"ד לידנו חוטף פגיעה ישירה, אנחנו שומעים שהמג"ד נפצע, ושואלים מתי זה פוגע גם בנו, יקי המ"מ שולח אותי לזנק עם הנגמ"ש ממחפורת למחפורת כול פעם שהפגזים

1973 - סיני,

לוחמי הפלס"ר בהפוגה
על הנגמ"ש בין המשימות

מתקרבים אלינו, כך זה נמשך, כשלוש שעות ללא הפסקה, לך תצא לפיפי או משהו אחר... היה ברור לנו שהמצרים עלו עלינו, והניחו שהכוח הישראלי במקום גדול, עצום ורב הוא... ההפגזה נמשכה, ואנחנו חיכינו לסינמה, היה ברור שברגע שהתותחים ישתתקו, נראה את הטנקים המצרים מסתערים, עלינו ודרכנו.

הסיפון של הנגמ"ש וכול הציווד האישי שהיה קשור מחוץ לנגמ"ש נוקב ככברה, כולנו חטפנו רסיסים, למזלנו לא כאלה שמחסלים אלא רק פוצעים, ידיו של החובש מלאו בעבודה. לפתע הכול השתתק, הרמנו את פלג גופנו העליון מעבר לקירות הנגמ"ש, במקום לראות טנקים מצריים, אנחנו רואים טנקים שלנו מגיעים ממזרח, כבר כמעט שמחנו, אלא שטנקים אלו בחושבם אותנו למצרים, החלו לטווח פגזים עלינו, ניסיונות ליצור קשר עמם, כשלו, כופפנו אנטנה וקשרנו את הטלית של יששכר לקצה, זה כבר עשה את העבודה, והטנק הראשון שכבר איפס את התותח עלינו, עצר לידנו בחריקה...

חטיבה 217 ובראשה המח"ט התאחדה עמנו, השעה הייתה 16:00, הניתוק שלנו שנמשך שעות רבות, תם, מסתבר שאת ההפגזה שירדה עלינו, דווקא חטפנו הן מכוחותינו שהעריכו שהמתחם תפוס על ידי מצרים, והן על ידי המצרים שהיו בטוחים שחטיבה ישראלית שוכנת בו, בין לבין, נכתשנו אנו...

הערב שירד מוקדם, מוצא את החטיבה מתארגנת להעביר את הלילה הראשון על אדמת מצרים, הגדודים מתארגנים, מג"ד חדש מגיע להחליף אצלנו את המג"ד הפצוע שמפונה לאחור, יש לנו מג"ד חדש, גיא....

אנחנו מנערים את הציווד האישי ואלפי רסיסים נופלים מהשמיכות, פלגי האוהל ותרמילי התד"ל, הכול מנוקב וחסר כול ערך, מתארגנים לארוחה, מנות הקרב היו למזלנו בתוך הנגמ"ש, מגיעה מיכלית ואנחנו מתדלקים, ממלאים את המחסור בתחמושת, מצבור של כדורי קלשניקוב, מסדר לנו גם את התחמושת לנשק השלל, שרובנו כבר מצוידים בו, את העוזים של בה"ד 12, ורובי ה-FN זרקנו לרצפת הנגמ"ש...

כמובן שנשלחנו לשמור על הטנקיסטים, הנגמ"שים התמקמו בנקודות אסטרטגיות, ואני, שלא ישנתי למעלה מ-24 שעות, צללתי בשינה טרופה, ישוב על כסא הנהג....

בסך הכול יום אחד במלחמה שנמשכה מה-6 לאוקטובר 1973 והסתיימה עבורנו אי שם באפריל 1974, המלחמה לא תמה, אבל כאשר הלילה היה יורד, פחד המוות שהיה סביבנו כול הזמן במראות ובריחות, ושהיה סביבנו כול הזמן, לקח פסק זמן, בבוקר הוא היה נולד מחדש....

עוזי בן צבי

סיפורה של פלוגת "במבה"

במסכת החילוצים מ"טרטור 42" בולטת פלוגת החרמ"ש/סיור "במבה" בפיקודו של סרן שלמה גורן. הפלוגה פינתה פצועים, חיילים בריאים ואת מפקדת גדוד 890 ואת מפקדת חטיבה 35 מגיא ההריגה. למרות זאת, לא צול"ש איש מאנשי הפלוגה, ונעשתה פעולה להשכחת פועלם של חייליה.

פלוגת "במבה" נעה בין גבעת הפצועים לפח"ח - לאחר שבשעה 04:30 פינתה את התאג"ד, כמשימתה הראשונה - וכן בשטח הפתוח מצפון/צפון-מזרח לגבעת הפצועים ובאזור תעלת ההשקיה הדרומית. את מרבית אנשי הצוות של נגמ"שי הפלוגה פרקו בפח"ח מדרום ל"עכביש 52", לאחר סבב החילוץ הראשון (כדי להקטין את הסיכון במקרה של פגיעה באחד הנגמ"שים, ולהותיר יותר מקום לפצועים). אנשי הצוות האלה סייעו בפח"ח כאלונקאים, ובעיקר כשהפח"ח נאלץ לדלג מזרחה, עקב טיווח ארטילרי עליו, והיותו חשוף לתצפית ממערב.

מחצית מהפלוגה התחילה בפינוי עוד לפני הגעת גדוד 100 לשטח ולפני היפגעותו. כניסת הטנקים לשטח נתנה לפלוגה הרגשת ביטחון, הטנקים מהווים מטרות הרבה יותר אטרקטיביות מנגמ"שי הפלוגה - גם לאש שטוחת - מסלול וגם לטילי סאגר. הרגשה זו אכן התממשה די מהר, ודי הרבה טנקים של גדוד 100 נפגעו, וחלקם עלו באש. התוצאה הייתה, שברק נאלץ לתת פקודת נסיגה לאחור לתפיסת עמדות מתקבלות על הדעת ולהתארגנות. כך, נעלם כמעט באחת החיפוי על פעולת החילוץ. לפי דו"ח של ד"ר אפרים סנה, מפקד הפח"ח בפועל, בשעה 11:00 לערך הוביל הנגמ"ש של יהודה ניב את עוזי יאירי, את אמנון ליפקין-שחק ואת שאר חברות הפיקוד של חטיבה 35 ל"עכביש 52-51". שם ראה אותם אפרים סנה מגיעים ברגל. קודם לכן פינו נגמ"שי "במבה" את כל הבריאים מהתעלות לטסה ובכך נגמר סיפור לחימת גדוד 890 ב"חוה הסינית". עד 15:30 לערך נשארה מפקדת החטיבה ממש בצמוד למפקדת הגדוד, במפגש התעלה הדרומית עם "עכביש" (בין "עכביש 51" ל"עכביש 52"). אחרי 11:00 עזב יהודה דובדבני את השטח לארגן מחדש את הגדוד באזור טסה, כשבשטח עדיין שוכבים לא-מעט פצועים וחיילים נוספים, כסג"מ חזי דחבש וקומץ חייליו, שנעזבו לנפשם על ידי מפקדיהם.

כוח החילוץ היחיד, שהעמידה מפקדת האוגדה לרשות הגדוד, היה פלוגת "במבה".

כובע לוחם
פלס"ר 217

חיילי הפלוגה בתעסוקה מבצעית במוצב חוחית בבקעת הירדן

ותיקי לוחמי הפלס"ר כיום

יְזַכֵּר

יְזַכֵּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו,
הַנֶּאֱמָנִים וְהַאֲמִיצִים, חֵילֵי צָבָא-הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בְּמִלְחָמָה עַל תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל,

יְזַכֵּר יִשְׂרָאֵל וַיִּתְבָּרַךְ בְּזֵרְעוֹ
וַיַּאֲבֵל עַל זֵיו הָעֲלֹמִים
וְחֻמַּדַּת הַגְּבוּרָה וְקִדְשַׁת הָרָצוֹן וּמְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְפוּ בַּמַּעֲרָכָה הַכְּבֵדָה.

יְהִיו חֵלְלֵי מַעֲרָכוֹת יִשְׂרָאֵל עֲטוּרֵי הַנֶּצְחוֹן
חֲתוּמֵי בֶּלֶב יִשְׂרָאֵל
לְדוֹר דּוֹר.

חטיבה 217

**נזכור לעד את הלוחמים
שחרפו נפשם בעוז ובגבורה**

למותת יד לשריון
חיל השריון

רשימת חללי חטיבה 130 לדורותיה

(חטיבה 767, חטיבה 217, חטיבה 520, חטיבה 645, חטיבה 277)

שם משפחה	שם פרטי	תאריך נפילה	יח' אם
אבוטבול	יעקב	18/10/1973	217
אבני (יזדי)	משה	10/10/1973	217
אברהם	אברהם	08/10/1973	217
אברמוביץ	יוליאן	10/10/1973	גינדי
אגמי	נועם	05/10/1973	217
אהרון	משה	18/10/1973	חש"נ
אהרונסון	מרדכי	11/10/1973	217
אוזנה	ברטו	07/10/1973	מפח"ט
אוחיון	חיים	08/10/1973	חש"נ
אוחנה	מרדכי	18/10/1973	217
אוליאל	אלישע	11/10/1973	217
אוסטרוביץ	אבי	11/10/1973	217
אוצרו	ישראל	17/05/1948	645
אורון	ירוחם	09/10/1973	217
אורליק	דניאל	08/10/1973	חש"נ
אזולאי	שלום	11/06/1982	645
אידלסון	דני	08/10/1973	126
אייזיק	יהודה	11/06/1982	645
איטח	שמואל	18/10/1973	חש"נ
אינגל	עמנואל	08/10/1973	217
איפרגן	ראובן	18/10/1973	217
אלאלוף	עוזי	16/10/1973	217
אלגור	מתתיהו	08/10/1973	217
אלול	מרדכי	08/10/1973	217
אליהו	יצחק	11/06/1982	645
אלכסנדרוביץ	אבינועם	08/10/1973	217
אלקבאס	חיים	24/01/1955	277
אמסטר	אליהו	11/10/1973	217
אפרים	שאול	18/10/1973	חש"נ
אפרתי	משה	07/10/1973	מפח"ט
ארזי (זכריה)	יחיא	11/10/1973	217
ארטמן	אדגר	29/07/1948	645
באום	אברהם	11/07/1948	645

יזכר

חש"נ	18/10/1973	אשר (מסעוד)	בוזגלו
217	08/10/1973	זאב	בוטווין
217	16/10/1973	דוד	בונפיל
מפח"ט	11/10/1973	עמוס	בוקובזה
מפח"ט	08/10/1973	דב	בליימן
טובול	18/10/1973	חיים	בן חיים
767	13/07/1982	מיכאל	בן יוסף (ספי)
645	11/06/1982	יהושע	בן נון
217	11/10/1973	אברהם	בן עזיז
217	11/10/1973	אמנון	בן ציון
645	27/05/1956	יחיה	בנימין
645	07/06/1967	משה	בנימיני
מפח"ט	11/10/1973	משה	בנימין
217	08/10/1973	ישעיהו	בן ישי
217	11/10/1973	אליהו	בסון
217	18/10/1973	יורם	בר-גיל
217	08/10/1973	אליאס	ברגר
217	23/10/1973	בנימין	ברגשטיין
767	03/03/1977	יהודה	ברעם
217	08/10/1973	ראובן	ברר
645	06/06/1967	גדעון	בר ניר
645	16/05/1948	דוד	בש
767	03/03/1977	אהרון ('רוני')	בשויוץ
217	18/10/1973	רחמים	גדליה
חש"נ	19/10/1973	אילן	גדרון
חש"נ	23/10/1973	יואל	גוטליב
645	08/06/1967	יצחק	גולדברג
217	19/10/1973	יוליוס	גורדצקי
217	07/10/1973	צבי	גורן (הויברגר)
217	07/10/1973	מרדכי	גלזר
טובול	18/10/1973	שמואל	גלס
645	16/06/1971	גבריאל	גלעדי (קליין)
217	18/10/1973	דוד	גמזו
217	11/10/1973	אשר	גמפל
מפח"ט	11/10/1973	אברהם	גנץ
645	30/10/1956	יוסף	גרבי

יזכר

645	07/06/1967	אמנון	גרזניק
277	07/08/2000	שי	גרין
645	11/06/1982	יצחק	גרינבוים
645	08/06/1967	עוזי	גרסטמן
217	10/10/1973	שמואל	דאנזאן
645	11/06/1982	ארמנד	דדון
217	07/10/1973	מנשה	דואניס
130	15/09/1990	ברוך (דוץ)	דוד
217	08/10/1973	נפתלי	דוד
217	11/10/1973	יצחק	דוד
217	09/10/1973	רם	דיין
645	11/06/1982	רישרד	דורפמן
217	08/10/1973	יחיאל	הורוביץ
חש"נ	18/10/1973	אליהו	הכהן ליברמן
113		דב	הראל
217	08/10/1973	דוד	הראל(מוסקוביץ)
219	11/10/1973	שמואל (מולה)	הרמתי
645	06/06/1967	צבי	וייספלד
מכח"ט	10/10/1973	יצחק	וימר
217	08/10/1973	משה	ויתקין
217	08/10/1973	איתן	וליש
767	03/03/1977	נחום	זיו
גינדי	18/10/1973	יעקב	ז'יטומירסקי
217	08/10/1973	בנימין	זילבר
מכח"ט	10/10/1973	אורי	זילברשטיין
מכח"ט	30/10/1948	יעקב	חוליגואה
גוב	18/10/1973	יוסף	חי
217	08/10/1973	ראובן	חיים
217	18/10/1973	יובל	חלקן
217	08/10/1973	יעקב	חן
217	08/10/1973	מאיר	חצרוני
645	01/05/1970	משה	טאיאר
217	25/10/1973	מרדכי	טוב
217	11/10/1973	חיים	טייכמן
חש"נ	25/10/1973	משה	טל
מכח"ט	11/10/1973	יהושע	יהלום

217	08/10/1973	דוד	ילין
217	18/10/1973	מאיר	ימיני
גינדי	18/10/1973	יוסף צבי (בונדי)	יעקבס
645	22/12/1969	ניסים	יעקב
217	18/10/1973	מרדכי	יצחק
217	08/10/1973	יגאל	יצחקי
645	11/06/1948	צדוק	יצחקי
מפח"ט	08/10/1973	דוד	ישי
מפח"ט	01/11/1956	יעקב	יששכר
645	07/08/1968	אהרון	כהן
מפח"ט	10/10/1973	ישעיהו	כהן
217	08/10/1973	ישראל	כהן
217	18/10/1973	משה	כהן
217	08/10/1973	שמעון	כהן
מפח"ח	11/10/1973	גיל	לביא
217	07/10/1973	זאב	לביא (לוינטל)
645	11/06/1982	דרור	לוגסי
217	11/10/1973	אוריאל	לוי
217	08/10/1973	מנחם	לונץ
גוב	18/10/1973	ניסים	לופז
מפח"ט	24/10/1973	יוסף	מויסה
חש"נ	18/10/1973	קלאודיו	מונצ'יק
מפח"ט	08/10/1973	איתן	מוסיוב
גוב	18/10/1973	אבינועם	מורודיש
217	08/10/1973	חיים	מזור
645	01/10/1967	פנחס	מזרחי
645	14/07/1948	יעקב	מינץ
217	18/10/1973	יעקב	מנדלזיס (מנדי)
גוב	18/10/1973	יוחנן	מנור (מילר)
645	16/07/1948	עובדיה	מרכוס
217	19/10/1973	יוסף	נוה
113	19/10/1973	ניצן	נוי (אופנהיימר)
217	18/10/1973	דוד	נחמיאס
277	21/12/2000	עידו	נעים
645	06/06/1967	חי	סברגיל
מפח"ט	09/10/1973	אורי	סגל

יזכור

217	07/10/1973	שלמה	סדי
מפח"ט	10/10/1974	צבי	סדן
217	12/10/1973	שלמה	סולומוביץ
חה"נ	18/10/1973	דב	סורסקי
חש"נ	18/10/1973	דוד	סילבוביץ
217	24/10/1973	יורם	סלע (בדק)
217	23/10/1973	יעקב	סמייה
217	07/10/1973	דניאל	סעדון
217	08/10/1973	מרדכי	סעדיאן
645	08/06/1967	משה	סרלין
מפח"ט	11/10/1973	יחיאל	עבדו
767	29/03/1989	בנימין	עוזרי
645	26/05/1948	זכריה	עוזרי
גוב	18/10/1973	שמעון	עוזרי
217	07/10/1973	אילן	עמיר
217	18/10/1973	הרצל	פדלון
מפח"ט	11/10/1973	מנדל	פוטוחלבניק
217	18/10/1973	מנדל	פורמאג'ו
חש"נ	22/10/1973	פז (ז'לוטשבסקי) יחיאל	
645	10/08/1948	שמואל	פישביין
217	08/10/1973	אלישע	פלג (פוטשניק)
חש"נ	23/10/1973	אבינועם יעקב	פלדברג (פלג)
645	10/07/1948	עקיבא	פרוימן
217	10/10/1973	יעקב	פריאנטה
חש"נ	18/10/1973	ניל	פריד
217		יעקב	פרידמן
מפח"ט	01/11/1956	זיו	צפרירי
217	08/10/1973	נפתלי	פרץ
645	06/06/1967	שלמה	צ'רשניה
645	24/05/1948	דוד	קובקוביץ
130	09/01/2007	אייל	קיוויתי
217	08/10/1973	דוד פטר	קליין
217	18/10/1973	ארוין	קליין
217	08/10/1973	עמירם	קניג
217	11/10/1973	מאיר	קסלר אריה
מפח"ט	07/10/1973	זליג	קפטל

277	25/02/1996	גבראל	קראוס
מפח"ט	08/10/1973	אילן	קרן
645	30/10/1956	אליעזר	ראוך
217		יוסף	ראוכמן
645	07/06/1967	יוסף	רובין
645	09/06/1967	אסף	רבינוביץ
מפח"ט	10/10/1973	חגי	רוזנסל
מפח"ט	11/10/1973	דוד	רוזנצוויג
645	10/07/1970	אליהו	רולו
גוב	23/10/1973	פנחס	רון (וסרמן)
217	11/10/1973	שמואל	רוסטובסקי
מפח"ט	01/11/1956	נורי	רחמים
217	08/10/1973	שלמה (סעיד)	רחמים (רחמין)
מפח"ט	11/10/1973	יעקב	רעי
מפח"ט	27/08/1955	צבי	שביב
645	16/05/1948	אברהם	שביון
217	07/10/1973	יצחק	שואקה
חש"נ	11/10/1973	משולם	שוורץ
645	11/06/1982	אשר	שוקר
217	18/10/1973	עדי	שורק (שורקט)
תותחנים	11/10/1973	משה	שחורי
217	16/10/1973	אליהו	שטיינברג
217	23/10/1973	יוסף	שילוני
217	18/10/1973	שמעון	שמקה
217	14/10/1973	גדעון	שנן
תותחנים	26/10/1973	יגאל יעקב	שפירא
מפח"ט	10/10/1973	בנימין	שצ'ופקביץ
217	08/10/1973	מאיר	שרביט
217	11/10/1973	זאב	ששון

יהי זכרם ברוך

יזכור

גלעד לזכר נופלי פלי סימור (חטיבה 217) בחורשת סימור בשפלה

הנחת זר בכותל השמות לזכר נופלי חטיבה 217

